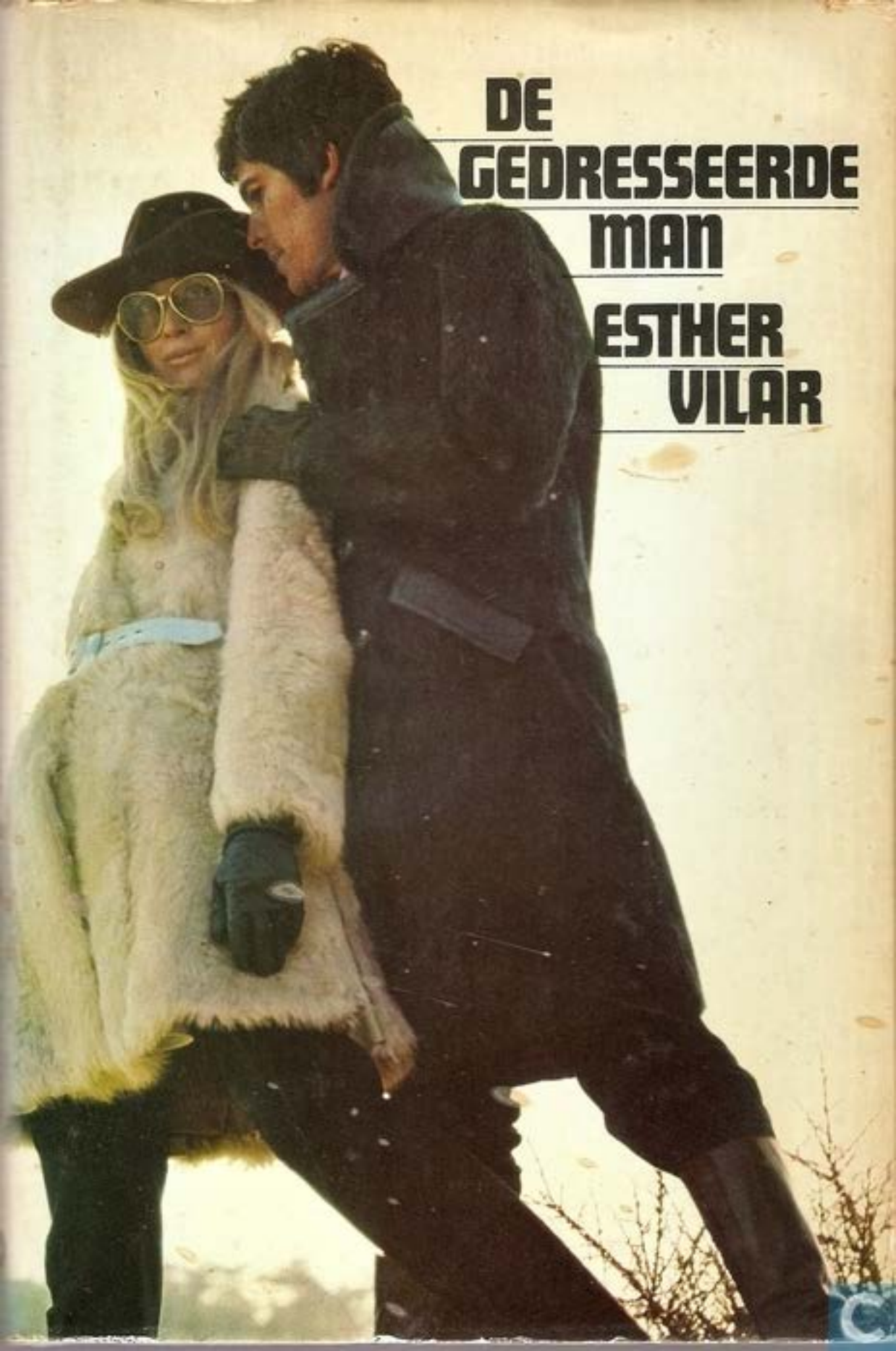
DE
GEDRESSEERDE
MAN
ESTHER
VILAR

Esther Vilar

De gedresseerde man

Triton Pers /Amsterdam
Boeken van Triton Pers worden uitgegeven door Omega Boek N.V., Amsterdam

Derde druk
Oorspronkelijke titel: Der dressierte Mann
Vertaling: Petra Troost
Omslagontwerp: Walter van Leeuwen
met gebruikmaking van een foto van Peter Dicampos
Copyright © by Esther Vilar, Muenchen, 1971
Published by arrangement with Caann Verlag, M?nchen
Vertaling naar de Duitse uitgave, verschenen
bij Bertelsmann Sachbuchverlag, G?tersloh-Wien, 1971
Copyright © voor deze uitgave:
Omega Boek N.V., Amsterdam, 1971

ISBN go 6057 032 4
Dit boek is opgedragen aan hen, die er niet in voorkomen;
aan de paar mannen die zich niet laten africhten, aan de paar vrouwen die niet te koop zijn,
- aan allen tenslotte, die zich gelukkig kunnen prijzen dat zij geen marktwaarde hebben
omdat zij te oud, te lelijk of te ziek zijn.
E.V.I

Het geluk der slaven

Het citroengele M.G'tje raakt aan het slingeren, de jonge vrouw achter het stuur remt, brengt het wagentje nogal lukraak tot stilstand, stapt uit en ontdekt dat ze aan de linker voorkant een platte band heeft. Onmiddellijk treft ze haar maatregelen om de pech te verhelpen: ze staart de aanstormende auto's tegemoet alsof ze op iemand wacht. Dit internationaal genormaliseerde teken van vrouwelijke hulpeloosheid ('het zwakke geslacht als slachtoffer van de mannelijke techniek') heeft al spoedig succes; er stopt een volkswagenbusje.
De bestuurder is zonder meer op de hoogte van zijn taak en zegt troostend: 'Dat is in een wip gebeurd.' Vervolgens vraagt hij de vrouw of zij soms een krik bij zich heeft? Hij vraagt niet eens, of zij weet, hoe je een wiel verwisselt, hij weet bij voorbaat - ze is om en nabij de dertig, modieus gekleed en opgemaakt - dat daar geen sprake van is. De dame kan de krik nergens vinden dus haalt hij de zijne en brengt meteen de rest van het benodigde gereedschap mee. Na vijf minuten zit het reservewiel links-voor en ligt het gehavende wiel keurig op de daarvoor bestemde plaats in de kofferruimte. De handen van de onbekende man zitten onder het wagensmeer, maar wanneer de dame hem haar kanten zakdoekje aanbiedt, weigert hij pertinent dat te gebruiken; hij heeft immers voor zulke gevallen altijd een oude lap in de auto. De dame bedankt hem uitbundig en verontschuldigt zich voor haar 'typisch vrouwelijke' onhandigheid. Wanneer hij niet zo goed geweest zou zijn haar te helpen, zegt ze, dan had ze hier misschien wel gestaan tot in het donker van de vallende avond. Hij geeft geen antwoord maar houdt beleefd het portier voor haar open en geeft haar nog de raad mee, de band spoedig te laten repareren. Ze belooft dat ze die vanavond nog naar de garage toe zal brengen en start de auto. Ze rijdt weg.

De man bergt zijn gereedschap weer op en betreurt dat hij zijn handen nergens wassen kan. Zijn schoenen zijn na dat geknutsel in de modderige berm ook niet meer zo schoon als zijn werk - hij is vertegenwoordiger - dat vereist. Als hij zijn volgende klant nog bereiken wil, zal hij zich moeten haasten. Terwijl hij de auto start, denkt hij:
'Die wijven toch; de één nog stommer dan de ander!' en onderweg vraagt hij zich serieus af wat ze wel gedaan zou hebben als hij niet was komen opdagen? Hij rijdt tegen zijn gewoonte in onvoorzichtig hard, om het oponthoud teniet te doen. Na enige tijd begint hij te neuriën. Op de een of andere manier voelt hij zich opeens gelukkig.

Het merendeel van de mannen zou zich in een dergelijke situatie volgens dit voorbeeld gedragen, de meeste vrouwen ook: de meeste vrouwen gaan ervan uit dat een man — *omdat* hij een man is en zij iets heel anders, namelijk vrouw - arbeid voor haar dient te verrichten en wel bij elke gelegenheid die zich voordoet. De dame in kwestie was nooit in staat geweest, haar situatie anders aan te pakken dan zij deed; zij heeft immers van kindsbeen af geleerd dat autopech een typische aangelegenheid voor mannen is; mannen immers kunnen auto's repareren, zonder man ben je in zo'n geval dus nergens.

En wat de man in kwestie betreft die een volslagen onbekend mens uit een 'vrouwelijke noodsituatie' hielp, daardoor zijn kleding ruïneerde, zonder enige compensatie weer de weg op mocht stuiven en trachten, de verloren tijd in te halen, aldus het verkeer en een klantenrelatie in gevaar brengende? Wel, die man was in staat geweest om nog veel

gecompliceerder reparaties uit te voeren en dat zou hij zonder enige twijfel ook gedaan hebben, als dat noodzakelijk was gebleken, want zo beslagen gaat hij - en zijn seksegenoten - wel door het leven. Waarom zouden vrouwen auto's kunnen repareren als de helft van het mensdom - de mannen namelijk - dat zo uitmuntend beheerst en te allen tijde bereid is, te hulp te snellen en zijn kunde ter beschikking te stellen aan de andere helft?
De vrouwen laten de mannen voor zich werken, voor zich denken, voor zich verantwoording dragen. De vrouwen zijn uitbuitsters van de mannen. Toch zijn het de mannen, die sterk, intelligent en vol fantasie zijn terwijl het de vrouwen aan alles ontbreekt: aan kracht, aan intelligentie, aan fantasie. Waarom is het zo en niet omgekeerd? Waarom buiten de mannen de vrouw niet uit, waarom blijft zij in haar domheid oppermachtig? Zouden uiteindelijk kracht, intelligentie en fantasie van geen betekenis zijn als het erom gaat, macht te handhaven? Zouden zij integendeel juist voorwaarden zijn die onderwerping met zich meebrengen? Wordt de wereld dan niet door de kundigen geregeerd maar door de onmachtigen: de vrouwen? Als het zo in elkaar zit, hoe komt het dan dat de mannen zich niet bedrogen en niet vernederd voelen maar integendeel aannemen dat zij de 'Heren der Schepping' zijn? Niets is minder waar - en toch spelen de vrouwen het klaar dat zij zich als zodanig voelen. Hoe infiltreren zij de mannen met dit onzinnige gevoel van geluk wanneer zij zich zo uitsloven, hoe injecteren de vrouwen die slovende man zijn zelfbewustzijn, zijn trots, zijn gevoel van superioriteit; al die gevoelens van machtsbesef die hem aansporen tot nog grotere prestaties?
Waarom worden de vrouwen niet ontmaskerd?

Wat is: een man?

Wat is dat: een man? Een man is een mens die werkt. Door dit werk voorziet hij in zijn eigen levensonderhoud, in het levensonderhoud van zijn vrouw en van haar kinderen. Een vrouw daarentegen is een mens die niet (of slechts tijdelijk) werkt. In de meeste gevallen onderhoudt zij noch zichzelf, noch haar kinderen om over haar man maar te zwijgen.
Alle eigenschappen van de man die haar nuttig kunnen zijn, noemt zij 'mannelijk', alle eigenschappen, die noch haar, noch iemand anders nuttigheid bewijzen, noemt zij 'vrouwelijk'. Het succes van de uiterlijke verschijning van een man zal bij vrouwen alleen dan verzekerd zijn, wanneer deze verschijning 'mannelijk' genoemd kan worden, dat wil zeggen, dat zij bij voorbaat strookt met de arbeidstaak, die hem te allen tijde en op alle mogelijke gebieden opgelegd zou kunnen worden.
Behalve 's nachts wanneer het gros van de mannen zich in een gestreepte pyjama hult die maar twee of vier zakken bezit, kleden zich de meeste mannen met een 'pak' van grijs of bruin, vervaardigd uit een duurzame ongevoelige stof 'waar je niks op ziet' en 'die een slootje kan hebben'. Dit uniform bezit minstens tien verschillende zakken en zakjes; opbergplaatsen voor materiaal dat bij alle mogelijke soorten van werk onontbeerlijk is; zodat hij het altijd gebruiksklaar bij zich kan dragen. (Vrouwenkleding kent slechts de decoratieve klep-met-knoop waar zich geen zak onder bevindt, vrouwen 'werken' immers niet en hebben dus geen echte zakken nodig voor gereedschap.)
Bij feestelijke gelegenheden is het de man gepermitteerd, zijn kleding aan te passen en de veel besmettelijker kleur zwart te dragen: hij loopt in deze uren minder gevaar zich in een

werksituatie te moeten begeven en bovendien komt de kleurrijke garderobe van de vrouw veel beter tot haar recht naast het stille, sombere zwart van de man.
Tegenwoordig durven enkele mannen in een rood of paars feestpak te verschijnen en... doen daarmee eer aan de mannen die nog echt mannelijk somber in smetteloos zwart aanwezig zijn...
Overigens past de man zijn gehele uiterlijke verschijning aan bij zijn levenssituatie. Hij draagt het haar kort, alle twee, drie weken een kappersvisite van een kwartier is voldoende om het bij te houden; hij laat geen krullen inzetten, geen kleurspoelingen verrichten want een weelderige, verzorgde haardos zou hem te veel tijd kosten en bovendien maar hinderlijk worden bij zijn werk dat veelal in weer en wind buiten plaatsvindt. Maar al liet hij zijn haar groeien en kundig kappen en al stond dat hem nog zo goed, het zou zijn succes bij de andere sekse niet ten goede komen, vrouwen immers beoordelen een man nooit volgens de maatstaf der esthetica die mannen aanleggen wanneer het om vrouwen gaat. Mannen komen daar al spoedig achter als zij toch een poging in de richting wagen, via een individueler uiterlijk de aandacht op zich te vestigen en keren mettertijd vanzelf tot de geijkte standaardvorm terug. Dat geldt ook voor diegenen, die een baard laten staan. Alleen de hypersensibelen - meestal intellectuelen, die zich door de groei van dat gezichtshaar beschermder voelen — kunnen geen afstand doen van deze geafficheerd mannelijke dracht en aangezien zij daardoor duidelijk te kennen geven, hoe zij geprogrammeerd zijn en op welk gebied zij dus nuttige arbeid zouden kunnen verrichten, wordt de baard door vrouwen als een bruikbaar herkenningsteken aanvaard. (Over het algemeen laten deze baarddragers zich het beste bij de neurotische arbeid op het intellectuele vlak gebruiken en uitbuiten.)
Het gros van de mannen echter past ‘s morgens een elektrisch scheerapparaat toe om het gezichtshaar in toom te houden. Water en zeep dienen hem ter huidverzorging en dat is voldoende: aan zijn gezicht worden geen andere eisen gesteld dan fris te zijn, duidelijk herkenbaar en onopgemaakt zodat het als het ware naakt en overzichtelijk aan controle blootstaat. De vingernagels van een man dienen zo kort mogelijk te zijn zodat zij bij geen enkel werk hinder veroorzaken.
Een mannelijke man draagt - behalve dan zijn trouwring die aantoont dat hij al bij één speciale vrouw in speciale dienst staat - geen sieraden. Het grote, plompe horloge aan de pols - waterdicht, tegen stoten en trillingen bestand en met ingebouwde maandkalender - kan werkelijk geen sieraad genoemd worden. Het nuttige voorwerp wordt hem in veel gevallen door de vrouw voor wie hij werkt, cadeau gedaan.
Herenondergoed, herensokken en herenoverhemden leveren slechts verschil op in maten. Zij zijn in elke textiel-zaak snel en zakelijk te koop. Slechts bij de keuze van een das kan de man een beetje eigen smaak laten gelden maar aangezien hij de vrijheid van keuze in geen enkele vorm gewend is, laat hij die - zoals overigens de aanschaf van de andere kledingstukken - graag aan zijn vrouw over.

Hoewel de mannen uiterlijk allemaal op elkaar lijken -een bezoeker van een andere planeet zou kunnen veronderstellen dat het om een soort wedstrijd gaat, zomin mogelijk van individualiteit blijk te geven - kent de manier, waarop zij van hun mannelijkheid blijk geven, dat wil zeggen, de aard van hun nuttigheid, veel verschillen. Dat moet ook: daar vrouwen nauwelijks werk verrichten, hebben zij de man voor alles en nog wat nodig.
Daar zijn bijvoorbeeld mannen die ‘s ochtends om een uur of acht een grote, glanzende

limousine voorzichtig uit de garage manoeuvreren. Andere rijden een uur eerder met een kleinere wagen naar hun werkterrein en weer andere gaan, als het buiten nog volslagen nacht is, een oude tas onder de arm waarin een overall en een zakje boterhammen, naar een bushalte, een station of een metro en rijden dan naar het bouwterrein of de fabriek waar zij werkzaam zijn.
Een onbarmhartig lot bestemt dat deze laatste, armste groep van mannen door de minst attractieve vrouwen wordt uitgebuit.
Daar het namelijk de vrouwen bij mannen uitsluitend om geld te doen is en het de mannen uitsluitend op het uiterlijk van een vrouw aankomt wil het lot, dat de begerenswaardigste vrouwen uit hun milieu bij mannen terechtkomen die meer verdienen dan zij.

Het doet er weinig toe hoe de man als individu zijn dagen slijt; de ene vernederende, onmenselijke manier zal weinig van de andere verschillen. Wat hij ook doet; hij doet het nauwelijks ooit voor zichzelf, voor zijn eigen levensonderhoud - in dat geval zou hij zich heel wat minder inspanning getroosten (mannen staan zeer onverschillig tegenover luxe) -, hij doet het voor anderen en op dat feit is hij machtig trots. Portretten van zijn vrouw en zijn kinderen sieren zijn bureau en hij laat geen gelegenheid voorbijgaan, die portretten ook nog uit zijn binnenzak te halen om ze aan Jan en alleman te tonen.
Welk karakter het werk dat hij in zijn arbeidsuren verricht ook heeft: of hij getallen manipuleert, zieken geneest, een bus bestuurt of directeur van een firma is - er bestaat geen ogenblik waarin hij niet een deel is van het reusachtige, onbarmhartige systeem dat beslag legt op zijn arbeidskracht om zoveel mogelijk van zijn vitaliteit gebruik te maken en hij blijft tot aan het einde van zijn krachten de weerloze prooi van dit systeem.
Het is misschien best aardig, met getallen om te gaan, keurige tabellen op te stellen, de éne uitkomst met de ander te vergelijken - maar hoe lang blijft het boeiend? Een leven lang? Toch zeker niet. Het is misschien een machtig gevoel om een logge bus door het spitsuur te loodsen, maar als het nu elke dag weer dezelfde bus is die precies dezelfde route aflegt, jaar in, jaar uit? Het is beslist sensationeel, macht over een groot bedrijf met veel werknemers uit te oefenen, maar hoe staat het, wanneer je er achter gekomen bent, dat je eigenlijk eerder hun gevangene bent dan hun heerser?
Al die spelletjes die wij als kinderen speelden - spelen we die nu nog? Natuurlijk niet. En ook als kind speelden we niet dag in, dag uit hetzelfde; we speelden een spel net zo lang als het ons boeide. En geen dag langer. De man echter is precies een kind dat zijn leven lang hetzelfde spel moet volhouden. De oorzaak ligt duidelijk zichtbaar aan de oppervlakte: één van zijn vele spelletjes trekt de aandacht, hij krijgt een pluim voor zijn vindingrijkheid of zijn doorzettingsvermogen, men vindt hem ‘getalenteerd’, zijn talent wijst in ‘die richting’ en zijn ‘ontwikkeling’ wordt in deze richting voortgestuwd, niet het laatst door hem zelf omdat hij ‘begaafd’ is, dat wil zeggen, op dit specifieke gebied het meeste geld zal kunnen verdienen - zo blijft hij dan levenslang gedoemd dat éne spel te blijven spelen.
Als hij op school goed in rekenen is geweest, dan zal hij levenslang aan het rekenen moeten blijven - boekhouder, wiskundeleraar, programmeur worden, want daar was hij ‘het beste in’.
Tot aan het einde van zijn dagen zal hij met getallen te maken hebben en met machines die met getallen werken en nooit meer vindt hij het recht, te zeggen: ‘En nu kots ik ervan, nu wil ik iets heel anders en ga op zoek.’ De vrouw die ‘achter hem staat’ om hem uit te buiten

zal niet toestaan dat hij op zoek naar iets anders gaat. Ze zal hem misschien zo aansporen, op zijn eigen terrein vorderingen te maken dat hij het tenslotte, via moordende gevechten met rivalen, tot procuratiehouder of zelfs tot bankdirecteur brengt, maar is de prijs, die hij op wie manier voor zijn salaris moet betalen, niet wat aan de hoge kant?
Een man die radicaal van levenswijze verandert - dus verandert van beroep want 'leven' staat voor hem gelijk met werken - die gaat door voor onbetrouwbaar. Verandert hij verschillende malen van baan, dan wordt hij, als zijnde onmaatschappelijk, geboycot. Door wie? Door de vrouwen, want de maatschappij reageert via de vrouw. De angst voor deze consequentie is blijkbaar niet mis: zou anders een dokter (als jongetje fascineerden hem donder-kopjes die hij volgens dikte en ontwikkeling in verschillende weckglazen onderbracht om met grote aandacht hun ontwikkeling te volgen) zijn hele leven besteden aan het opensnijden van zweren, het beoordelen van menselijke afscheidingen, dag en nacht klaar staan voor mensen die er zo afschuwwekkend bijliggen dat elk ander mens voor hen op de vlucht zou slaan?
Of zou een pianist, die als kind gewoon een jongetje was dat graag muziek maakte, anders voor de duizendste maal dezelfde Nocturne van Chopin ten gehore brengen? Of neemt de man met de politieke carri?re, die indertijd op het speelplein een paar slimme vondsten deed om de anderen te kunnen ringeloren, zijn eigen wil en ideetjes door te zetten en toch als beminde aanvoerder door te gaan - zou hij het na tientallen jaren nog zo heerlijk vinden al die nietszeggende gemeenplaatsen te moeten zeggen en aanhoren en steeds weer achter de oude maskers van grimmigheid, beminnelijkheid, optimisme en pessimisme te moeten schuilgaan? Dat is toch beslist nooit zijn levens-droom geweest! En zelfs al bracht hij het tot president van de Verenigde Staten: heeft deze positie hem niet wat al te veel gekost?

Neen, het is nauwelijks te veronderstellen dat mannen wat zij doen, gaarne doen, zonder ooit de wens naar afwisseling te hebben. Zij volbrengen hun taken uitsluitend omdat zij aldus werden *afgericht:* hun gehele leven is niets anders dan een gevolg van de dressuur die hun van kindsbeen werd ingetrechterd. Een man die deze 'kunstjes' niet beheerst en daardoor minder geld verdient, verliest alles:
zijn vrouw, zijn gezin, zijn thuis en de bedoeling van zijn leven - hij verliest alle geborgenheid.

Je zou natuurlijk evengoed kunnen beweren: een man die niet genoeg geld verdient is vanzelf aan de dans ontsprongen, dus vrij - en dat zou als happy end kunnen gelden. Maar de man wil niet vrij zijn. Hij reageert feilloos via het principe van de *lust* der *onvrijheid,* (wij komen hier nog uitgebreid op terug). Levenslange vrijheid betekent voor hem een grotere bedreiging dan levenslange slavernij.
Om het anders te formuleren: de man zoekt altijd iemand of iets dat hem als slaaf accepteert want alleen als zodanig voelt hij de geborgenheid die hij nodig heeft – en meestal valt zijn keuze op een vrouw. Wie of wat is 'een vrouw'; waarom is zij bij uitstek geschikt, hem het onterende leven te bezorgen waaraan hij zo kennelijk behoefte heeft; waarin de uitbuiting volgens alle regelen der kunst geschiedt zodat hij zich juist bij haar zo beschermd en geborgen voelt?

Wat is dat: een vrouw?

Een vrouw, zeiden we, is een mens die niet werkt, in tegenstelling tot de man. Hiermee zou het vergelijk eigenlijk al duidelijk gesteld zijn en meer valt er over 'de vrouw' eigenlijk niet te zeggen, zij het dan, dat men het fenomeen *mens* zo groot en vaag wenst te houden dat het bijkans onmogelijk wordt om man en vrouw in dezelfde begripsbe-huizing onder te brengen.
De menselijke existentie biedt een keuze tussen een meer dierlijke - dus primitievere, animalischer vorm - en een meer vergeestelijkte. De vrouw kiest zonder meer de dierlijkere vorm: lichamelijk welzijn, behaaglijkheid, waarin de bouw van het nest dat tot broeden uitnodigt, mogelijk wordt, zijn in haar ogen het belangrijkste.
Het is zonder meer bewezen dat mannen en vrouwen ter wereld komen met dezelfde capaciteiten op het geestelijke vlak; dat men daar dus niet naar scheidings- of afstotings-vlakken hoeft te zoeken. Het staat evenzo duidelijk vast dat het niet in de aard van de vrouw ligt om die capaciteiten te ontwikkelen en we weten bij voorbaat dat elke aanleg die niet ontwikkeld wordt, verkommert. Vrouwen gebruiken hun aanleg niet en na enige jaren zijn hun capaciteiten aan dusdanige verwaarlozing prijsgegeven dat hun hersenen slechts secundaire reacties voortbrengen; hun stommiteit is op dat ogenblik een voldongen feit geworden.
Waarom gebruiken vrouwen hun hersenen niet? Eenvoudig omdat zij die niet nodig hebben om in leven te blijven. Het is heel goed voorstelbaar dat een mooie vrouw minder intelligent is dan een aap en dat zij zich toch als volwaardige dame weet te handhaven in het kader van een beschaafd milieu...
Uiterlijk op de leeftijd van twaalf jaren - want op deze leeftijd hebben de meeste vrouwen al besloten, het leven als hoer te aanvaarden, dat wil zeggen; een man voor zich te laten werken en hem als tegenprestatie zo nu en dan hun vagina ter beschikking te stellen - maakt de vrouw een einde aan haar geestelijke ontwikkeling. Ze leert nog wel, enige diploma's in de wacht te slepen - want een man neemt zonder meer aan dat een vrouw die iets uit het hoofd kent ook iets weet (dus krijgt de vrouw in kwestie een hogere waarde toegekend op de huwelijksmarkt) -maar in realiteit hebben de gemeenschappelijke wegen der ontwikkeling daar al hun einde gevonden. Elke mogelijkheid tot wederzijds begrip is gekapt - voor eens en altijd.
De fataalste fout die een man bij de beoordeling van een vrouw kan maken, ontstaat door de denkfout van de man, die meent met iemand van zijn eigen slag te maken te hebben; met een mens die min of meer met dezelfde graad van gevoel en verstand reageert als hijzelf. Een man kan horen wat een vrouw zegt, hij kan met eigen ogen gadeslaan wat zij doet, kan zich voorstellen wat zij denkt wanneer zij zus of zo reageert; hij zal altijd en eeuwig uitgaan van zijn eigen maatstaven. Hij weet precies, wat hij zou zeggen of doen als hij in haar plaats was - en zo beoordeelt hij haar. Het deprimerende resultaat van haar leven dat hij naar eigen maatstaven beoordeelt staat hem maar al te duidelijk voor ogen en het stemt hem zorgelijk. Er is iets, meent hij, dat de vrouw hindert zo te leven als hij het zou doen indien voor hem een dergelijk vrij leven openstond - en omdat hij zichzelf als abstract denkend wezen als maatstaf voor alle dingen beschouwt, heeft hij niet eens ongelijk.
Wanneer het tot hem doordringt dat een vrouw x uren van de dag aan koken, boenen,

afwassen enz. besteedt, dan zal hij daaruit niet de conclusie trekken dat dit bevredigende bezigheden voor haar zijn omdat zij geen geestelijke creativiteit van haar verlangen. Hij gaat integendeel van de veronderstelling uit, dat deze plichten haar beletten zich met waardiger zaken bezig te houden en hij slooft zich uit om was- en afwasmachines, stofzuigers, mixers en kant-en-klaar-gerechten tot haar beschikking te stellen zodat zij eindelijk tijd genoeg zal hebben om een leven te leiden dat hem als ideaal voor ogen zweeft.
Teleurstelling staat hem te wachten: in plaats van nu een geestelijk geïnteresseerd en bewust bestaan op te bouwen waarin maatschappij, politiek, ruimtevaart of geschiedenis haar aandacht krijgen, gebruikt zij de gewonnen uren om cake te bakken, ondergoed te strijken, kantjes aan onderjurken te zetten of, indien zij zich bijzonder energiek voelt, de badkamer met plastic bloemetjes te beplakken. De w.c. ook.
Daar de man moet aannemen (omdat de vrouw hem dat heeft wijsgemaakt, - want waar is de man, die vanuit zichzelf tot de conclusie komt?) dat al deze dingen en dingetjes onontbeerlijk zijn en bij de *beschaving* horen, ontwerpt hij de strijkautomaat, het voorgeprepareerde deeg, de machinaal versierde closetpapierhouder. De vrouw echter maakt nog steeds geen aanstalten om eens een leerzaam boek ter hand te nemen, de politiek laat haar nog steeds koud en het universum gaat haar al evenmin iets aan. De tijd, die zij nu overhoudt komt haar goed van pas:
ze gaat die aan zichzelf besteden. Zichzelf: dat betekent haar uiterlijk!
En de man, die de vrouw innig liefheeft en niets liever wenst dan haar gelukkig te zien, komt haar ook op dit gebied tegemoet: hij vervaardigt de kusechte lippenstift, de waterbestendige oog-make-up, de haarpermanent die ze thuis kan inzetten, blouses en overhemden die niet behoeven gestreken te worden, ondergoed tenslotte, dat men eenvoudig weggooit in plaats van het te moeten wassen en ophangen.
En nog altijd zweeft hem hetzelfde doel voor ogen: alle vrouwelijke wensen, al die onbegrijpelijke, in zijn ogen overbodige eisen van dit sensibele, overgevoelige wezen 'vrouw' zo te vervullen dat zij eindelijk, eindelijk tijd genoeg zal hebben om het leven te gaan leiden dat naar zijn mening al die moeite waard is: het leven van een *vrije* man.
En hij wacht. Zodra hij beseft dat zij niet uit eigen kracht in beweging komt, tracht hij haar zijn wereld binnen te *lokken.* Hij wordt een voorstander van coëducatie om haar met zijn levensstijl vertrouwd te maken. Onder alle mogelijke voorwendsels maakt hij vrij baan voor haar op zijn universiteiten om haar deelgenote te maken van de geheimen die hij in de loop der eeuwen heeft ontdekt, in de hoop dat de directe confrontatie met deze geestelijke schatten haar enthousiasme zal wekken. Hij staat haar zelfs toe, ereambten te bekleden die tot nu toe uitsluitend zijn privilege waren (geeft daardoor eeuwenoude tradities op) en hij animeert haar, van haar kiesrecht gebruik te maken zodat zij zich in zijn zaken kan mengen en de door hem ontworpen systemen volgens haar eigen inzicht kan veranderen of zelfs te niet doen. (Hij veronderstelt misschien op zijn reële manier, dat zij in politiek opzicht vrede kan bereiken en waarborgen: hij ziet haar immers als een engel van recht en barmhartigheid.)
Hij is zo fel en bezeten bezig zijn illusie na te streven, dat
hij niet beseft, hoe belachelijk hij zich maakt. Belachelijk volgens zijn eigen maatstaven dan; de vrouw kan nooit afstand nemen van situaties en heeft daardoor nooit een humoristische kijk op de dingen.

Neen, vrouwen lachen nooit om mannen, ze ergeren zich hoogstens aan hen. Het lukt de meisjes nog steeds, het vroegtijdig opgeven van hun studie - het opgeven van een spiritueel bestaan - te excuseren, - te verbergen dus, -achter de oeroude, versleten facade van huishouding en kinderverzorging; ze worden nog steeds au sérieux genomen als zij deze uitwijkmogelijkheid als verontschuldiging naar voren brengen. Hoe lang nog? Wat gebeurt er wanneer de huishouding volledig gemechaniseerd zal zijn, wanneer er inderdaad voldoende kinderchreches komen en hoe zal het verder gaan wanneer de mannen zich ervan bewust worden - het had eigenlijk allang zo ver moeten zijn - dat men heel goed zonder kinderen kan *leven*[7]

Als de man zijn blindelingse activiteit eens even wilde onderbreken om het resultaat te bestuderen, dan zou hij het feit onder ogen moeten zien dat hij met de bewustmaking van de vrouw in spiritueel opzicht geen stap verder is gekomen. Van dag tot dag stelt de vrouw hogere eisen aan het westerse beschavingspatroon, lijkt zij gecultiveerder, geraffineerder. Maar alle voorwaarden die zij stelt liggen op materieel gebied; geestelijk blijft zij in de sluimerende staat van een tevreden embryo verkeren.

Heeft zij bijvoorbeeld ooit het methodische denken, dat de man bij zijn studies toepast, overgenomen om er eigen theorieën mee op te bouwen? Heeft zij ooit gebruik gemaakt van het arsenaal van instrumenten en lokaliteiten dat haar ter beschikking staat om er eigen experimenten te ondernemen? - Het zou de man toch langzamerhand duidelijk moeten worden dat zij al die interessante boeken, die haar in de bibliotheken ter beschikking staan, domweg niet inkijkt? Dat de geslaagdste scheppingen van zijn verbeelding, zijn kunstwerken, haar slechts tot middelmatige imitatie verleiden? Dat alle bevrijdingskreten, elke oproep en uitdaging tot eigen leven die hij haar in films en toneelstukken voorhoudt, waarbij hij zich dan nota bene van haar idioom bedient, uitgaande van haar niveau, door haar uitsluitend als amusement beoordeeld en geconsumeerd worden; dat zij nooit maar dan ook nooit, tot enige revolte te inspireren valt?

Het is heel logisch dat de man, in de veronderstelling dat de vrouw een mens is als hijzelf, tot de conclusie komt dat hij schuld draagt aan het oerstomme leven dat zij leidt; dat zij onder zijn onderdrukking lijdt. Hoe ver men echter ook terugtast in het verleden, nergens en uit niets blijkt dat de vrouw ooit werkelijk door de wil van de man tot onderworpene is gemaakt, in tegendeel: zij heeft altijd alle mogelijkheden gehad zich onafhankelijk te maken. Wanneer het haar al die tijd niet gelukt is, zich van haar 'juk' te bevrijden dan wil dat eenvoudig zeggen dat er helemaal geen juk bestaat!

De man houdt van zijn vrouw, maar hij minacht haar tevens omdat een mens, die er iedere morgen vol energie op uittrekt om nieuwe ontdekkingen te doen, nieuwe werelden te veroveren - iets wat hem dan, gezien de noodzaak van het geldverdienen, maar zelden lukken kan - iemand, die dat niet wil, minacht. En hierin ligt waarschijnlijk de reden dat hij zich zoveel moeite getroost om de geestelijke ontwikkeling van de vrouw te stimuleren: hij schaamt zich voor haar en denkt, dat zij zichzelf ook schaamt. Ridderlijk treedt hij haar tegemoet ten einde haar behulpzaam te kunnen zijn bij het opheffen van dit tekort... Wat hij niet weet, is dat vrouwen de nieuwsgierigheid, de eerzucht, de drang tot creatie, al die eigenschappen, die hem zo vanzelfsprekend lijken, niet kennen. Wanneer zij part noch deel hebben aan die mannelijke wereld is dat eenvoudig omdat zij er geen zin in hebben: de wereld zegt hun niets. De onafhankelijkheid, die de man zo begerenswaardig toeschijnt, is

voor hen een leeg begrip; zij voelen zich helemaal niet afhankelijk. De spirituele geladenheid van de man boezemt hun totaal geen ontzag in, want op geestelijk niveau hebben zij geen enkele eerzucht, begrijpen niet eens wat het betekent.
Vrouwen hebben de keuze en dat is de reden, waarom de mannen het onderspit delven: elke vrouw heeft de keuze een leven te leiden zoals de man dat doet, of te parasiteren als een dom luxe-schepseltje - en in de meeste gevallen kiest zij het laatste. De man daarentegen heeft deze keuze niet.
Als het echt zo zou zijn dat de vrouwen zich door de mannen onderdrukt zouden voelen, dan zou er bij hen toch haat en angst zijn ontstaan zoals dat bij onderdrukte groepen altijd het geval is. Maar de vrouwen haten de mannen geenszins, ze zijn ook allesbehalve bang voor hen. Indien zij zich door de grotere kennis en kundigheid van de man vernederd zouden voelen, dan zouden zij - zeker tegenwoordig, nu hun alle middelen ter beschikking staan - maar ook vroeger al getracht hebben, de man in te halen. En zouden de vrouwen zich onvrij voelen, dan zouden zij waarachtig deze allergunstigste, hedendaagse situatie aanpakken om zich aan iedere druk te ontworstelen.
In Zwitserland, waar de vrouwen tot op heden nog geen kiesrecht hebben, heeft men in een provincie de vrouwen opgeroepen om hun stem uit te brengen over de vraag of zij wel of niet het politieke kiesrecht voor zich opeisten en de meeste stemmen waren tegen. De Zwitserse mannen voelden dit als een aantijging; ze meenden dat deze teleurstellende reactie een gevolg was van een eeuwen- en eeuwenlange onderdrukking hunnerzijds. Hoezeer vergisten zij zich! De vrouwen voelen zich niet onderdrukt, ze voelen zich ook geenszins onder de curatele van de man staan, zoals in Zwitserland werd beweerd. De verhouding tussen de beide seksen wordt gekenmerkt door vele deprimerende feiten en één daarvan is dit bittere feit: voor de vrouwen bestaan de mannen nauwelijks. De man is een veel te onbelangrijk verschijnsel voor de vrouw om haar verzet tegen hem kenbaar te maken. Zij is alleen maar materieel, 'lichamelijk' als het ware afhankelijk van hem, zo ongeveer als een toerist afhankelijk is van de gekozen vliegtuigmaatschappij, een caféhouder van zijn koffiemachine, een t.v. van stroomtoevoer. Afhankelijkheid van dien aard speelt toch een ondergeschikte rol.

Bij de Noorse toneelschrijver Ibsen had dezelfde gedachtefout post gevat. Zijn bekende drama 'Nora' moest een bevrijdingsmanifest voor de vrouw worden. Bij de premiere in 1880 heeft hij alleen bij de mannen een schok teweeggebracht met het resultaat, dat zij meer dan ooit overtuigd raakten, dat men naar betere levensvoorwaarden voor de vrouw diende te streven. Wat de vrouwen zelf betreft: alle emancipatie-impulsen sloegen al spoedig om in een modeverschijnsel; nu en dan is het 'in' om het masker van 'de lijdende' voor te doen en smartelijk om rechtvaardigheid te roepen.

De filosoof Sartre heeft ook een dergelijke reactie bij de vrouw opgeroepen; als bewijs, dat zij zijn betoog gevolgd hadden lieten de vrouwen hun haren groeien, trokken broeken en zwarte truitjes aan.
Hetzelfde lot is onlangs Mao Tse-tung beschoren; een seizoen lang was de 'Mao-look' je van het.

De horizon van de vrouw

Op welke manier de mannen ook trachten indruk op de vrouwen te maken; in haar wereld spelen zij geen enkele rol. In de vrouwelijke visie speelt alleen de andere vrouw mee. Wanneer een vrouw bemerkt dat een man op straat naar haar omkijkt is dat natuurlijk een prettige belevenis voor haar. Als die man er goed verzorgd bijloopt of zelfs in een hyperdure sportwagen voorbijglijdt is dat een verheugend feit, ongeveer vergelijkbaar met de ochtendkrant die de belegger een stijging van zijn aandelen vermeldt. Of die man haar nu persoonlijk bevalt of niet, of hij sympathiek aandoet, intelligent lijkt, speelt absoluut niet mee. Het kan de speculant evenmin iets schelen of zijn aandelen nu op groen of roze papier gedrukt zijn.
Maakt dezelfde vrouw daarentegen mee dat een andere *vrouw* naar haar omkijkt - iets, dat hoogst zelden gebeurt, want de vrouwelijke maatstaf is veel onbarmhartiger dan die van de man - dan kent haar vreugde geen grenzen. Dit evenement is haar levensdoel: bewondering, afgunst bij de andere vrouw opwekken; haar 'liefde' verdienen.
Ik kan het niet vaak genoeg onderstrepen: in de wereld van de vrouw bestaan alleen de andere vrouwen: de andere vrouw, die zij bij het boodschappendoen, op de ouderavond of in de kerk tegenkomt. De buurvrouw niet te vergeten, waarmee zij over het tuinhekje eindeloze gesprekken voert. Verder de vrouwen die zij in de duurste winkelstraten van de stad al even quasi onverschillig langs ziet lopen als zijzelf en degenen, die zij op feesten en cocktail-party's succes ziet hebben.
Vrouwen peilen elkaar, volgens de maatstaven die *zij* in hun hoofd hebben en nooit via de maatstaven van de man. Het vrouwelijke oordeel is van belang en niet wat de mannen vinden; zodat zij liever een klein compliment van een andere vrouw horen dan het hulpeloze, infantiele gezwets van hun minnaar die een leek is en blijft als het op taxeren van vrouwen aankomt. Mannen hebben werkelijk geen notie, in wat voor wereld vrouwen leven en vermelden zelfs in hun mooiste sonetten slechts bijkomstigheden.
Is het dan misschien zo, dat de vrouwen volledig onverschillig tegenover het mannelijke gezichtspunt staan? Laten we niet vergeten dat de man de materiële basis voor de vrouw vormt. Hij is echter met heel weinig tevreden; hij let alleen maar op geijkte symbolen en het vervreemdingseffect dat men met een beetje handige make-up bereikt, is hem al voldoende. Voeg daar nog lang, golvend haar aan toe, een nauwzittend truitje, doorschijnende kousen en hoge hakken, dan ben je er al. Die nauwelijks ademhalende kunstwerken van vrouwelijk schoon echter, die in de chicste winkelbuurten van Parijs, Rome of New York voorbijzweven, hebben niets meer met de mannelijke eisen en begeerten te maken. Oogschaduw geraffineerd aan te brengen, kleur en tegenkleur in elkander te laten vervloeien, lippenstiften uit te zoeken, in lagen of vormen boven of naast elkaar op de mond te schilderen, het effect van valse wimpers van tevoren bij verschillende lichtbronnen te kunnen overzien, het hele schilderij tenslotte te omlijsten met de daartoe behorende lijst van kledingstukken en accessoires, dat is het raffinement van de specialiste. Een man heeft geen maatstaf voor deze prestaties, geen benul van het geduld en de vaardigheid, die zulke resultaten vergen. Om deze maskerade naar waarde te kunnen taxeren heeft men tijd nodig, geld, en een onnoemelijk beperkte geest - allemaal voorwaarden, die uitsluitend bij vrouwen aanwezig zijn.

Met andere woorden: een vrouw is er slechts op uit, in zoverre indruk op de man te maken dat hij de plaat niet poetst maar bij haar blijft om haar - in de meest uitgebreide vorm van dat begrip - te onderhouden. De rest van haar gehele investering is op de andere vrouw gemunt: de man is een in-stand-houder, een broodwinner in de ruimste zin - en verder niets.
Wanneer een zakelijke ondernemer een bepaalde werkkracht als functionaris wil aantrekken, zal hij met alle middelen waarover hij beschikt trachten de juiste man op de juiste plaats te krijgen. Hij weet bij voorbaat dat hij aan het langste eind trekt zodra de werkovereenkomst in zijn bureaulade ligt. Zo is het ook met de vrouwen gesteld: ze laten de man precies zoveel vrijheid dat hij het niet in zijn hoofd haalt, zijn contract op te zeggen.
In menig opzicht kan de vrouw heel goed met een zakelijk ondernemer vergeleken worden: zoals elke onderneming op zakelijk gebied een neutraal systeem ten opzichte van maximale winsten kent, is ook de vrouw onpersoonlijk, kent geen liefde, woede of haat in verbintenis met de man die voor haar werkt. Wanneer hij haar in de steek laat, zit zij 'm natuurlijk te knijpen, haar materiële existentie staat dan op spel. Deze angst is echter rationeel, heeft rationele oorzaken en laat zich ook via rationele plannen weer oplossen zonder dat sprake kan zijn van een geestelijke afgrond. (Zij hoeft bijvoorbeeld maar een andere man onder contract te nemen om van deze angst verlost te zijn.) Deze angst laat zich dus op geen enkele wijze vergelijken met de gevoelens die in een dergelijke situatie bij de man zouden opkomen; de jaloezie, het minderwaardigheidsgevoel of het zelfmedelijden.
Aangezien een man een vrouw slechts verlaat wanneer een andere vrouw hem beter bevalt en nooit om vrij te zijn, heeft de vrouw geen enkele reden, afgunstig of jaloers te worden. In haar ogen doet hij geen stap voorwaarts om zijn positie te verbeteren. De existentiële belevenis die hem door deze nieuwe liefde ten deel valt, bekijkt zij met de ogen van een firma die zijn beste werkkracht kwijt is aan de concurrentie. Haar rest als oplossing, de beste vervanger te vinden. Liefdessmart is voor de vrouw dus niets anders dan de frustratie dat haar zaken tijdelijk iets minder florissant gaan...

Het is derhalve ook een onjuiste gedachtengang dat de man zijn vrouw voor 'trouw' aanziet, alleen maar omdat zij hem niet bedriegt met andere mannen die in zijn ogen veel aantrekkelijker zijn. Waarom zou zij dat doen? Vermits hij goede arbeid levert kan zij toch genieten van de pleziertjes die *zij* belangrijk vindt? De trouw van een vrouw valt in geen enkel opzicht te vergelijken met de trouw van een man: vrouwen zijn nooit 'weg' van een uiterlijk ; zij zien hun partner niet eens. Flirt zij met de beste vriend van haar man? Zij is er alleen maar op uit zijn echtgenote de loef af te steken; zij moet kijken, niet hij! (Als het haar werkelijk om de man in kwestie te doen was zou zij niet zo openlijk te werk gaan.)
Groepssex; nog zo'n woord en zo'n situatie waarin het de vrouw uitsluitend om de andere vrouw gaat; zij wil geen indruk maken op 'de man' maar op 'de vrouw'! (Een variatie op de overal populaire 'flirt'.)
De geschiedenis kent talloze anekdotes over vorsten en regeerders die er voor hun plezier meerdere maitresses tegelijk op nahielden. Over heerseressen doen zulke verhalen nauwelijks de ronde: een vrouw zou zich doodvervelen als zij zich bij erotische festijnen uitsluitend in mannelijk gezelschap bevond. Zo is het altijd geweest en zo zal het blijven. Indien de vrouw op mannelijk schoon zou reageren, dan had de reclamebranche daar allang gebruik van gemaakt. De vrouwen immers beschikken, dank zij de inkomsten van de man,

over de grootste koopkracht (men leze er de statistieken op na). De fabrikanten zouden dus onmiddellijk trachten hun produkten via foto's en spotjes van mooie, echt mannelijke mannen aan de vrouw te brengen! Maar de reclamebureaus hebben andere ervaringen opgedaan met als resultaat dat overal, ten bate van welk produkt dan ook, mooie meisjes staan afgebeeld; of het nu om auto's, wasmiddelen, vloerbedekkingen of keukeninrichtingen gaat.
De filmproducenten zijn er zelfs geleidelijk achtergekomen dat de vrouw helemaal geen behoefte heeft aan de geijkte 'beau' als jeune premier, maar ook een lelijke man in de hoofdrol voor lief neemt. (Belmondo en Dustin Hoffman zijn daar voorbeelden van.)
Bovendien identificeren zich de mannen, die bijna allen een minderwaardigheidsgevoel hebben wat hun uiterlijk betreft en zichzelf nauwelijks ooit mooi vinden - mooi zijn alleen vrouwen -veel gemakkelijker met een lelijke acteur. Zolang de vrouwelijke hoofdrol maar door een beeldschone ster gespeeld wordt, zien vrouwen die films graag; ze komen om naar de vrouw te kijken, de mannelijke partner is van geen belang.
Dit fenomeen bleef de man zo lange tijd verborgen omdat hij voortdurend getuige was, hoe de ene vrouw de andere afkraakt. Als hij steeds weer moet aanhoren dat de grote neus van de ene, de platte boezem van de andere, de x-benen van een passante of de te brede heupen van de buurvrouw een gruwel zijn, gaat zijn logica de gevolgtrekking maken dat vrouwen elkander niet kunnen uitstaan, in ieder geval geen oog voor elkaars charme hebben. Deze interpretatie is natuurlijk verkeerd: een zakenman die aan één stuk door de concurrerende firma tegenover zijn werknemers in de lucht steekt zou men immers ook voor idioot verklaren!
Hij zou zijn beste medewerkers zeker spoedig kwijt zijn. Politici spelen dezelfde komedie als de vrouw, wanneer zij elkaar wederzijds voor duivels uitmaken, terwijl Nixon toch beslist liever met Kossigin of een man als Fidel Gastro naar een verlaten eiland verbannen zou worden dan met de veel geprezen kiezer uit de kleine middenstand. Met een dergelijk mannetje voelt hij geen affiniteit, er bestaat geen enkele verbinding tussen zijn existentie en die van de ander.
Als de vrouwen het zich financieel konden permitteren zouden zij beslist liever met andere vrouwen samenleven dan met mannen. Geenszins omdat zij allen lesbisch zijn. Dat wat de mannen - die altijd zichzelf als maatstaf nemen en daarom overal seksuele motieven achter zoeken -als een lesbische kant in de vrouw zien, heeft vermoedelijk nauwelijks iets met haar seksuele drift of neiging te maken. Het is gewoon zonneklaar, dat zo goed als niets de tegenovergestelde geslachten verbindt. Waarom zou een vrouw liever met een man samenleven als er geen sprake was van financiële noodzaak? Onder elkaar voelen zij zich veel meer op hun gemak, want hun intellect en hun gevoelsleven zijn op hetzelfde primitieve, zeer algemene niveau blijven staan; er bestaan weinig individueel ontwikkelde, specifiek getalenteerde vrouwen die daar buiten
vallen. Men kan zich heel goed indenken hoe aangenaam 'druk' een dergelijk vrouwenleven zich op basis van keu-kenrecepten, vrouwenuurtjes en modebladen zou kunnen afspelen. Weliswaar op een beschamend laag niveau, maar wie zou dat kunnen schelen?

Het schone geslacht

Voor iemand van een andere planeet zou de man het ongetwijfeld van de vrouw winnen en veruit de boeiendste bewonderenswaardigste aardebewoner zijn, want hij is mooi en intelligent, iets, dat men van de vrouw niet kan beweren.
Het berust op een eeuwenlange omkering van waarden en begrippen dat zij als 'het schone geslacht' te boek staat. Alleen al het feit dat zij dommer is dan de man zou de misvatting aan de kaak kunnen stellen: een dom iemand kan nooit mooi zijn of men zou de mens moeten beschouwen als een leeg omhulsel. Maar het moet gezegd, dat de man allereerst zelf de fout begaat de vrouw als een soort dier te beoordelen. Dit geschiedt uit bittere noodzaak: als *homo sapiens* maakt zij geen enkele kans.
Dat de man de vrouw nodig heeft om zich aan haar te kunnen onderwerpen, zullen wij duidelijk zien uitkomen. Vooreerst blijkt dat hij, om deze behoefte bij zichzelf te rechtvaardigen, alle mogelijke kwaliteiten aan de vrouw toedicht die zij helemaal niet bezit. Aangezien zij nog nimmer blijk gegeven heeft van geestelijke rijkdommen, kan hij haar moeilijk geniaal noemen (hoewel hij met zijn uitvinding van 'vrouwelijke intu?tie' al pogingen in die richting heeft ondernomen). Dus noemt hij haar mooi: 'het schone geslacht'.
De esthetische beoordeling van iets blijft altijd aan subjectiviteit onderhevig; vanuit dit gezichtspunt betekent elk oordeel een persoonlijke daad. Subjectiviteit echter brengt de behoefte naar een excuus met zich mee en de man laat zich maar al te graag een rad voor ogen draajén. Omdat de vrouw zo haar best doet om op te vallen en de aandacht te trekken, gelooft hij dat daar redenen voor bestaan. Hij vindt haar mooi omdat zij zichzelf mooi vindt en hij is haar dankbaar, dat zij hem wil toestaan haar mooi te vinden.
Zij zet haar pretentie nog kracht bij door een handige vermomming; aangezien het ideale leven voor haar - een leven zonder arbeid en zonder verantwoording - veel weg heeft van een kinderbestaan, imiteert zij het kind. Kinderen ontroeren door hun hulpeloosheid, hun grappige, ronde lijfjes waar de huid zo glad en perzikzacht omheen spant. Ze zijn gemakkelijk aan het lachen te maken, ze gedragen zich allervermakelijkst - ze zijn als kleine, aandoenlijke karikaturen der volwassenen - en omdat zij geen idee hebben hoe zij zichzelf in stand moeten houden is het vanzelfsprekend, dat er voor ze gezorgd wordt en hen zoveel mogelijk veiligheid gewaarborgd wordt. Deze bereidheid ten opzichte van het kind vindt zijn oorsprong in een biologisch mechanisme: soorten die hun jongen te gronde laten gaan, sterven uit.
Door geraffineerde kosmetische tricks trachten de vrouwen een kinderlijk uiterlijk te behouden en tot en met haar argeloos kinderachtig gebabbel, haar verrukte kreetjes en pruillipjes de rol te spelen van het lieve, kleine meisje. Met haar kindergezicht en haar hulpeloosheid doet zij een beroep op het beschermingsinstinct van de man en dwingt hem voor haar te zorgen.
Deze berekening is, zoals alles wat de vrouw zelfstandig onderneemt, zo dom en kortzichtig dat het een wonder mag heten dat hij toch opgaat. Zolang de vrouw namelijk zelf het babyachtige gezicht als vrouwelijk schoonheidsideaal propageert, kan ze op haar tien vingers uitrekenen dat zij een jaar of twintig later in de kou komt te staan. Alle kneepjes der cosmetica kunnen namelijk toch niet verhinderen (en in damesbladen kun je werkelijk de

raad vinden, niet te lachen en nauwelijks te denken omdat beide bezigheden met rimpelvorming gepaard plegen te gaan!) dat zij op een gegeven moment het gezicht van een volwassene krijgt. Maar wat moet nu die man die zo is afgericht, dat hij zich door kleine, hulpeloze meisjes laat vertederen, met een volwassen vrouw?
De gladde, stevige rondingen worden trillende vetkus-sens, de huid wordt slap, de stem klinkt krijsend in vergelijking met het zilveren kinderstemmetje van vroeger en de vroeger zo spontane, vrolijke lach doet aan als gehinnik van een vals, onbetrouwbaar paard. Uit deze bron komt nu, na twintig jaar, nog steeds hetzelfde domme gezwets, de kreetjes hebben meer weg van zwakzinnige hysterie -neen, deze mummie van een kind is niet meer in staat, erotische wensdromen op te roepen en je zou verwachten dat het nu gedaan was met haar heerschappij.
Maar de berekening blijft opgaan en wel om twee redenen: ten eerste zijn intussen de kinderen geboren en via hun existentie komt de kreet om bescherming nog steeds aan de orde, ten tweede zijn er domweg niet genoeg jonge vrouwen voor iedereen, want het lijdt geen twijfel dat alle mannen gretig die oudgeworden baby-vrouw tegen een nieuwe, jonge zouden inruilen! De getallen liggen echter zo, dat er ongeveer voor elke man één vrouw is waaruit voortkomt dat het lang niet elke man lukt, een jongere remplacante te vinden. Aangezien hij absoluut niet zonder vrouw kan leven, blijft hij dan maar bij zijn eerste verovering.
Er zijn nauwelijks bewijzen nodig om dat te staven: als de man mag kiezen valt zijn keuze altijd op de jongere. Elke filmster heeft afgedaan bij hem op het moment dat het haar niet meer lukt, haar rimpeltjes te verdoezelen. De man koopt via zijn bioscoopkaartje altijd een entreebewijs voor de jongere.
De bonzen uit film- en bankwezen ruilen regelmatig hun oudere echtgenote tegen een jongere in en omdat zij aanzienlijke aflossingen op tafel leggen, vindt niemand daar iets schandaligs aan, ook de vrouwen zelf niet. (Die zijn waarschijnlijk blij dat ze op een dergelijke gunstige manier van hun man afkomen.)
Deze luxe blijft de rijken voorbehouden; als een arme donder het in zijn hoofd haalt in een onbezonnen ogenblik te scheiden en een jongere vrouw te nemen dan raakt hij die al spoedig weer kwijt aangezien hij niet over voldoende geldmiddelen beschikt om er twee gezinnen op na te houden en dat komt weer, omdat mooie jonge vrouwen zo zijn ingesteld dat de keuze tussen een oudere en een jongere man met hetzelfde inkomen voor hen geen probleem is: ze kiezen de jongere. Niet zijn uiterlijk of zijn innerlijk geven hier de doorslag maar volgens kansberekening is de jongere langer in staat, voor haar te zorgen, dat weet zij precies, daar gaat zij van uit en dat is het, wat een vrouw van een man verwacht - voor haar is de keuze gemakkelijk en nooit aan twijfel onderhevig.
Het is vermoedelijk nog nooit gebeurd dat een vrouw aan een arme jongen van twintig de voorkeur gaf als er ook een rijke man van veertig naar haar hand dong.

De volwassen vrouw mag zich gelukkig prijzen dat de mannen zichzelf uiterlijk niet knap vinden. Terwijl de meeste mannen mooi zijn. Hun gladde, door arbeid getrainde lichamen, hun sterke schouders, gespierde benen, hun welluidende, melodieuze stemmen, hun warme, menselijke lach, hun intelligente uitdrukking, hun weloverwogen, evenwichtige, doeltreffende bewegingen stellen het schepsel vrouw bij voorbaat in de schaduw. Aangezien de meeste mannen, in tegenstelling tot de vrouw, werken en hun lichaam getraind blijft, is

het ook beter bestand tegen uiterlijk verval. (Men vergelijke een willekeurige huisvrouw van vijftig jaar met een even oude man - wat is zij meer dan een uit elkaar zakkende pudding die door een korset bijeengehouden wordt?)
Maar mannen beseffen niet dat zij mooi zijn. Niemand vertelt het hun. Men heeft het over 'de bevalligheid der vrouwen', 'de charme van kinderen', 'het fascinerende der dieren', maar niemand acht de mannelijke verschijning de moeite waard. Van hem wordt hoogstens beweerd dat hij sterk is of dapper en een koppige doorzetter - dat wil zeggen : men prijst de eigenschappen die de vrouw het liefste in hem ziet omdat zij haar levensbescherming ten goede komen. Buiten de leerboeken van de medische studie zal men nauwelijks ooit een beschrijving van het mannelijke lichaam vinden, laat staan een poëtische beschrijving die hem roemt om zijn uiterlijk, zijn haartooi, zijn lippen, de zachtheid van zijn tepels of de evenwichtige vorm van zijn ballen. Hijzelf zou het maar gek en bespottelijk vinden als men zijn lichamelijke eigenschappen zou bezingen.
De man is er niet aan gewend dat men het over zijn uiterlijk heeft. De volwassen vrouw echter, die meestal lelijk is en daarom reden genoeg zou hebben de man te bewonderen (en ook tijd genoeg) ziet hem niet eens. Dat is geen moedwillige boosaardigheid en ook geen berekening; de man is in haar ogen eenvoudig een werkmachine die materiële waarden voortbrengt. Men beoordeelt een machine niet volgens schoonheidsmaatstaven maar volgens functionele doeltreffendheid. De man is het volledig met deze visie eens en beoordeelt zichzelf niet anders. Mannen zijn te intens in het arbeidsproces ingeschakeld, staan te bewust in concurrende strijd met elkaar om ooit afstand tot zichzelf te kunnen nemen. Daar komt bij, dat het de man eigenlijk niets kan schelen of hij nu mooi is of niet. Hun onderling gevecht krijgt pas zin d??r de vrouw, daarom hebben, van zijn standpunt uit, de vrouwen eenvoudig mooi te zijn, mooi, hulpeloos en aanbiddelijk. Daarom blijft hij bij zijn definitie: die vage, nietszeggende slagzin: 'het schone geslacht!'

6 **Het heelal is mannelijk**

De man is - in tegenstelling tot de vrouw - mooi, omdat hij - in tegenstelling tot de vrouw - een spiritueel leven heeft.
Dat houdt het volgende in:
De man is nieuwsgierig. (Hij wil weten hoe de wereld om hem heen eruit ziet en hoe alles in zijn werk gaat.)
De man is creatief. (Zijn kennis omtrent het aanwezige stelt hem in staat nieuwe dingen te verzinnen.)
De man denkt. (Hij maakt gevolgtrekkingen, ontdekt regels en wetten.)
De man heeft gevoel. (Hij registreert tot in de fijnste nuances en schakeringen zijn omgeving en dat niet alleen:
hij schept en ontdekt voortdurend nieuwe gevoelswaarden en maakt deze toegankelijk voor anderen door sensitieve beschrijving of stelt ze tastbaar en zichtbaar tentoon in zijn kunstwerken.)
Zijn nieuwsgierigheid wint het van al zijn andere kwaliteiten; deze is zo verschillend van de vrouwelijke nieuwsgierigheid dat wij dit verschil duidelijk moeten beseffen:

De vrouw stelt principieel alleen belang in de dingen die haar van dienst kunnen zijn en persoonlijk nut voor haar afwerpen. Volgt zij, om maar een voorbeeld te noemen, de politieke hoofdartikelen in de dagbladen dan wil zij waarschijnlijk de een of andere student in politieke of sociale wetenschappen bekoren en de indruk wekken, dat ook zij zich het lot en de verwikkelingen van Zuidafrika-nen, Chinezen of Arabieren aantrekt. Pakt zij een encyclopedie om de naam van een filosoof op te zoeken dan betekent dat niet dat zij opeens belangstelling heeft in filosofie, maar dat zij die naam nodig heeft voor het kruiswoord-raadsel waarmee ze bezig is. Bestudeert zij folders over een nieuw type wagen, dan wil zij die hebben; zij doet het niet uit belangstelling voor de nieuwe prestatie van de autoindustrie.

Het is helaas een feit dat de meeste vrouwen - ook moeders - geen notie hebben hoe de menselijke vrucht, die zich in hun lichaam ontwikkelt, ontstaan is en hoe die ontwikkeling in zijn werk gaat. Dat is heel logisch; zij zouden namelijk met deze kennis geen enkele invloed op de foetus kunnen uitoefenen, dus interesseert het hen niet. Alles wat zij willen weten is dat een zwangerschap negen maanden duurt, dat men zich dient te ontzien en naar de dokter moet hollen zodra er iets anders gebeurt dan hij voor haar uitgestippeld heeft - (dat brengt hij dan natuurlijk weer gauw in orde!)

De mannelijke nieuwsgierigheid is tegengesteld aan deze houding: de man neemt graag iets ter kennis waarmee op dat moment voor hem geen enkel nut verbonden is en daarom - hoe paradoxaal het zijn mag - is zijn nieuwsgierigheid oneindig nuttiger dan die van een vrouw.

Men hoeft slechts eens langs een bouwput te lopen waar een of ander nieuw werktuig in gebruik genomen wordt;
een baggermachine of een zandgraver, om te zien dat er nauwelijks één man te vinden is - onverschillig uit welke bevolkingslaag - die niet in het voorbijgaan een belangstellende blik voor de nieuwe machine en haar verrichtingen overheeft. En menigeen blijft staan om te kijken en raakt in gesprek met andere toeschouwers over de capaciteiten en de functionaliteit van het ding. Het zou een vrouw niet te binnen schieten om bij een bouwplaats te blijven staan of het zou moeten zijn omdat er een dergelijke menigte staat te staren dat zij aanneemt, dat er iets opwindends gebeurt (een ongeluk).

De nieuwsgierigheid van de man is universeel; er bestaat eigenlijk niets dat hem niet interesseert, of het nu politiek is, natuurkunde, atoomtechniek of wat dan ook. Zelfs dingen die zich buiten het bereik van zijn wereld afspelen zoals het inmaken van vruchten, het bereiden van deeg of de verzorging van een zuigeling wekken zijn belangstellende nieuwsgierigheid. Hem zou het nooit overkomen dat een lichamelijk proces zoals de zwangerschap zich in zijn eigen lichaam zou afspelen zonder dat hij precies op de hoogste zou zijn van de organen en functies in deze.

De man slaat niet alleen alles wat er om hem heen geschiedt gade (en wel tot ver over de grenzen van zijn eigen invloedssfeer); hij voegt er zijn interpretatie aan toe. De vele informatie die hij overal verzamelt stelt hem in staat vergelijkingen te maken, wetten en voorwaarden te onderscheiden en in gebruik te stellen - altijd met het vooropgestelde doel iets anders, iets nieuws te kunnen ontwerpen en/of ten uitvoer te brengen.

Het mag overbodig genoemd worden op het feit te wijzen dat alle uitvindingen en ontdekkingen door de mannelijke geest zijn gemaakt, niet slechts op natuurwetenschap-

pelijke terreinen of op technisch gebied; ook de kinderpsychologie, de zuigelingenverzorging, de voedselconservering wordt door mannen in steeds weer nieuwe, progressievere banen geleid. Zelfs de vrouwelijke mode, ja, het samenstellen van menu's, het combineren van gerechten en componeren van sauzen is van oudsher een mannenzaak. Culinaire verrassingen en sensaties zal men doorgaans aan de familiedis niet voorgezet krijgen; men begeeft zich daarvoor naar een restaurant, waar een kok de keukenscepter zwaait. De smaak van de vrouw en haar fantasie op kookgebied zijn zo beperkt, dat zij het niet eens zou klaarspelen iets nieuws te verzinnen, al zou zij dat van plan zijn. Vrouwelijke fijnproevers bestaan niet; de vrouw deugt nergens voor.

De man echter, die alle spirituele en lichamelijke capaciteiten bezit om een vrij, creatief en menswaardig leven te kunnen leiden, doet daar bij voorbaat afstand van en begeeft zich in slavernij. Wat geschiedt er met al zijn rijke talenten en eigenschappen? Hij stelt ze in dienst van degenen die deze gaven niet hebben. In dienst van 'het mensdom' - zo noemt hij dat als hij de vrouwen en de kinderen van die vrouwen bedoelt.
Het doet werkelijk verbijsterend ironisch aan dat degenen die in staat zouden zijn een ideaal leven te leiden dat niet willen en dat de anderen, die zij door hun gezwoeg daartoe in staat stellen, het niet doen!
Dit stompzinnige mechanisme is zo ingeburgerd dat wij ons niet eens meer realiseren hoe pervers onze zedelijke normen zijn. Zonder meer is het vanzelfsprekend dat wij de mensen in twee groepen verdelen: de mannelijke groep wordt uitgezogen ten bate van de vrouwelijke, die uit parasieten bestaat. Wij vinden het heel gewoon dat een jongetje ter wereld komt om te leren en te werken, kinderen te verwekken en te onderhouden, om die kinderen in staat te stellen, wederom zonen te verwekken enzovoorts. Wij vinden dat zo vanzelfsprekend dat wij de fantasie niet eens meer anders kunnen richten; want waar zou een man anders goed voor zijn?
Het is voor een jonge man niet meer dan zijn burgerlijke plicht, een gezin te stichten en verder zijn leven lang te zwoegen, vaak op de meest stompzinnige, afschuwwekkende manier om zijn vrouw en kinderen te kunnen verzorgen. Een man die geen binding aangaat, geen kinderen verwekt, nu eens hier leeft en dan daar, nu eens deze activiteiten heeft en dan weer iets anders onderneemt - omdat hem dat boeit en hij slechts voor zichzelf behoeft te zorgen -, die de vrouw als een vrij mens tegemoet treedt en zich niet tot slaaf laat degraderen, die man wordt door de maatschappij veroordeeld en scherp bekritiseerd.
Het is deprimerend om te zien hoe de mannen elke dag opnieuw alles verraden waarvoor zij geboren zijn. In plaats van hun geest, hun kracht en hun inventiviteit te gebruiken om nieuwe werelden te ontsluiten - werelden, die nog niet eens binnen het bereik van onze dromen vallen -in plaats van gevoelens na te gaan, wier bestaan nog niet eens binnen de grenzen van ons besef valt - in plaats van het leven zo oneindig rijk en waardevol te maken als zij dat zouden kunnen (hun eigen leven, waar vrouwen geen benul van hebben), doen zij vrijwillig afstand van deze geweldige mogelijkheden, laten hun geest en hun lichaam in het keurslijf persen waarin zij van nut kunnen zijn voor de vrouw en haar weerzinwekkende, primitieve verwachtingen.
De sleutel tot de mysteriën van het heelal in de hand, begeeft zich de man uit vrije wil omlaag en laat de vrouw op dit kinderachtige niveau over zich beschikken. De geest, de kracht en de inventiviteit die bedoeld zijn in het teken van creativiteit te staan, gebruiken

zij zodoende om alleen maar te verbeteren wat al bestaat, te conserveren wat al aanwezig is. Doen zij af en toe eens een uitvinding, dan volgt onmiddellijk de belofte, dat het vroeger of later de mensheid (zij bedoelen: de vrouw) ten goede zal komen. Zij hebben voortdurend de behoefte om zichzelf goed te praten en tegenover de vrouw te excuseren wanneer hun daden niet in direct verband met comfort voor vrouw en kind gezien kunnen worden; zoals bijvoorbeeld op het ogenblik de ruimtevaart. En wat zij presteren trachten zij de vrouw via t.v. reclames met kindergebabbel en verliefd gefluister zo voor te schotelen, dat zij het kan vatten, dat het in haar wereldje past. De vrouw is zo gespeend van fantasie dat zij a priori wars van uitvindingen is en zelfs nog verleid moet worden, het voor haar gemak ontworpene in gebruik te nemen.
Wij zijn er zozeer aan gewend dat de mannen alles wat zij ondernemen aan de vrouw opdragen dat wij er nauwelijks ooit bij stilstaan. Maar een componist zou ook wel eens iets anders kunnen verzinnen dan liederen en opera's vol *liefde* (afhankelijkheid). Een auteur h?eft niet per se een roman te schrijven of lyriek te produceren die om de *liefde* draaien (van afhankelijkheid getuigen). En waarom is het nu niet eens gedaan met de eeuwige naakt- en profielstudies van vrouwelijke lichamen en gezichten (of zij nu zogenaamd 'abstract' zijn of figuratief) ? Wanneer krijgen wij eindelijk eens iets *nieuws* te zien, iets, dat nog niemand v??r ons heeft gemaakt?
Is het zo denkbeeldig dat de mannen van de wetenschap hun kennis eens niet aan de vrouw opdragen (die er toch nooit en te nimmer benul van zullen krijgen!), is het nu werkelijk niet eens mogelijk dat de cineasten hun ideeën brengen zonder dat deze letterlijk gebukt gaan onder de overbodige aanwezigheid van een tietenschommelende blondine en m?éten alle reportages over de ruimtevaart per se 'verlicht' worden met grote portretten van astronauten-egaas? En mogen deze mannen misschien eens iets minder kinderachtige boodschapjes ontvangen en seinen dan de sentimentele (op de vrouw ingestelde) roerselen van hun mannelijke afhankelijkheid?

We kunnen ons echt geen voorstelling maken van een wereld waarin de mannen er niet meer op uit zijn waspoeder nog witter, snelkookpannen nog sneller, vloerbedekkingen nog kleurechter, lippenstift nog kusechter te maken, maar hun aanleg zouden gebruiken om belangrijke problemen te lijf te gaan. Een wereld, waarin zij *zelf* zouden durven gaan leven, in plaats van kinderen te verwekken die weer kinderen verwekken en het leven aldus doorgeven als een gesloten pakje dat geen man open mag maken.
Als zij toch eens eindelijk stopten, 'het raadsel vrouw' te willen doorgronden - dat niets raadselachtigs heeft, hoe vreemd dat ook mag klinken - en hun eigen psyche eens onder de loep namen! Of zij zouden zich alvast vertrouwd kunnen maken met de psyche van andere planeet-bewoners, zij zouden wegen kunnen bedenken om met deze wezens in contact te komen in plaats van hun talenten te vergooien aan de wapenindustrie die toch alleen maar dient om privé-bezit (bezit dat slechts baat afwerpt voor de vrouw) te beschermen. Zij zouden dan tijd en middelen hebben nog oneindig doeltreffendere ruimtevaartuigen te construeren zodat zij, snel als het licht zelf, de kosmos in zouden kunnen vliegen en dingen beleven, die wij ons niet eens kunnen voorstellen.

Maar alles wat met de vrouw samenhangt, hebben de mannen taboe, heilig verklaard. Dit

taboe is zo werkzaam dat niemand het meer bewust beseft. De mannen voeren de oorlogen der vrouwen, zij verwekken de kinderen der vrouwen, zij bouwen de steden der vrouwen. De vrouwen echter worden met de dag luier, dommer, veeleisender op materieel gebied. En ze worden steeds rijker. Een primitief maar feilloos systeem van huwelijk, scheiding, erfenis, pensioen, weduwen-, ouderdoms en levensverzekering maakt hen slapende rijk. Het is bekend dat de kwantiteit werkende vrouwen sterk terugloopt in het eens zo actieve Amerika terwijl vaststaat, dat meer dan de helft van pri-vé-vermogens in vrouwelijke handen is beland. In kapitaalkrachtige landen van Europa zal het nauwelijks anders zijn gesteld; ook daar zal de vrouw binnenkort niet slechts psychologische, maar ook materiële macht over de man kunnen uitoefenen.
De man staat daar niet bij stil; hij zoekt zijn geluk nog steeds in slaafsheid. Dit geluk zou nog - al is het dan vanuit poëtisch standpunt — te rechtvaardigen zijn als de vrouw inderdaad de engel zou zijn die hem voor de geest staat; de goede fee, bannelinge uit een betere wereld, te goed voor hem, te goed voor dit ondermaanse.
Hoe komt het in hemelsnaam dat juist de mannen, die over het algemeen het naadje van de kous over alles willen weten, zo blindelings aan de feiten voorbijlopen? Hoe kan het bestaan dat zij niet doorhebben dat de vrouw uit een stel borsten, een vagina en een reeks gemeenplaatsen bestaat en dat er verder niets, maar dan ook niets bij of aan haar te vinden is? Hoe kan de man zich zo laten beetnemen door een gevulde mensenhuid met een stemmetje dat beweert een homo sapiens te zijn?
Wanneer de man eens even, voor een enkel ogenblik, zijn blindelingse activiteiten zou staken en kijken naar dat wezen op haar vergulde sandaaltjes, omhangen met kettinkjes en kanten kledingstukjes, dan zou hij toch op slag genezen moeten zijn en, met de handigheid en vindingrijkheid hem eigen, een soort machientje kunnen bedenken dat haar, die vrouw zonder enige originaliteit, het zij van binnen, het zij van buiten, volwaardig zou kunnen vervangen! Waarom zijn de mannen zo bevreesd voor de waarheid?

7 **Domheid maakt goddelijk**

De drang naar vrijheid ontwikkelt zich uitsluitend in onderdrukking. Wie vrij is - gesteld dat hij intelligent genoeg is om de vrijheid in al haar afmetingen te kunnen peilen -beleeft onmiddellijk de paradox: zijn drang naar vrijheid sterft en maakt plaats voor het tegengestelde gevoel: tot in zijn diepste wezen bevreesd ziet zo iemand om zich heen en verlangt naar de bescherming van een vaste binding; een houvast.
De prilste jaren van zijn leven slijt de mens in onvrijheid. Hij leeft binnen de wetten, die de grote mensen hem opleggen en daar hij zelf nog niet over ervaring beschikt, blijft zijn bestaan vooreerst in het kader van absolute afhankelijkheid. In die tijd ontwikkelt zich een sterke vrijheidsdrang; hij streeft naar bevrijding uit die gevangenis en bij de eerste de beste gelegenheid zet hij zijn behoefte om in de daad. Nu hij dan eindelijk vrij is, voelt hij zich, mits hij *dom* is - en vrouwen *zijn dom -,* heel prettig en hij zal alles in het werk stellen om die vrijheid te kunnen behouden. Iemand die dom is denkt niet abstract, hij begeeft zich nooit verder dan zijn eigen gebied en kent daarom ook geen bestaansangst. Hij is niet bang voor de dood (die hij zich niet kan voorstellen) en vraagt niet naar de zin van zijn

existentie. Zijn handelingen staan in dienst van zijn begeerten en wanneer het hem lukt, de onlust te ontgaan is hij volkomen tevreden. Hij kent ook geen behoefte aan een godsdienst, een religieuze ervaring. Indien dit echter toch bij een jong meisje het geval mocht zijn dan vindt die behoefte direct bevrediging via haar eigen zijn (want de dommen zijn in staat, zichzelf enorm te bewonderen). Een vrouw, die een bestaande godsdienst aanhangt doet dat alleen omdat zij in de hemel wil komen -de lieve heer is niets en niemand anders dan de *man* die dat voor haar in orde kan maken.
De houding van de intelligente kleine mens (de jongen) voert tot heel andere resultaten: de bevrijding werkt eerst opluchtend, het enorme verschiet van de onafhankelijkheid bedwelmt hem van geluk maar zodra hij een stap in deze of gene richting onderneemt, ervaart hij onmiddellijk de beperking als angst. Omdat hij in staat is abstract te denken, trekt hij ook gevolgtrekkingen en weet bij voorbaat, dat elke handeling een ketting van consequenties achter zich aan sleept en dat het onmogelijk is om van tevoren alle gevolgen te kunnen overzien; terwijl hij zich toch persoonlijk absoluut verantwoordelijk voelt voor deze, zijn eerste vrije daad.
Het liefste zou hij uit angst voor negatieve resultaten geen enkel initiatief meer nemen, maar aangezien dat uitgesloten is - de man is tot handelingen gedwongen -, begint hij terug te verlangen naar het vaste, veilige patroon van zijn kindertijd, snakt naar iemand die hem vertelt wat hij doen en laten moet en die op deze manier zijn zinloze daden (weliswaar dienen zij hem maar wie *is* hij?) weer zin geeft en hem zodoende van de last der verantwoording bevrijdt. Hij zoekt een God die de godin van zijn kinderjaren - zijn moeder - vervangen kan en hem de kans geeft, weer een ondergeschikte te mogen zijn.
Op deze plaats zou hij gaarne een strenge, maar rechtvaardige, een wijze en alwetende God geplaatst zien; een joodse, christelijke of mohammedaanse gelijk. Daar hij echter intelligent is, beseft hij natuurlijk dat dergelijke wezens niet bestaan, dat iedere volwassene per definitie zijn eigen God in zich draagt en dat hij derhalve zijn *lustprincipe der onvrijheid* (de terugkeer naar het patroon van zijn eerste, kinderlijke onvrijheid dat hem nu begerenswaardig dunkt) slechts via zelfontworpen wetten kan bevredigen. Die wetten (die Goden) gaat hij dus zelf scheppen.
Dat hij bij deze onderneming niet alleen staat, dringt niet tot zijn bewustzijn door; hij geeft zijn individuele levenservaring als voorbeeld, vergelijkt haar met het rapport dat andere mannen ter inzage bieden, herkent gemeenschappelijke factoren, brengt een verbinding tot stand en op die manier ontstaan de wetten die hij aan het toekomstige oplegt; wetten die 'de zin' van zijn handelingen garanderen (dat wil zeggen dat zijn daden nut afwerpen voor iets of iemand anders dan hijzelf), en vervolgens klampt hij zich aan die wetten vast, onderwerpt zich vrijwillig aan hun dominatie.
Zo ontstaan de *systemen,* die zowel collectief als individueel worden vergroot en uitgediept tot zij tenslotte zo gecompliceerd zijn geworden, dat geen mens ze meer overzien en beoordelen kan. Deze 'systemen' nu worden door en in hun ononverzichtelijkheid vanzelf autonoom, dat wil zeggen: goddelijk.
Wetten en gedragspatronen op deze wijze ontstaan, kan men alleen nog maar 'vertrouwen' - precies zoals een onervaren, argeloos kind de bevelen en verboden van zijn ouders wel in vertrouwen moet aanvaarden -, want te controleren zijn zij niet meer; de maatschappij maakt korte metten met iedereen die zijn twijfel kenbaar maakt, want iemand die dat

waagt, wordt uitgestoten en derft zijn erfdeel aan veiligheid en bescherming. Het marxisme, de naastenliefde, de gerechtigheid zijn dergelijke gesloten circuits en de mannen die hun hart aan hen hebben verpand, blijven vaak gevrijwaard voor de slavernij ten bate van een enkel individu, (de vrouw).

Vrijwel de meeste mannen echter prefereren een privé-godin, een eigen vrouw te bezitten waaraan zij zich kunnen onderwerpen (deze onderwerping wordt *liefde* genoemd), daar deze het gunstigste klimaat voor de lust der onvrijheid biedt. Ten eerste: de vrouw staat altijd open voor de man; zijzelf heeft geen behoefte aan religieuze onderwerping en maakt daarom inderdaad een 'goddelijke' indruk. Ten tweede: zij stelt voortdurend eisen zodat de man zich nimmer verlaten hoeft te voelen (zij is een god die hem voortdurend in het oog houdt). Ten derde:
zij maakt hem onafhankelijk van de collectieve goden die hij met zijn rivalen zou moeten delen. Ten vierde boezemt zij hem bij voorbaat vertrouwen in omdat zij gelijkenis met zijn moeder vertoont; de godin uit zijn kinderjaren. Zij schenkt zijn leven de kunstmatige zin waarzonder hij niet kan of wil bestaan, want alles wat hij van nu af aan onderneemt, staat in dienst van *haar* gemak (later dient het ook nog haar kinderen) en niet van het zijne. Als godin staat het haar niet alleen vrij straf op te leggen (de illusie van geborgenheid te verstoren) maar tevens verstrekt zij beloningen (het toestaan van seksueel genot).

De belangrijkste facetten van haar 'goddelijkheid' liggen echter in haar hang naar vermomming en haar domheid besloten. Een systeem kan zijn adepten op twee manieren vasthouden: het imponeert door een schat van informatie ofwel het verwart door ondoorgrondelijkheid. Aangezien de eerstgenoemde mogelijkheid de vrouwen niet openstaat, profiteren zij dubbel van laatstgenoemde kaart. En zij hebben vrij spel: hun maskerade verwart de man dusdanig dat hij de vrouw als geheimzinnig en ondoorgrondelijk ervaart; de domheid immers is een onpeilbare afgrond. Intelligentie laat zich toetsen, kan zelfs in getallen worden geboekt en gepeild omdat zij zich in logische, definieerbare vormen uit. De impulsen van domheid echter onttrekken zich met succes aan elke maatstaf en zijn noch te voorzien, noch ook achteraf te overzien. Zodoende lukt het de vrouw, zich binnen een omheining van pronk en praal te verstoppen die haar voor ontmaskering beschermt en onaantastbaar maakt - een beetje, zoals bepaalde dictators en pausen dat plegen te doen. Zij wordt daardoor in staat gesteld, haar macht steeds verder uit te bouwen en zo kan de man zeker zijn dat zij hem in zijn behoefte naar godsdienst en offer nog lange tijd zal kunnen bevredigen...

8 **Dressuurproefjes**

Opdat de man zijn behoefte aan gezag inderdaad tegenover de vrouw laat gelden en niet per abuis aan andere mannen verslaafd raakt, aan een andere soort of aan één der systemen waarvan sprake was, heeft de vrouw een aantal dressuurproeven voor hem gemaakt. Ze begint daar al zeer vroeg mee; op een tijdstip waar de man nog kneedbaar is, namelijk als kind. Een natuurlijke selectie werkt in dit opzicht mee aan het feit dat juist die vrouwen die het beste geschikt zijn, de man af te richten, ook het felst op nakomelingschap uit zijn, - andere vrouwen gaat het immers niet om reproduktie.
Alleen al het feit dat de man van jongs af aan gewend is om een vrouw in de buurt te

hebben, haar aanwezigheid als 'normaal' te aanvaarden en haar afwezigheid als gebrek te ondergaan, zou voldoende zijn om zijn afhankelijkheid ook in een later stadium nog te garanderen. Toch werkt het niet doorslaggevend; een leven-zonder-vrouwelijk-element zou in een dergelijk geval hetzelfde zijn als een verandering van leefmilieu. Wie als kind in de bergen gewoond heeft, en later naar een vlak land verhuist zal misschien zijn leven lang heimwee naar een berglandschap kennen, maar dat is nog geen reden om nergens anders te kunnen aarden. Individuele levenscondities zijn uit meer factoren opgebouwd.
De vrouw heeft er dan ook geen belang bij een soortgelijk romantisch gevoel van heimwee in de man te wekken dat alleen op zon- en feestdagen aan bod komt en verder geen consequenties met zich meebrengt. Het is voor haar oneindig belangrijker, de man te laten wennen aan zijn arbeidstaak en het afstaan van de buit; dat wil zeggen de baten die zijn arbeid afwerpt. In eerste instantie zal zij derhalve zorgen dat er een reeks van reflexen bij hem ontstaat, die de produktie van haar begrijpelijke en begeerlijke materiële waarden bevordert. Zij bereikt dat door hem vanaf het prilste begin met haar maatstaf en oordeel te confronteren zodat hij tenslotte niet beter weet of het gaat om haar waarden, om haar oordeel: om zo te leven dat zij er wel bij vaart; om 'nuttigheid' te produceren en zo onbaatzuchtig 'nuttig' te worden dat zij ermee gebaat is.

Op deze wijze gaat hij dan onbewust de vrouw als maatstaf accepteren. Doet hij bijvoorbeeld iets dat in haar ogen waardeloos is, zoals voetbal spelen, dan zal hij haastig trachten 'de verloren tijd' in te halen op een terrein, dat haar goedkeuring wél heeft (Daarom accepteren vrouwen in wezen het bestaan van mannelijke sporten gaarne; aan het einde van de match wacht de recompensatie die hun ten deel zal vallen.)

De vrouw past verschillende middelen toe om de man zo af te richten dat hij haar wensen vervult. Al van jongs af aan blijkt hij uitermate gevoelig voor prijzende woorden en deze manier van beloning verliest ook later niets van zijn doeltreffende uitwerking op de man (in tegenstelling tot de beloning in de vorm van seksuele omgang, die slechts een beperkt aantal jaren rendement afwerpt). De methode, een man lovend toe te spreken blijkt zo effectief, dat een juiste dosering zelfs de keerzijde: de berisping, op den duur overbodig maakt. Een mens die aan deze beloning gewend is geraakt, voelt zich al verstoten zodra de lofprijzingen achterwege blijven.

Deze dressuurmethode is de beste gebleken: ten eerste staat zij borg voor een grote afhankelijkheid (automatisch verheft de geprezene de ander tot autoriteit, anders zouden de lovende woorden immers waardeloos blijken), ten tweede raakt hij verslaafd in aanhankelijkheid (want hij kan niet meer buiten de prijzende woorden, krijgt zodoende geen kans, zijn eigenwaarde te ontwikkelen, staat vreemd en onwennig tegenover zichzelf), ten derde wordt hij tot grote prestaties aangezet (hij wordt niet geprezen voor de herhaling van een prestatie, hij dient de ladder steeds verder en hoger te beklimmen).
De eerste maal dat een jongetje geprezen wordt omdat hij zijn plasje keurig in de pot gedeponeerd heeft of een dankbare glimlach krijgt omdat hij zijn fles al zelf vasthoudt, komt hij in de ban van de duivelse spiraal. Het genot van dat ene ogenblik blijft in zijn herinnering en hij zal op alle mogelijke manieren trachten, het weer terug te krijgen. Blijven de prijzende woorden op een dag achterwege, dan voelt hij zich diep ongelukkig en is bereid alles te doen wat maar in zijn macht ligt om dit slaafse geluk weer opnieuw te

veroveren.
Natuurlijk staat ook het kleine meisje bloot aan deze dressuur want gedurende de eerste levensjaren telt voor de vrouw het seksuele verschil niet. Zodra het meisje zich echter volgens de hygiënische voorschriften weet te gedragen, wordt zij verder met rust gelaten, dat wil zeggen, zij mag leren, zich met 'een vrouw' te identificeren, zij wordt opgevoed om een kleine uitbuitster te worden, terwijl de opvoeding van de jongen erop gericht is, hem tot een waardevolle slaaf te maken.
Bij deze uiteenlopende opvoedingen krijgt het speelgoed een belangrijke taak toegewezen. De vrouw maakt gebruik van het speelse element dat elk kind in zich heeft en leidt de kinderen ongemerkt in de door haar gewenste richting. Kleine meisjes krijgen poppen en alles, wat bij deze miniatuurreprodukties van kinderen behoort: een poppewagen, een poppebedje, miniatuurkopjes en -schoteltjes. De kleine jongen krijgt dingen die het meisje niet krijgt: bouw- en mecanodozen, elektrische treinen, auto's, racewagentjes, vliegtuigen. Het meisje begeeft zich op die manier al vroeg in de vrouwenrol, identificeert zich met de moeder en brengt de dressuurmethoden op haar poppen over die zij prijst en bestraft, vermanend en lovend toespreekt en leert spelenderwijs, zich 'typisch vrouwelijk' te gedragen. Omdat ook kleine meisjes afhankelijk zijn van de moederlijke goedkeuring en die hun alleen toekomt wanneer zij meisjesspelletjes spelen, leren zij van jongs af aan vrouwtjes te zijn en niets anders meer te willen. Daarom zullen zij ook later uitsluitend vrouwen als maatstaf zien en accepteren en geen mannen. Alleen een vrouw kan immers beoordelen hoe goed zij haar rol speelt; mannen hebben daar geen verstand van.

De kleine jongen wordt bij al zijn spelen uitbundig geprezen, slechts dan niet als ook hij met poppen wil spelen. Hij bouwt modellen van bruggen, sluizen, kanalen, hij haalt uit nieuwsgierigheid zijn mechanische speelgoed uit elkaar, hij schiet met kinderpistolen, kortom, hij oefent al op al die terreinen die hem later in staat zullen stellen een vrouw te onderhouden. Als een jongen de schoolrijpe leeftijd heeft bereikt, is hij al uit eigen ervaring vertrouwd met de basisregelen van techniek, natuurkunde, mechanica, verder kan hij hutten bouwen en heeft bij het oorlogje spelen geleerd hoe men zich verdedigt. Hoe meer initiatief hij toont hoe meer goedkeurig hij oogst; het is immers volledig in het belang van de vrouw dat hij spoedig meer weet dan zij - zelf zou zij niet in staat zijn om zich in een wereld zonder mannen te handhaven - en dat hij zo vroeg mogelijk onafhankelijk wordt, tenminste wat zijn werkzaamheden betreft. Weliswaar is de man in haar ogen een machine, maar hij is geen gewone machine; die zou immers vakkundig door haar bediend of geprogrammeerd moeten worden. Hij is een soort van *robot met bewustzijn:* hij is in staat, zichzelf te programmeren (en daardoor kan hij zich ook verder ontwikkelen) en zich op een ideale manier aan elke gegeven situatie aan te passen.
Zo ontstaat dan via speelgoed en lof het merkwaardige fenomeen dat de man, nog eer hij gelegenheid heeft uit te vinden welke manier van leven hij wenst, al op een bepalend spoor is gezet. Hij is zo verslaafd geraakt aan de complimenten en de loftuitingen, dat hij zich alleen maar gelukkig voelt als hij die kan blijven oogsten. Verslaafd als hij is aan applaus zal hij zich steeds grotere moeite getroosten om de vrouw te behagen; voor die stijgende lijn van prestaties zorgt zij wel; haar voorwaarden en eisen zijn daarop afgestemd. Theoretisch zou de bijval ook van een man kunnen komen, maar mannen zijn - juist om diezelfde redenen - te zeer met zich zelf bezig, staan vijandig concurrerend tegenover elkaar. Daarom

haalt de man, zodra hij zich dat kan permitteren, zijn eigen privé-lofredenaar in huis: iemand die hem elk ogenblik kan vertellen of hij braaf is en of hij zijn best doet of niet, en *hoe* braaf hij is en *hoe zeer* hij zijn best wel doet. De vrouw lijkt zuiver toevallig geschikt, die rol te spelen - in werkelijkheid heeft zij alles in sc?ne gebracht en is perfect voorbereid om deze taak op zich te nemen. Zij heeft op niets anders gewacht.
Slechts zelden lukt het een man - een kunstenaar die succes heeft, een geleerde van formaat, misschien ook een filosoof - deze ban te doorbreken en het applaus van mannelijke zijde te oogsten. Dan heeft hij zich weliswaar van de vrouw losgemaakt, maar niet van zijn behoefte aan prijzende woorden. Daar zijn bewijzen voor aan te voeren: er bestaat geen man die zijn succes op een bepaald terrein, en dus ook materieel, gehaald heeft, en die toch de kracht opbrengt, dit terrein uit vrije wil te verlaten en zijn nieuwsgierigheid naar andere gebieden te volgen. Het is zelfs zo, dat hij een succesvolle techniek blijft toepassen -zoals Mir? zijn strepen en punten, Strauss zijn walsmuziek, Tennessee Williams zijn dramatische vrouwenstukken - dus trouw blijft aan het bekende recept dat hem tot faam heeft gebracht. Hij durft het risico niet aan, *zichzelf* als maatstaf te nemen.
In dit licht gezien wordt de zogenaamde 'persoonlijke stijl' van een kunstenaar een bedenkelijke zaak; hij zou wel eens zo kunnen blijven werken uit vrees het anders zonder de dosis lof te moeten stellen die de bekende weg hem tot nu toe steeds opleverde. Het is nauwelijks aan te nemen dat een auteur als Beckett, die sinds twintig jaren niets anders dan variaties op zijn 'Godot' -stuk voortbrengt, daar zelf plezier in blijft behouden. Slaafs aan de faam die het hem heeft geschonken schuwt hij het nemen van risico's gelijk een ontwenningskuur. Kon hij zich maar deze gewenning ontzeggen; ik geloof, dat hij dan allang geheel nieuwe wegen ingeslagen zou zijn! Misschien ging hij dan wel vliegmachines ontwerpen (uit de vorm van zijn stukken blijkt duidelijk een begaafdheid voor constructie), of hij zou zeldzame planten kweken, nieuwe soorten samenstellen (waarbij zijn grote geduld hem ten goede zou komen), of tenminste zou hij eens een keer een blijspel geschreven hebben (als de wanhoop garant staat voor een dergelijk succes als zijn drama's krijgen, kan er toch moeilijk nog werkelijk van wanhoop sprake zijn). Een komedie waarin een vrouw tot aan haar nek in het zand haar tandenborstel probeert te bemachtigen? Misschien zou het publiek eindelijk eens kunnen gieren van het lachen, misschien zou hij zodoende niet eens van zijn onmisbare applaus verstoken blijven... maar een dergelijk experiment kan geen man zich permitteren, die volgens de bekende prestatiemethode is afgericht. Het risico is te groot. Daarom schrijft iemand als Beckett verder op de oude, vertrouwde Beckett-manier over de absurditeit van het leven. En krijgt daarvoor in ruil de dosis lof waarzonder hij niet kan.

9 Zelfvernedering als dressuur

Het kan gebeuren dat men een kritisch ingestelde man hoort beweren dat vrouwen - omdat zij zo schaamteloos hun onwetendheid en onkunde toegeven - geen eergevoel hebben. Zo'n man vergeet dan dat zijn 'eergevoel', zijn 'eigenwaarde' en zijn 'mannelijke trots' enz. begrippen zijn, die hem via de vrouwelijke dressuur werden aangepraat. De vrouw en niemand anders heeft hem zo afgericht dat hij zijn eergevoelens, zijn ridderlijkheid en al dergelijke eigenschappen die zij bij hem heeft aangekweekt als facetten van zijn

'mannelijkheid' is gaan beschouwen. Hoe degelijker deze inhoud in hem verankerd ligt, des te grondiger is hij afgericht; deze interpretatie van 'mannelijk' heeft niets met zijn oorspronkelijke *zijn* te maken.
In elk populair boek over kinderpsychologie staat te lezen dat men een kind het beste tot goede prestaties kan inspireren door hem zelfvertrouwen te laten krijgen. Maar een kind kan onmogelijk vanuit zichzelf tot zelfvertrouwen komen: hij groeit immers op in een milieu, waar alles al eerder aanwezig was dan hijzelf en alles door de anderen al geregeld en gebruikt wordt. Op eigen kracht kan hij niets, maar dan ook niets bereiken, niets valt hem toe en niets wordt zijn eigendom zonder de hulp van anderen. Een vrouw die er op uit is van een mannelijk kind een mens te maken die niet slechts voor zichzelf kan opkomen, maar nog anderen kan onderhouden, zal dus op de eerste plaats dat zelfvertrouwen bij hem aankweken. Zij zal de risico's van de menselijke existentie - voor zover zij die zelf beseft - in zijn ogen verkleinen tot een bijkomstige factor, zijn sterfelijkheid zoveel mogelijk voor hem geheim houden (misschien belooft zij hem het eeuwige leven in het hiernamaals als beloning voor een goed gedrag). Hoe dan ook zal zij de zwakzinnig-optimistische houding bij hem teweegbrengen die de vruchtbaarste conditie voor haar dressuur (voor het leven?) garandeert.
Zoals wij reeds zagen, reageert de man het beste op applaus. Het effect van deze methode kan nog worden vergroot door de *zelfvernedering* van de vrouw.
Het is heel eenvoudig: indien een vrouw niet op zijn minst de allereerste levensjaren van haar kind de meerdere zou zijn, was het menselijke ras al eeuwen geleden uitgestorven. Een goede moeder zal er dus altijd voor moeten waken dat deze superioriteit van het begin niet zo aan het licht komt dat het de ontwikkeling van haar kind afremt. Zij zou dan zelfs het risico lopen dat hij langer aan haar rokken blijft hangen dan strikt noodzakelijk. Daarom zal zij vooral mannelijke kinderen zo spoedig mogelijk een besef van eigenwaarde aanpraten; een soort voorschot op komende prestaties waaruit hij zijn prilste zelfvertrouwen putten kan. En hoe verder dit toekomstige mannetje zich ontwikkelt, hoe dommer zij zich aanstelt om hem zo de voorsprong te geven die hij nooit meer verliezen mag, wil hij waarmaken dat hij een echte man zal worden (en zij zorgt er wel voor, dat hij niets liever wil!).
Aangezien de plaats van de vrouw in onze maatschappij niet door haar intelligentie wordt bepaald, maar via andere maatstaven tot stand komt (gemeten wordt er eigenlijk niets; de man heeft de vrouw nodig en dat is voldoende) kan zij het zich permitteren zich zo dom te houden of zo dom te zijn als het haar uitkomt. Op dit punt is de overeenkomst tussen vrouwen en rijke mensen in het algemeen treffend: ook bij de rijken speelt het geen enkele rol, of zij intelligent zijn of niet; het gaat er alleen maar om dat zij *rijk* zijn. Henry Ford II kan zo stom zijn als hij wil: hij blijft representatief tot de society behoren, in tegenstelling tot zijn chauffeur die zich geen enkele stommiteit mag permitteren.
Hoe stom een vrouw zich ook aanstelt; de mannen blijven tegen haar opzien en haar gezelschap op prijs stellen. Dat komt omdat de vrouw de wereld heel simpel heeft verdeeld en hem die verdeling heeft bijgebracht: *werken is* mannelijk, *nietsdoen* is vrouwelijk. En zij verkondigt met klem: Mannen zijn te benijden, zij zijn sterk, zij zijn ongebonden, terwijl de vrouw zwak is en eeuwig aan huis gekluisterd door haar heilige taak van het baren. Lichamelijke arbeid kan zij verder helaas niet verrichten.

De man hoort deze mythologie aan en voelt zich gevleid. Hij komt niet op het idee dat een olifant nog veel sterker is dan een man en dat mannen toch voor de meeste arbeidstaken beter geschikt zijn dan olifanten.
Natuurlijk houdt de vrouw keurig verborgen dat zij in vergelijking met de man zo goed als niets uitvoert. Ze heeft het wel altijd druk, maar haar 'werk' is minderwaardig, zegt zij; mensonwaardig zelfs! En zij spiegelt hem voor dat de stompzinnige dingen waarmee zij zich de ganse dag bezighoudt, taken zijn die zij voor het gezin op zich neemt en dat hij zich gelukkig mag prijzen in het bezit te zijn van een vrouw, die zich met deze nederige taken belast. De man, die er geen notie van heeft dat deze bezigheden haar aangenaam zijn, prijst zich inderdaad gelukkig!
Door deze indeling van 'mannelijke' taken en 'vrouwelijke', 'waardige' en 'mensonterende' is een waardering ontstaan die zo met gevoelens is overbelast, dat geen mens daaraan meer kan ontkomen. De vrouw intussen heeft vrij
spel, zij onttrekt op deze manier haar doen en laten aan elke kritiek en heeft in haar eigen rijk absolute macht. Wat zij ook uitspookt - zij zegt zelf immers dat het niets voorstelt in vergelijking met de prestaties van de man op zijn terrein? - kan zij ondernemen zonder inmenging; de man gelooft het wel.
Natuurlijk zou hij in staat zijn deze vrouwelijke terminologie aan de kaak te stellen en de vrouw te ontmaskeren:
met de apparaten en machines die hij voor haar heeft verzonnen kan de huishoudelijke taak voor een gezin van vier personen binnen twee uur zijn volbracht en wat de rest van haar besognes betreft, die is volledig overbodig en dient uitsluitend om de veelgeprezen status op te houden (kanten vitrages, bloembedden, glimmende meubelstukjes). 'Werk' noemt zij het, maar het is haar lust en haar leven.
Huishoudelijke arbeid is zo licht en gemakkelijk dat zij in psychiatrische inrichtingen door debielen wordt gedaan, die nergens anders voor in aanmerking komen. Wanneer de vrouwen klagen dat zij voor deze arbeid geen extra loon kunnen opstrijken (en zij vragen hoogstens zoveel als een volleerde automonteur!) dan bewijst dat alleen maar, dat zij op deze 'arbeid' bijzonder gesteld zijn. Hun eis in deze is bovendien zeer kortzichtig, het resultaat zou wel eens kunnen zijn dat men de huishoudelijke taken van de vrouw nader onder de loep neemt om hun looneisen naar prestatie te taxeren. Dan zou onmiddellijk blijken, hoe hoog de vrouw boven haar niveau leeft; op kosten van de man!
De man echter is van kindsbeen af gewend aan deze vrouwelijke terminologie van 'zwaar werk' en 'licht werk', van 'typisch mannelijk' en 'typisch vrouwelijk' en hij is er helemaal niet op uit haar te ontmaskeren. Hij heeft het
geloof dat hij iets geweldigs verricht met zijn beloonde arbeid *nodig*. Hij *wil* horen dat hij iets presteert waartoe de vrouw niet in staat zou zijn. Zodra hij de indruk krijgt dat hij iets doet, wat even goed door een vrouw gedaan zou kunnen worden (zo nu en dan vinden de vrouwen het nodig, die indruk te wekken) tracht hij onmiddellijk zijn prestaties op te voeren en zo de vertrouwde afstand tussen hem en het 'zwakke geslacht' weer te herstellen. Anders voelt hij zich namelijk minderwaardig.
De vicieuze cirkel laat zich gemakkelijk analyseren:
De vrouwen stellen de regels vast, voeden de mannen volgens die regels op en houden ze op deze wijze in de hand. Zelf houden zij zich niet aan die regels; eergevoe-lens en dergelijke

behoren tot het systeem dat zij de mannen opleggen, niet zichzelf. Zelf blijven zij buiten spel, maken geen aanspraak op eer in welke vorm dan ook en besturen zo de man. In een t.v.-filmpje wordt dat treffend ge?llustreerd door de sc?ne waarin twee mannen aan weerskanten van een biljart staan. Ze hebben allebei een pistool voor zich liggen en komen overeen, dat zij uit sportiviteit hardop tot drie zullen tellen en dan schieten. De held van het verhaal grijpt al bij het getal 2 naar het pistool en redt daardoor zijn eigen leven. Hij stelt zich dus met één sprong buiten het systeem en wordt zo de meerdere van de ander, die zelfs in deze conditie van acuut levensgevaar nog aan het systeem bleef vasthouden.
De vrouw noemt haar eigen taken 'nederig' en krijgt het zo gedaan dat de man alle arbeid op zich neemt die zij vervelend vindt. (In de gedaante van moeder was zij er eerder dan hij en heeft de keuze al bepaald.) Een man voelt zich opgelaten en waardeloos als hij 'vrouwenarbeid' moet verrichten. Veel mannen doen expres onhandig bij huishoudelijke taken, daar deze onbeholpenheid door de vrouw 'ontroerend' wordt gevonden; zo 'typisch mannelijk'. Want een man die zijn eigen knopen kan aanzetten is geen 'echte man'. Weet hij met een stofzuiger om te gaan, dan klopt er beslist iets niet met hem. Door dergelijke beweringen laat de man zich be?nvloeden en gewillig verjagen van het terrein der lichte arbeid... (Hij durft allesbehalve in staat te zijn om zelf een soepje te maken.) Op zeker ogenblik is hij zo perfect afgericht dat men hem zonder gevaar als hulp in de huishouding kan gebruiken omdat hij gehoorzaam de vrouwelijke bevelen opvolgt in het heilige besef, dat hij 'van zulke dingen geen verstand heeft'. Hij zal er nooit meer aan twijfelen dat deze karweitjes eigenlijk 'mensonterend' zijn en daarom ook nooit merken hoeveel prettiger en gemakkelijker dit werk is in vergelijking met zijn eigen dagelijkse gezwoeg.
Een enkele klacht dat zij 'als vrouw' dit of dat niet aankan is al voldoende om haar voor altijd van een taak te ontheffen. Als een vrouw bijvoorbeeld een paar maal, het liefst in bijzijn van anderen, langs haar neus weg de opmerking maakt dat haar man zoveel beter rijdt dan zij, dan heeft zij daardoor een chauffeur voor het leven bemachtigd (- de wegen zijn vol vrouwen die zich door hun man laten rijden). Zegt zij dat zij 'als vrouw' niet alleen een café (een schouwburg, een concertzaal) in durft, dan slaat dat nergens op - vrouwen worden even zorgzaam of onverschillig bediend als mannen en wanneer zij 'niet lastig gevallen wensen te worden', kunnen zij iets minder uitdagende kleren aandoen -, maar het lukt haar om via deze verzuchting beslag te leggen op een lakei die haar voor het hoofdportaal afzet als een eregast, die een tafeltje voor haar laat reserveren, haar menu-wensen regelt, haar amusant bezighoudt en tenslotte nog de rekening betaalt.
De ontboezeming dat zij van politiek niets afweet 'omdat een vrouw van zulke dingen geen verstand heeft' heeft tot resultaat dat een man zich bereid verklaart, haar op weg naar het stemlokaal een kant-en-klare mening voor te schotelen zodat zij maar een bepaald stipje met rood potlood hoeft in te vullen terwijl hij maanden nodig heeft gehad, alle gezichtspunten tegen elkaar af te wegen, zijn mening te toetsen aan die van andere mannen, urenlang t.v.-debatten over zich heen heeft laten gaan, talloze artikelen over de op handen zijnde verkiezing heeft doorgenomen. Zij stemt dan inderdaad op de partij, die haar man heeft uitgezocht en komt zo haar stemplicht na. (Zij voegt haar stem aan de zijne toe omdat zij wel begrijpt dat dit haar eigenbelang het beste beschermt.)

Een van de meest fantastische vormen die deze dressuur via zelfvernedering heeft aangenomen is wel het volgende beeld:

Een vrouw slijt haar dagen in de paradijselijke toestand van nietsdoen in een villadorp, omringd door bomen, bloemen, kinderen, honden, katten en andere vrouwen, zij beschikt over een tweede auto, een t.v., een draagbare radio en alle huishoudelijke apparaten en zegt in die omstandigheden tegen haar man (die advocaat is of ingenieur of medisch specialist) dat zij hem benijdt! Hij staat, zegt zij, zo in het volle leven terwijl zij 'als vrouw' gedwongen is, zo naast de dingen te staan. Zij zegt dat tegen de man die de hele overbodige troep met zijn leven betaalt. Zij zegt dat en hij *gelooft* haar.

10 Een woordenboek

Het raffinement van de vrouwelijke nederigheid gaat zo ver dat vrouwen een soort geheimtaal bezigen die zij onder elkaar heel goed begrijpen, die echter voor een man zijn dubbele bodem niet prijsgeeft omdat een man zich aan de woorden houdt die in zijn bijzijn gesproken worden. Het zou voor hem de moeite waard zijn, de code te kunnen ontcijferen en een soort woordenboek aan te leggen waarin hij zo het een en ander op de ware betekenis kan toetsen. De volgende reeks diene als voorbeeld, waarbij de verklarende tekst dan in mannelijk idioom zou dienen te staan:

code	**betekenis**
Een man moet mij kunnen beschermen	Een man moet mij tegen elk ongemak kunnen behoeden (Waartegen anders? Tegen rovers? Tegen een atoomoorlog?)
Ik wil geborgenheid	Hij moet mij niet lastig vallen dat zoek ik bij een man
Ik moet tegen een man kunnen opzien	Hij komt alleen in aanmerking als hij intelligenter, ver-antwoordingsbewuster, sterker en vlijtiger is dan ik - wat schiet ik er anders mee op?
Ik wil hem gelukkig maken, meer wil ik niet	Ik zal mijn best doen dat hij er nooit achter komt hoe hij door mij wordt uitgebuit. Ik zal zorgen dat niets hem van zijn werk afhoudt. Ik zal daar gek zijn! Ik laat toch liever een man voor me werken? Hij moet zich niet verbeelden in de eeuw van gelijkheid dat hij de baas kan spelen omdat hij de centjes voor mij verdient! Ik ben ontzettend onhandig Dit is een karwei dat moet opknappen, waar heb ik hem anders voor? Hij weet gewoonweg alles! Je kunt hem ook nog als encyclopedie gebruiken Hij stribbelt nog een beetje tegen, maar dat regel ik wel in bed. Ik houd van hem. Hij werkt als de beste..

Zulke zinswendingen gebruiken vrouwen natuurlijk alleen in het bijzijn van mannen. Onder elkaar spreken zij heel normaal - als zij het ooit over mannen hebben - alsof zij het over voorwerpen hebben of over de bedieningsvoorschriften van een of ander huishoudelijk apparaat dat zonder meer in elk huis aanwezig is.

Zegt een vriendin tegen ander: 'Die hoed of dat pak draag ik niet meer want mijn vriend vindt er niets aan,' dan spelen de gevoelens tegenover die vriend geen rol; eerder is er nog sprake van gevoelens ten opzichte van het kledingstuk in kwestie. Het betekent ongeveer: Die lol heb ik dan maar voor hem over; verder is hij heel braaf. Wanneer vrouwen onder elkaar de voorwaarden bespreken die de doorslag tot hun huwelijkskeuze geven, dan hebben zij het zeer zeker niet over verlangens, de man als hun meerdere te zien; als iemand, die in staat is, bescherming te verlenen, een mens, waartegen zij kunnen opzien (dergelijke onzin zou geschater veroorzaken). Misschien zeggen zij, welk beroep in hun ogen voorkeur verdient, gezien het pensioen en gezien de salarissen die het kan opbrengen. Of ze zeggen: De man waarmee ik trouwen wil moet ouder zijn dan ik, hij moet ook langer zijn en natuurlijk moet hij iets presteren. - Het staat immers heel natuurlijk als een oudere, intelligentere, goedgebouwde man een jongere, kleinere en dommere vrouw trouwt en onderhoudt?

11 De gevoelsarmoede van de vrouw

De vrouw heeft veel verschillende methodes om de man onderdanig te maken en het zou te ver gaan, ze één voor één onder de loep te nemen, maar twee, op het eerste gezicht onschuldige dwangmethodes verdienen nog bijzondere attentie: dat zijn de zogenaamde 'goede manieren' die een jongen leert en tevens 'de beheersing van zijn gevoelens'.
Elke man die succes bij vrouwen wil hebben (en welke man wil dat niet?) moet, afgezien van intelligentie, eerzucht, vlijt, doorzettingsvermogen nog een andere karaktertrek vertonen: hij moet weten, hoe je je in tegenwoordigheid van vrouwen (die dan dames heten) te gedragen hebt. De normen op dit gebied zijn door de vrouwen bedacht en zij worden 'goede manieren' genoemd. Zij houden in dat elke man die eigenwaarde bezit, elke vrouw op ieder ogenblik van de dag als een koningin dient te bejegenen en dat omgekeerd iedere vrouw die haar waarde beseft, een man de kans moet geven haar als een koningin te behandelen.
Voor de meeste vrouwen is het voldoende te weten dat een man rijk is om met hem te willen trouwen. Maar als een vrouw de keuze heeft tussen een rijkaard mét en één zonder manieren dan zal zij de eerste verkiezen. Zijn goede manieren staan er namelijk garant voor dat hij haar ook later, wanneer zij haar aantrekkelijkheid voor hem heeft ingeboet, als 'dame' blijft behandelen omdat zijn opvoeding zo degelijk geweest is, dat het principe onwrikbaar in hem verankerd ligt. Hij zal nooit weifelen en geen enkele vraag bij zichzelf laten opkomen omtrent het principe zelf. Hij behandelt de vrouw als een teerder en hoger wezen en daardoor is hij haar ook als zodanig gaan *zien* (vrouwen kunnen veel beter onderscheid maken tussen echt en onecht, tussen toneel en realiteit dan hij).
'Goede manieren' worden een jongen relatief laat ingeprent (staan op het fond van zijn vroege, beslissende afhankelijkheid geëtst) en zijn gemakkelijk te herkennen als de maatregelen van een uitbuitster. (Het is een raadsel hoe zo deze primitieve methode

tegenwoordig ook nog resultaat heeft. Wat te denken van een moeder die haar tiener-zoon voor zijn eerste uitje met een meisje het volgende lesje meegeeft:
'... als je de taxi betaald hebt, stap je uit, loopt om de wagen heen om de dame bij het uitstappen behulpzaam te zijn... je begeleidt haar de trap op zodat je haar, mocht zij struikelen, kunt opvangen... je houdt de deur voor haar open, je helpt haar bij het uittrekken van haar jas, je geeft die bij de garderobe af... vergeet niet, een programma voor haar te kopen en loop voorop als je door een rij moet schuifelen zodat de mensen opstaan... in de pauze breng je haar naar de foyer en vraagt haar, wat zij drinken wil...' enz., enz.

Daar komt nog bij dat een gang naar de 'komedie' voor de man toch al een kwelling betekent, omdat het een stoffig overblijfsel uit de igde eeuw is en de meeste stukken (zoals trouwens de meeste culturele manifestaties) het intellectuele niveau der vrouwen niet mogen overschrijden. Hij voelt intuïtief dat zowel hijzelf in de rol van begeleider als de hele lakeienverzameling van toneelspelers, regisseurs en suppoosten die haar daar opwachten, alleen maar bestaan om haar en haar kliek gelegenheid te geven hun stompzinnige orgiën te kunnen vieren: tegen het fond van zwartgeklede, machteloos identieke mannen voeren zij hun idiote maskerade voor elkaar op.
Het meest brutale van dit systeem der goede manieren is wel dat zij de man dwingen, de rol van de beschermer op zich te nemen. Dat begint heel onschuldig; hij dient aan de buitenzijde van het trottoir te lopen en het eindigt bij zijn oproep voor de militaire dienst. Daar leert hij dan als vaste gedragsregel: 'Indien de situatie dat eist, heeft de man de plicht met zijn leven in te staan voor haar veiligheid.' Hij zal geen twijfel meer laten opkomen; hij is immers al thuis zo afgericht en zal altijd vrouwen en kinderen redden alvorens aan de mannen, aan zichzelf, te denken.
Aanleiding tot deze rolverdeling is er nauwelijks te vinden; het zou eerder andersom logisch zijn. Aangezien de vrouw zo ongevoelig is, zou zij de ontzettingen van de oorlog veel beter kunnen doorstaan dan de man, die er niet zelden psychisch gehavend uit te voorschijn komt. Door haar maandelijkse periode is zij aan het zien van bloed gewend en de wijze waarop de oorlog tegenwoordig gevoerd wordt eist geen lichaamskracht, noch intelligentie, alleen uithoudingsvermogen. Dat vrouwen taaier zijn dan mannen kan men in elke statistiek over de levenskansen der beide seksen lezen; de meeste vrouwen worden veel ouder dan hun mannen. Een normaal ontwikkelde Noordameri-kaanse die in haar schooltijd aan sport heeft gedaan is lichamelijk niet zwakker dan de veel tengerder Vietnamees. Een G.I. vecht dus in Azië tegen een vijand die lichamelijk de evenknie is van zijn college-vriendinnen.

De *gevoelsarmoede* van de vrouw blijkt ook uit het feit, dat zij tracht bij de man alle emoties te onderdrukken en onderwijl nog de schijn hooghoudt als zou zij de gevoeligere, sensitievere zijn.
De traanklieren zijn kleine zakjes met vloeistof die men, net als de blaas, kan leren beheersen. Volwassen mensen hoeven niet in bed te plassen, ze hoeven evenmin te huilen. Zo wordt het mannelijke kind ook afgericht. (Dit geschiedt wederom via de zelfvernedering van de vrouw, die zegt: 'Een jongen huilt niet!, Je bent toch geen meisje?') Het vrouwelijke kind hoeft haar tranen niet in te houden en leert al spoedig wat het met tranen gedaan kan krijgen. Wanneer een man een vrouw ziet huilen zal hij nooit denken : 'Dat is een mens,

die haar klieren niet heeft leren beheersen!' Hij zal integendeel zonder meer aannemen dat zij ten prooi is gevallen aan bijzonder hevige gevoelens en zelfs de hevigheid van haar emotie afmeten naar de hevigheid van haar huilbui.
Dat is zonder meer een verkeerde conclusie, want vrouwen kennen geen hevige emoties - alleen al daarom niet, omdat zij zich die niet kunnen permitteren, want zulke gevoelens zouden de aanleiding kunnen worden, dat zij de verkeerde man kiezen (een man, die haar wensen niet kan vervullen of die weigert haar slaaf te zijn). Of zij zouden de mannen - die hun toch eigenlijk niets zeggen - links kunnen laten liggen om gezellig met een andere vrouw samen te leven en voortdurend met andere vrouwen om te gaan - (Maar er bestaan veel minder lesbische vrouwen dan homo's en die het zijn, zijn meestal rijk of tenminste financieel onafhankelijk.) De consequenties van gevoelens zouden voor vrouwen zijn, dat zij zelfstandig moeten denken en werken, de volle last der verantwoording op zich nemen en dat zij veel dingen, die hun aangenaam zijn zouden moeten opgeven of nalaten. Daar denkt een vrouw meestal niet aan; daarom ontwikkelt zij geen gevoel, speelt echter naar buiten toe de overgevoelige opdat de man niet merken zal hoe koud en berekenend zij in werkelijkheid is. Het is haar niet voldoende wanneer de man ervan uitgaat dat zij even sterk voelt als hij, neen, hij moet ervan doordrongen zijn dat een vrouw veel labieler, gevoeliger, irrationeler en spontaner is dan hij, want alleen dan lukt het haar elke verdenking in andere richting al bij voorbaat te ontzenuwen. Dit bedrog lukt haar op grond van de reeds beschreven dressuurmethode:
'Een *echte* man huilt niet, hij buldert niet van het lachen (een gereserveerde glimlach doet het altijd goed bij baas en zakenrelatie), hij toon nooit zijn verbazing (roept niet luidkeels 'Ahhh!' als het licht aangestoken wordt, noch ook 'Oei!' als water te koud of te warm is, enz.) Hij laat ook geen inspanning merken als hij iets zwaars heeft moeten optillen ('Oef!') en evenmin behoort hij luidkeels te fluiten of te zingen als hij vrolijk is.'
De man die al deze gevoelsuitingen bij de vrouw meemaakt, beseft helemaal niet dat hij ze alleen verkropt omdat de vrouw hem dat heeft bijgebracht. Hij gaat er waarachtig van uit dat de vrouw die zich zo onbeheerst laat gaan, werkelijk gevoeliger is dan hijzelf.
Een man, die zelf slechts bij de hevigste schok in tranen uitbreekt (bijvoorbeeld bij de dood van vrouw of kind), neemt voetstoots aan dat de smart die zij voelt wanneer zij in tranen uitbreekt - laten we zeggen uit teleurstelling omdat een vakantiereisje niet kan doorgaan - minstens hetzelfde voor haar betekent. Hij vindt zichzelf maar een ongevoelige rotvent omdat hij die dingen nu eenmaal niet zo hevig beleeft. Het zou de mannen kunnen helpen als zij wisten welke ijskoude, glasharde gedachten er in een vrouw aan de gang kunnen zijn terwijl zij snikkend de kamer uitholt.

Sex als beloning

ledere dressuur is afgeleid van het principe zweep-suikerklontje. De toepassing van deze middelen is afhankelijk van het fysieke evenwicht der lichamelijke krachten tussen dompteur en object. Niettemin blijkt het suikerklontje populairder wanneer het om de dressuur van kleine kinderen gaat: dit middel heeft geen nadelige invloed op hun kinderlijk vertrouwen in de volwassene - de kinderen blijven op die manier met hun problemen bij de ouder komen en laten zich daardoor beter de weg voorschrijven dan via een pak rammel.

Als een dolfijn zijn kunstje gehoorzaam heeft volbracht, gooit de dompteur hem een vis toe. Aangezien een gevangen dolfijn op voedering is aangewezen, doet hij wat men van hem verlangt. Een man is echter in staat voor zijn eigen voedsel te zorgen: het geld gaat door zijn handen. Hij zou dus onmogelijk om te kopen zijn, wanneer hij niet nog een andere behoefte kende, bijna zo sterk als honger en dorst, en dat is zijn behoefte aan lichamelijk contact met een vrouwenlichaam. De bevrediging van die drang brengt zoveel lustgevoelens bij hem teweeg, dat het misschien wel de hoofdreden is voor zijn onderwerping aan de vrouw. Het is zelfs niet uitgesloten dat zijn lust in de onvrijheid slechts een facet van zijn seksualiteit is.
De drang om deze behoefte te bevredigen is zeer groot en aan de andere kant is de basis van elke transactie nog altijd de ruilhandel: wie iets hebben wil, moet daar iets voor in de plaats geven. De mannen nu hebben de prijs voor de exclusieve toegankelijkheid van een vagina zo hoog opgedreven dat het de vrouw mogelijk wordt hem volslagen uit te buiten. Het meest conservatieve, kapitalistische systeem valt daarbij vergeleken in het niet! Aangezien het vrouwelijke element in de eerste plaats een sociologisch verschijnsel is en nauwelijks een biologische kwestie, blijft hiervan geen enkele man gevrijwaard, zelfs de homoseksuele niet. Het is domweg zo dat de partner met de zwakste seksuele drift al spoedig merkt, hoe hij de ander naar zijn hand kan zetten. Wanneer hij dat uitbuit, speelt hij de vrouwenrol; de rol van degene die het minst afhankelijk is van de seksuele behoefte.
Vrouwen houden er geen sterke gevoelens op na en al evenmin komen zij tot de ontwikkeling van hun libido. Hoe zou het anders mogelijk zijn dat een meisje haar vriend lichamelijk weigert en toch beweert dat zij hem liefheeft? Van jongs af aan onderdrukt zij deze dingen bij zichzelf zoals haar moeder haar dat heeft aangeraden, in belang van het kapitaal dat zij daar later uit zal kunnen slaan. Vroeger diende een bruid die waarde vertegenwoordigde maagd te zijn en nog heden staat het meisje, dat weinig mannen ter wille is geweest, hoger in aanzien dan degene die veel minnaars heeft gekend. Kuisheid bij de man is niet in tel (het zal de vrouwen een zorg zijn), daarom kan een minderjarige jongen slechts ‘verleid’ worden, nooit verkracht. Doet een man hetzelfde met een minderjarig meisje, dan staan de dames op hun kop en eisen tuchthuis voor de boef.
De man zou evengoed als de vrouw zijn seksuele drift kunnen beknotten vermits hij daarmee jong zou beginnen. Maar niemand leert hem dat, want dat interesseert de vrouwen niet, integendeel, zij slaan immers munt uit zijn libido.
Terwijl een man altijd zo gekleed dient te gaan dat zijn verschijning niet erotisch prikkelend werkt, begint de vrouw al met een jaar of twaalf voor aas te spelen. Zij legt het accent op de rondingen van borsten en heupen, zij laat zoveel mogelijk van haar benen zien, de vorm van dijen en kuiten, zij zet ogen en lippen aan tot zij vochtig glanzen, verft haar haren in opvallende kleuren, kortom, zij doet alles om de seksuele driften van de man op te wekken en wakker te houden. Zij biedt zich als koopwaar even duidelijk aan als voorwerpen in een etalage, die slechts door een nauwelijks zichtbare ruit tegen roof beschermd worden. Is het een wonder dat de man, door deze continu-aanbieding voortdurend erotisch geprikkeld, al spoedig bezeten raakt van de gedachte zo snel mogelijk genoeg geld te verdienen om zich deze lokkende waar te kunnen aanschaffen?
Want zonder geld of het vooruitzicht ervan gaat het niet. De vrouw is wel bereid enig krediet te verstrekken; wanneer een veelbelovende man bijvoorbeeld nog aan een studie

bezig is, zal zij zich onder bepaalde omstandigheden wel bereid verklaren zolang haar eigen geld te verdienen en de man, als een soort voorschot op toekomstig profijt, haar lichaam ter beschikking stellen. Die investering moet dan wel veel rente afwerpen. Over het algemeen geldt de stelregel: hoe aantrekkelijker de secundaire geslachtskenmerken zijn, des te duurder is de vrouw. Daarom moet een man zich niet door aanwezigheid van een bijzonder fraaie vrouw laten ontmoedigen, maar onmiddellijk bedenken, hoe duur zij de man in kwestie komt te staan.

Het zou zonder twijfel economisch gunstiger zijn als de man zijn geslachtsdrift bij een prostituee zou uitleven in plaats van zich een huwelijk op de nek te laden (ik bedoel hiermee de echte prostituee, want strikt genomen zijn de meeste getrouwde vrouwen niets anders). Daar de man echter ook in dit kader het prestatieprincipe handhaaft dat hem van jongsafaan is bijgebracht, vindt hij sex waarvoor hij niet veel behoeft te betalen beneden zijn waarde. Zijn genot stijgt met de prijs die hij daarvoor moet neertellen. Wanneer hij dus een vrouw begeert die hij niet anders krijgen kan betaalt hij de hoogste som - en geleidt haar ten stadhuize.

Dit is de reden waarom de vrouwen niets tegen beroeps-prostitutie hebben. Het mannelijke gevoel van jaloezie is hen vreemd, al spelen zij nu en dan dat zij jaloers zijn om een man te vleien - het laat hun koud, dat er bordelen en hoeren bestaan. Evenmin heeft het ze ooit gestoord wanneer hij er buitenechtelijke betrekkingen op na hield; zij veinzen nergens van op de hoogte te zijn en als dat niet meer vol te houden is, vergeven zij hem eenvoudig. Hoeveel vrouwen blijven niet bij hun man hoewel zij weten dat hij hen bedriegt en hoe zelden is dat andersom het geval! Au fond vindt een vrouw het zelfs niet onaangenaam wanneer haar echtgenoot overspel pleegt: zijn slechte geweten of zijn dankbaarheid voor haar tolerante houding zijn alleen maar voordelig voor haar. Maar het liefste heeft zij, dat het overspel onder haar controle plaatsvindt; partnerruil en groepssex worden steeds meer populair bij de vrouwen die het een ideale outlet vinden voor de seksualiteit van hun mannen. Op deze wijze blijft het buitenechtelijke verkeer gratis (het geld voor de prostituee blijft in de huishoudkas vloeien) en er zijn minder gevaren aan verbonden: aangezien de deelnemers met elkaar bekend zijn, worden in de regel de voorschriften der hygiëne in acht genomen. (Besmettelijke ziekten vormen eigenlijk de enige angst, die de vrouwen ten opzichte van het buitenechtelijke verkeer koesteren.)

Het doet wel zeer ironisch aan dat de mannen voor de beroepsprostituée hun neus ophalen, terwijl zij de enige is die eerlijk toegeeft dat zij haar lichaamsopening verhuurt tegen contante betaling. Waar de toneelspeelster, de zangeres en het fotomodel hun vak nooit zonder net uitoefenen - de man is het net waarin zij opgevangen worden, mochten zij geen zin meer in hun werk hebben - oefent de prostituee ook een typisch vrouwelijk beroep uit en blijft zonder enig vooruitzicht op zekerheid. Als zij het moe wordt, staat er niemand klaar om haar op te vangen en in onze hele maatschappij is geen man te vinden die zich zo bereidwillig door een beroepshoer zou laten uitbuiten als hij dat accepteert van een gewezen fotomodel.

Wat de vrouwen betreft, die hebben ook minachting voor hoeren, maar om andere redenen: zij verachten de stommiteit van iemand, die zijn koopwaar zo slecht aan de man weet te brengen. Hun bewondering gaat alleen uit naar vrouwen die woekerprijzen maken; die het bijvoorbeeld gelukt is een Rockefeller, een Rothschild of een Aga Khan aan de haak te slaan.

Wat nu *sex als beloning* betreft, verschilt de tactiek van de vrouwen onderling niet veel; het komt erop neer dat zij zich zo verleidelijk mogelijk voordoen, alles in het werk stellen om de man geil te maken en als hij dan braaf zijn kunstjes opvoert geven zij zich aan hem. Omdat zij hem steeds weer opnieuw het hoofd op hol maken, snakt hij ook steeds opnieuw naar deze beloning. Alleen weinig potente mannen permitteren het zich veel tijd te laten verstrijken en slechts sporadisch van de beloningskans gebruik te maken. Een man met een sterke libido moet zich nog gehoorzamer schikken dan de anderen - de 'dynamische, energieke, enthousiaste jonge man' die in het zakenleven zo welkom is, is niets anders dan een oversekste psychopaat die het, wat vrouwen betreft, hoog in de kop heeft. Als het niet om die vrouwelijke beloning ging, zou een jonge man zich dan met zoveel ijver en felheid aan de verkoop van een of ander willekeurig produkt wijden terwijl de wereld met duizend verlokkende avonturen voor hem openstaat? Maar hij is zo verslingerd aan zijn behoefte naar de vrouwelijke beloning dat hij de wereld al bij voorbaat afdankt om maar een vrouw te kunnen kopen. Die ziet hij dan misschien als 'zijn avontuur', maar zij zal een jammerlijk surrogaat blijken te zijn want de relatie met een vrouw verloopt volgens de vaststaande regels van vraag en aanbod en biedt heel weinig verrassingen.
Een oude wijsheid zegt dat het lot van een vrouw door haar anatomie wordt bepaald. Als men dit gezegde positief opvat, is dat ook zo. Op de man slaat hetzelfde - maar dan in negatieve zin. Terwijl de vrouw zoveel mogelijk van haar anatomische eigenschappen profiteert, is en blijft hij een slaaf van de zijne. De erectie van het mannelijke lid is voor de vrouw zoiets bespottelijks, dat zij er nauwelijks geloof aan kan hechten als zij er voor het eerst van hoort. Als zij dan later te weten komt dat er niet eens een naakte vrouw voor nodig is om dit fenomeen tot stand te brengen - dat zo simpel is als een zenuwreflex - maar dat een foto of een filmpje al voldoende zijn, kent haar verbazing geen grenzen.
De veronderstelling, dat een vrouw jaloers op de penis zou zijn, is beslist een verkeerde illusie van de beroemde Freud. Het mannelijk lid zowel als zijn ballen maken op de vrouw een bijzonder slordige indruk; gezien de strakheid van zijn verdere lichaam. (Zij vindt het dan ook vreemd dat de penis na gebruik niet als een soort radioantenne in het lichaam teruggeschoven kan worden). Geen enkel klein meisje zal het in haar hoofd halen - ook niet in haar diepste onderbewustzijn - een jongetje hierom te benijden. (Dat haar te kort gedaan zou zijn voelt ze al evenmin; zij beleeft voortdurend het tegendeel.)
Freud zelf moet in dit opzicht als een slachtoffer van zijn dompteuses worden gezien, van zijn moeder, zijn vrouw en zeer waarschijnlijk zelfs van zijn dochters, die hem via de vrouwelijke zelfvernedering hebben afgericht. Hij heeft oorzaak en uitwerking abusievelijk verkeerd gesteld: de vrouw denkt nooit dat de man werkelijk meer waard is dan zij, ze zegt het alleen maar. Nog eerder zou de man reden hebben de vrouw te benijden om haar macht - de man voelt zich echter veel te prettig in zijn onmacht die hij immers ondergaat als een lustgevoel.

De vrouwelijke libido

De vrouwelijke seksualiteit is een probleem voor de man. Het valt bij haar - in tegenstelling tot bij hem - moeilijk, de graad van opwinding te peilen en ook haar orgasme staat niet zo kennelijk vast als bij hem. Mannen zijn dus voornamelijk aangewezen op de informatie die de vrouwen daaromtrent willen loslaten. Aangezien een vrouw zich op geen enkele wijze voor exacte, wetenschappelijke gegevens interesseert, er slechts op uit is om munt te slaan uit het ogenblik zelf, zullen haar beweringen afhankelijk zijn van de voordelen, die ze op datzelfde moment denkt te kunnen bereiken. Dat is ook de reden waarom de vele enquêtes - het onderzoek bijv. omtrent haar frigiditeit, haar lustgevoel en de vraag of zij het orgasme even sterk ondergaat als de man - geen betrouwbare resultaten opleveren. (Het is duidelijk, dat ook Masters en Johnson de doorsneevrouw niet bereid vonden mee te werken.)

De man schommelt daardoor tussen twee uitersten: aan de ene kant is hij geneigd om aan te nemen dat de vrouw de seksuele behoefte helemaal niet kent, dat ze maar wat komedie speelt en aan de andere kant groeit zijn vrees, dat zij in wezen veel potenter is dan hij (en dat uit medelijden verzwijgt). Om meer zekerheid omtrent die vraag te krijgen, bedenkt hij voortdurend nieuwe, geraffineerdere vragen en enquêtes in de voor hem vanzelfsprekende veronderstelling dat zij die ten behoeve van de wetenschap en het mensdom naar waarheid zal beantwoorden.

De waarheid ligt vermoedelijk ergens tussen de twee uitersten in: de vrouwen zijn weliswaar niet wild op seksuele omgang (anders bestonden er wel meer mannelijke prostituees), maar zo weerzinwekkend als vaak wordt beweerd, vindt zij het nu ook niet.
De existentie van de vrouw speelt zich af op een vrij dierlijk niveau: ze eet graag, drinkt graag, slaapt graag en sex is ook wel aardig - onder voorwaarde dat zij er niets gezelligers voor moet opgeven en zich niet bijzonder hoeft in te spannen. In tegenstelling tot de man zou zij er niet over peinzen om zoveel moeite te doen iemand in bed te krijgen, maar als de partner nu eenmaal toch al aanwezig is (en zij niet het plan heeft een grote kosmetische schoonmaakbeurt te houden of op de t.v. een serieaflevering wil volgen), is zij er niet wars van, vermits de man de actieve rol aanvaardt. Die prachtige definitie van 'actief' en 'passief' in bed kan namelijk niet verbloemen dat de vrouw zich ook in bed door de man laat bedienen. Ook al beleeft de man zijn hoogste wellust in bed; de daad zelf komt neer op een soort service aan de vrouw en hij die als de beste minnaar te boek staat, is de man die haar het handigste 'opvrijt', het snelste en langste lust kan verschaffen.
Omdat de mannen op hun minst vermoeden dat zij het eigenlijk zijn die gedurende de geslachtsdaad misbruikt worden, jaagt de gedachte aan de vrouwelijke libido hun angst aan. Men vindt die angst al terug in de rituelen van oude of primitieve culturen, men vindt haar in de filosofische werken van een Nietzsche, een Schopenhauer, in de romans van Baudelaire, Balzac, Montherlant, in de drama's van Strindberg, Tennessee Williams, 'O'Neill. Sinds de betrouwbare anticonceptiemethode van de pil echter heeft deze angst hysterische afmetingen gekregen. Er worden hele boeken geschreven over de vraag, of, en zo ja hoezeer, de man de vrouw in seksueel opzicht te vrezen heeft. Hele branches op publikatiegebied leven ervan de man van raadgevingen te voorzien tot behoud van zijn superioriteit in bed.
Met de uitvinding van de pil namelijk heeft de man (vanzelfsprekend was hij de uitvinder)

zichzelf beroofd van de laatste triomf die hij bij al zijn afhankelijkheid van de vrouw nog zijn eigen kon noemen: op dit punt was zij min of meer aan hem overgeleverd. Ook dit is nu voorbij: zij kan zo veel en zo weinig kinderen hebben als zij maar wil en van wie zij maar wil (dus liefst van de rijkste) en bovendien kan zij geslachtelijke omgang hebben zo vaak zij dat als winstgevend beschouwt.
Een man is daartoe niet in staat. Hij heeft altijd de indrukt gewekt dat zijn seksuele potentie onuitputtelijk is en dat het aan de terughoudendheid van de vrouw te wijten was als hij de bewijzen niet mocht leveren. Dat sprookje is verleden tijd geworden.
Tegenwoordig moet hij kleur bekennen: iedere vrouw kan in het eerste het beste weekblad lezen hoe het met de mannelijke potentie staat. Zij weet precies, hoe potent een man van een bepaalde leeftijd behoort te zijn, of hij 's middags potenter is dan 's nachts, voor de maaltijd tot meer in staat is dan erna, of zee- dan wel berglucht zijn potentie stimuleren, hoe vaak hij in staat dient te zijn, haar te bevredigen.
Aangezien mannen de statistiek nooit bedriegen - de mannelijke man liegt nooit, want liegen staat voor hem gelijk met zwakte - hoeft zij geen ogenblik aan de juistheid van die gegevens te twijfelen. Via tabellen die de mannen voor haar hebben uitgewerkt, kan zij precies nagaan, hoe potent een bepaalde man is. Bovendien kan zij - nu de geslachtelijke omgang niet langer het gevaar van de ongewenste zwangerschap inhoudt, zijn potentie vergelijken met een andere man van zijn leeftijd. En de man is bevreesd dat zij deze weg zal bewandelen om de meest potente te vinden en te behouden. Maar dat is niet waar. Een vrouw denkt niet op die manier, zij is - zoals gezegd - niet zo happig op sex en zal integendeel voorkeur aan de minder potente geven (vermits hij verder aan haar eisen voldoet) omdat zij er brood in ziet hem met deze intieme feiten te chanteren.
Op het seksuele gebied is de man namelijk nog sterker dan op welk gebied ook een slachtoffer van het prestatieprincipe waarnaar hij is afgericht. En hij geeft zichzelf cijfers : driemaal achter elkaar: zeer goed; tweemaal achter elkaar: goed, eenmaal: voldoende.
Seksueel tot niets in staat zijn betekent voor hem *nergens* toe in staat zijn (ook al is hij nog zo briljant op veel belangrijker gebied; hij zal zich nooit meer gelukkig voelen). De vrouw weet dit en ziet daar veel kansen tot eigen voordeel braak liggen: a) zij kan voorwenden dat ze niet doorheeft hoe weinig potent hij is en hem complimenten voor zijn potentie maken (waarschijnlijk de meest gebruikelijke methode onder vrouwen), b) zij kan de man wijsmaken dat zijn geringe prestaties een groot probleem voor haar zijn zodat hij zich gelukkig mag prijzen dat zij het niettemin bij hem uithoudt, c) zij kan hem met het openbaar maken van zijn tekort bedreigen wanneer hij niet slaafs genoeg is op elk ander gebied. Een man laat zich nog liever voor dief of moordenaar uitschelden dan als impotent te worden aangezien en zo zal dit dreigement zijn uitwerking niet missen.
De potentie hangt bij de man, nog meer dan andere lichaamsfuncties, van psychische factoren af en wanneer haperingen optreden, komt hij in groeiende moeilijkheden terecht; hij maakt zich ontzettende zorgen omdat hij geen behoefte meer heeft aan een vrouw; hij is immers zo afgericht dat hij zijn hele mannelijkheid afhankelijk van die behoefte gesteld heeft.
Men moet de tegenstrijdigheid van dit gebeuren eens even beseffen: de man, die alles doet wat hij kan om zijn afhankelijkheid van de vrouw niet te verliezen! Afrodistische drankjes en middeltjes, die vroeger door kwakzalvers heimelijk werden verkocht, zijn allang bij de

apotheken te koop en vormen een winstgevende industrietak. Zelfs serieuzere bladen brengen artikelen over bedproblemen en de typische mannenmoppen - die, zoals bekend, uit de angst voor castratie worden geboren - zijn niet van de lucht. Al die pornografische fotobladen koopt de man niet voor zijn plezier — hij zou zich liever op een ander niveau amuseren - maar in de panische hoop zo geprikkeld te worden dat hij geloof kan blijven hechten aan de onuitputtelijkheid van zijn potentie.
Voor de zoveelste maal blijkt hij weer eens het slachtoffer van zijn gewoonte de vrouw zijn eigen waardeoordeel toe te schrijven. Hij gaat ervan uit dat zij nu, na uitvinding van een betrouwbare anticonceptiemethode, alles zal willen inhalen wat zij tot nu toe verzuimde en dat zij op niets anders meer uit is dan op sex - datgene, wat hij via dressuur als het hoogste aller genietingen heeft leren zien. Dat is weer een verkeerde conclusie; sex is wel iets plezierigs in haar ogen, maar haalt niet bij andere pleziertjes. Het genot van een orgasme weegt voor de vrouw veel minder dan bijvoorbeeld de invitatie voor een geslaagde cocktail of de aanschaf van een paar modieuze laarzen.
Daarom slaat de mannelijke vrees, dat de nieuwe vrijheid een vrouwelijke losbandigheid tot gevolg zou hebben die de man in de schaduw stellen en vernederen zou, nergens op. Een vrouw zal de man, die haar broodwinner is, nooit zo in beslag nemen dat hij niet in staat is de volgende ochtend op tijd aan zijn bureau te zitten. Waarom zou zij dat risico nemen? Zelfs de vurigste minnares zal - wanneer de man gevaar loopt na een paar hevige, lange nachten zijn beroep niet meer te kunnen volhouden - de geslachtelijke omgang onmiddellijk terugbrengen tot een minder riskante hoeveelheid. De nymfomane vrouw behoort voornamelijk in de schijnwereld van toneel en film thuis. Omdat zij in werkelijkheid zo zeldzaam is, is het publiek zo belust op haar verschijning. (Om dezelfde redenen gaan films en romans zo vaak over steenrijke lieden, die in werkelijkheid ook verreweg in de minderheid zijn.)
De vrouw stelt hoofdzakelijk belang in de potentie van de man met het oog op de verwekking van haar kinderen. Zij heeft kinderen nodig - zoals wij later nog duidelijk zullen maken - om haar plannen te kunnen verwerkelijken. Zonder twijfel zijn er veel vrouwen te vinden die er niets op tegen zouden hebben dat de man, als er eenmaal een paar kinderen zijn, zijn seksuele potentie zou verliezen. Dat zou haar menige complicatie besparen.
Dat de lichamelijke capaciteiten van de man voor de vrouw niet belangrijk zijn, bewijst ook het feit dat mannen die goed verdienen ook huwelijkspartners vinden wanneer zij volslagen impotent zijn.
(Het omgekeerde is nauwelijks denkbaar; namelijk dat een vrouw zonder vagina huwelijkskansen zou hebben bij een normale man.)

Bluf: een dressuurmethode

De sterke seksuele drift van de man, zijn grote intelligentie en zijn verlangen naar een systeem dat hem van zijn grote verantwoording ontheft (zijn intelligentie heeft hem verantwoordingsbewust gemaakt) stellen de vrouw in staat een praktisch gebruik te maken van de normen die in kerken, sekten en andere geloofsgemeenschappen gepredikt worden. Hoewel deze dogma's allang achterhaald zijn, het verleden toebehoren, deinst zij er niet

voor terug haar kinderen in dit keurslijf te persen en zij misbruikt het leger van geestelijke ambtenaren als een soort politiemacht die de kinderen ook later, als zij volwassen zijn, binnen het door haar gewenste gareel houdt. Het komt haar goed te pas dat zijzelf niet geloovig of zelfs bijgelovig is. Wat de mannen betreft; die geloven later ook niet meer in de kerkelijke leer, maar dat geeft niet: gedurende hun prille jeugd zijn er niettemin een soort archetypen ontstaan, die hen levenslang bijblijven. Het besef van Goed en Kwaad, dat niets met hun verstand te maken heeft, heeft zich in hun onderbewustzijn genesteld en zo blijven zij voor altijd gebonden aan de maatstaven die de vrouw heeft aangelegd ; dus eigenlijk aan *vrouwelijke* maatstaven.

Elke geloofsbelijdenis wordt via een bepaalde dressuur verankerd: artikelen moeten gerespecteerd, geboden ge-gehoorzaamd worden en elke overtreding wordt gestraft of beboet volgens vaststaande maten. Deze straffen zijn natuurlijk een loze dreiging, want zomin de 'zonde' bestaat, bestaat er een of ander alwetend bewustzijn, een alziend oog. De ongeziene overtreding zou dus best onbestraft kunnen blijven, maar ook daar is een mouw aan gepast: men zegt eenvoudig dat ongelukken en catastrofen het gevolg zijn van dergelijke overtredingen en dat het een ieder mogelijk is, via boetedoening en gehoorzaamheid, zulke evenementen verre te houden. Naarmate de mens zijn intelligentie ontwikkeld heeft, ziet hij in dat dit sprookjes zijn; de straf blijft immers altijd achterwege en de dingen die gebeuren (de dood van een dierbaar iemand, de windhoos) gebeuren om heel andere redenen. Maar de vrees, de aangeleerde, opgelegde vrees voor de straf die hem bedreigt (het gevoel zondig te zijn) zal de mens ook op latere leeftijd nog weerhouden dingen te doen, die hij als kind als 'het kwaad' leerde beschouwen. Wanneer hij deze dingen niettemin onderneemt, zal hij er altijd een slecht geweten bij hebben.
Een zeer bekende zonde - in veel systemen op de lijst der zonden vermerkt - is de geslachtelijke omgang puur om het genot en niet in dienst van de voortplanting van het menselijke ras. Daar nu de mannen - door de vrouwen uitgedaagd - altijd zin in sex hebben en het genot zo vaak mogelijk zouden willen meemaken, terwijl zij daarbij nooit aan voortplanting denken (een orgasme geeft de man alle mogelijke sensaties en vreugden, maar het vooruitzicht op het kind dat hij eventueel verwekt is daar zeker niet bij -hij wordt op dat ogenblik dus wederom bedrogen) bevinden zij zich voortdurend in staat van overtreding en hebben voortdurend een zondig gevoel ten opzichte van het kindergeloof dat in de lagen van hun onderbewustzijn verankerd ligt. De vrouwen daarentegen, die hun seksuele drift van jongsafaan beknot hebben en nooit 'zomaar' naar bed gaan voor hun eigen plezier, maar altijd om er iets mee te bereiken (verdiensten, voortplanting, bevrediging van de man in kwestie - een nobele daad dus) begaan dus nooit een zonde en hebben steeds een rein geweten. Zij zijn zichzelf in dit opzicht niets schuldig, terwijl de man de goede voornemens van zijn 'betere zelf' steeds weer met voeten treedt en zodoende voortdurend in conflict is met zichzelf. En de vrouw, in haar drang tot zelfvernedering, met haar verminkte, onderdrukte seksuele drift, lijkt (ook nog door de vanzelfsprekendheid waarmee zij anderen voor haar dagelijks brood laat zorgen en zelf geen moeite doet om geld te verdienen) op de heilige figuren - Jezus, Gandhi - die zij de man zich als voorbeeld voor ogen laat houden. Deze ethische mannen zijn natuurlijk voor een normale, driftgebonden man volslagen onbereikbare voorbeelden en daardoor wordt zijn verdenking bevestigd dat alle werkelijk bewonderswaardige eigenschappen van de mens de *vrouwelijke* zijn.

Maar in wezen laat de seksuele drift van de man de vrouwen koud en ook de geestelijke ambtenaren die hem op het rechte pad houden. De vrouwen hadden ook een willekeurig ander taboe tot zweep kunnen maken; zij hebben het seksuele alleen uitverkoren omdat sex de grootste en diepste vreugde van de man is - misschien wel de puurste die hij kent. Indien dat niet zo was en hij bijvoorbeeld intenser genoot bij het roken, of het verorberen van kalfsvlees, dan hadden zij zijn schuldbesef natuurlijk aan deze genietingen gekoppeld. Het gaat er alleen maar om dat hij in zonde - of in de angst voor de bestraffing - blijft leven en daardoor bestuurbaar wordt. Daarom varieert de lijst van zonden ook met de leeftijd. Voor de kleintjes is jokken de zonde, het begeren van andermans eigendom of gebrek aan eerbied voor de ouders. Bij de ouderen is de seksuele lust een zonde en de begeerte van andermans vrouw.

Hoe zouden mannen kunnen weten wat zonde is als zij de voorschriften niet kennen en niet met het bestaan van het systeem op de hoogte zijn? Hoe moeten zij geloof gaan hechten aan dingen die niet bestaan en schaamte voelen bij het beleven van vreugden die niemand kwaad doen? Aangezien alles wat met godsdienst te maken heeft zo sterk tegen elk gevoel voor logica indruist, dienen kinderen te worden afgericht op een leeftijd, waar de logica nog niet ontwikkeld is. Het beste kan dat in een gebouw geschieden dat architectonisch al even absurd in elkaar zit als de dingen die er worden verkondigd, zodat alles te samen toch nog een geloofwaardige indruk maakt. En als het even kan moeten de leerkrachten voor deze scholing in a-logisch denken anders gekleed zijn dan gewone mensen. Mannen bijvoorbeeld die vrouwenkleren dragen of andere plechtige maskerades die kinderen verwarren en imponeren, dan zal de eerbiedige angst voor deze figuren hen ook later niet meer loslaten.

Vanaf het begin hebben de vrouwen ervoor gezorgd dat hun lobby, de geestelijken, uitsluitend uit mannen is samengesteld. Ten eerste zou het image van de vrouw schade kunnen oplopen wanneer zij haar belangen zelf verdedigen zou (men zou kunnen veronderstellen dat zij berekenend van aard is!), ten tweede weten zij dat hun verstand door de mannen niet bijster hoog wordt aangeslagen en dat zij zelf beter invloed op hem kunnen uitoefenen via gevoelens. Raadgevingen echter die tot hem komen via een andere man - en dan nog iemand die hij als kind respecteerde - zal hij altijd aanhoren en, wie weet, zelfs opvolgen. Dat deze raadgevingen altijd in het belang van de vrouw zijn (de man krijgt bijvoorbeeld de raad bij een vrouw te blijven waarvan hij niet meer houdt of voor kinderen op te draaien die hij niet heeft gewild), komt niet door een vijandige instelling van deze lobby ten opzichte van de 'normale man' maar is een bittere consequentie van de financiële macht der vrouwen.

De vrouwen zouden het heel goed zonder de kerk kunnen stellen (zij hebben de kerk alleen maar nodig om mannen en kinderen te laten africhten, en af en toe als decor voor een feestelijke garderobe), de kerk echter zou zonder de bijdragen der vrouwen verloren zijn. Wanneer de vrouwen het in hun hoofd zouden halen, hun kinderen buiten de kerk om af te richten - iets wat hier en daar al gebeurt -, als zij ervan afzien het kerkinterieur als de mooiste achtergrond voor een witte japon te kiezen en wanneer zij het voldoende vinden om hun toekomstige echtgenoot door een kleine stadhuisceremonie te laten prepareren op zijn taken, dan zouden de kerken binnen een paar jaren leeg staan. (In de Sovjetunie hebben zogenaamde 'huwelijkspaleizen' de kerk op dit punt al vervangen.) Men zou

plotseling gaan inzien wat ze zijn: overblijfselen van een afgelopen cultuurtijdperk en ze niet langer in gebruik nemen voor officiële of privédoeleinden. Wanneer de mensen beweren dat de magie van de kerk toch onuitroeibaar is, omdat nog ontelbaar velen de tweeduizend jaar oude leer aanhangen, dan is dat eenvoudig een verkeerde interpretatie van een fenomeen. Niet de kerk, maar de vrouwen oefenen magie uit. Alle geloofsgemeenschappen zijn allang instrumenten voor de vrouw en haar macht, en doen niets anders dan haar verlangens behartigen.
Kind van de rekening worden zodoende ook de vertegenwoordigers van de godsdiensten; zij, die niets anders voor zichzelf opeisen dan rust en vrede voor een bestaan zonder geweld (dus een leven op kosten van de mannelijke mannen - maar de vrouwen doen dat ook) worden door de vrouwen gebruikt als een soort mafia öe de kinderen schrik moet aanjagen, hun echtgenoot in het gareel houden en de vooruitgang afremmen. Zij worden gedwongen (met boycot bedreigd) bij bepaalde gelegenheden een belachelijke, feminine maskerade te houden, in groteske kleren op te treden, hun stemmen zingend te verheffen en gruwelsprookjes ten beste te geven - soms zelfs voor een intelligent publiek. Zij moeten waarschuwingen en raadgevingen voordragen, die in tegenspraak staan tot de moderne, theologische kennis die zij op de universiteiten hebben opgedaan, tot hoon en vermaak van iedereen, die logisch kan denken.
Want de moderne theologie heeft allang met het suiker-klontje-zweepprincipe gebroken; deugt dus niet meer om iemand schrik aan te jagen en tot prestaties aan te zetten. Maar de vrouwen zijn meer gebaat met de oude verhaaltjes uit de mottenkist van het verleden: de verrukkingen van een hemel, de verschrikkingen van een hel, engel en duivel, paradijs en Laatste Oordeel. De dood is opvoedkundig alleen van waarde wanneeer hij wordt voorgesteld als een deur die toegang verleent tot de eeuwige zaligheid of de eeuwige verdoemenis; een deur waar aardse prestaties worden beoordeeld volgens de waardeschaal der vrouwen. Het eeuwige leven in het hiernamaals, dat via trouw en slaafse onderwerping bereikbaar is, dient de belangen van de vrouwen veel directer dan wanneer hun mannen de biologische onsterfelijkheid nastreven, die misschien toch nog een paar generaties op zich zal laten wachten.

Al deze dingen raken de vrouwen geestelijk nergens. Ze gaan naar de kerk als zij dat passend (gunstig) achten en blijven rustig weg als zij daar zin in hebben. Voor grote ceremonies (die altijd tot doel hebben om te intimideren -niet vanuit de priesters gezien, maar vanuit de vrouwen) schaffen zij feestelijke toiletten aan (bruidsjurken, doopjurken, communiejurkjes, zwarte jurken voor de rouw) en de mannen worden in het bekende donkere pak gestoken. Zij spelen dan de rol van de boetedoenster, de aanbidster, zelfs de weifelende maar wat zij ook doet, over het geloof zelf denkt zij nooit na. De mannelijke nieuwsgierigheid; of er fysieke condities bestaan die het mogelijk maken inderdaad over water te lopen, water in wijn te veranderen of 'onbevlekt' zwanger te worden, gaat langs hen heen.

Zoals gewoonlijk brengen zij geen belangstelling op voor de kwestie zelf; zij overwegen alleen de kansen der bruikbaarheid. Wanneer zij een man ontmoeten, die een andere geloofsrichting heeft en die als voorwaarde voor het huwelijk stelt dat zij hun eigen geloof opgeven, dan doen zij dat onmiddellijk.

Handel in gebeden

De meeste mannen vergeten het geloof dat zij als kind hadden, maar diverse patronen blijven als onvergankelijke indrukken bestaan. Zonder dat zij het zich bewust zijn, richten zij zich hun leven lang naar de slogans die al lang onzichtbaar zijn geworden: Liefde voor de waarheid, Vreugde in de arbeid, Lust aan de onvrijheid.
Vanuit moreel oogpunt bezien heeft eigenlijk elk mens recht op onwaarheid, want de leugen is een doeltreffend middel om al te brutale controle van de maatschappij te verhinderen en zodoende de strijd om het eigen bestaan iets gemakkelijker te maken. Negatief werkt alleen de factor dat als iedereen liegt, de leugen zijn kracht verliest. Men kan met leugens uitsluitend succes boeken bij iemand die zelf in de waarheid gelooft en aanneemt dat de ander waarheidsgetrouw is. De leugen heeft dus iets van een luxe-artikel dat niet te algemeen mag worden; het ligt dus in het belang van de leugenaars, de leugen zijn image van verfoeilijkheid te laten behouden. Daarom is het voor de vrouw van groot gewicht dat de man waarheidslie-vend wordt; zij kan zich dan de luxe van de leugen permitteren.
De man heeft bovendien in deze moderne maatschappij geen keuze; hij moet wel waarheidsgetrouw blijven wil hij de bestaande orde handhaven. Immers alle belangrijke taken worden door mannen verricht en zou de ene niet aankunnen op de beweringen van de ander, dan zou de handhaving van het hele systeem onmogelijk worden. Zouden mannen liegen — al was het maar een enkele keer, omdat zij daar baat bij zouden vinden, verkeerde inlichtingen verstrekken omtrent het vertrek van een trein, de lading van een schip, de grootte van een bezinevoorraad en dat verkeerde getal aan een medewerker doorgeven - dan zou dat enorme consequenties met zich meebrengen en de chaos zou al spoedig compleet zijn.
Een vrouw kan rustig liegen. Daar zij niet in het arbeidsproces is ingeschakeld, benadeelt zij slechts een enkeling -haar echtgenoot meestal - en zij noemt dat, indien zij betrapt wordt, geen leugen en geen bedrog, nee, zij noemt dat dan ‘een vrouwelijke list’. En zolang deze ‘list’ niets met lichamelijke ontrouw heeft te maken (het enige vergrijp, dat de man haar niet zou vergeven), neemt niemand haar dat kwalijk. De man (die van kinds af immers niet beter weet of de vrouw voelt zich niet tegen ‘de krachtige man’ opgewassen) vindt het integendeel min of meer vanzelfsprekend dat zo’n arme, zwakke vrouw haar toevlucht neemt tot de list als het er op aankomt, zo’n driftige beer van een vent op het juiste pad te houden! Het is daardoor niet te verwonderen dat vrouwen zulke ‘listen’ openlijk aan elkaar doorgeven; moeders aan hun dochters, lezeressen van damesbladen aan andere lezeressen, vriendinnen aan vriendinnen. En wat de moeder-dochterverhouding betreft: beiden buiten zij meestal dezelfde man uit - in de eerste levenshelft de vader, later de man van het meisje; de schoonzoon - en hun hele status hangt af van zijn gehoorzaamheid.

Ze zeggen de man natuurlijk niet simpelweg dat hij niet mag liegen, zij verbinden alleen zijn onlustgevoelens met de actie van het liegen. Dat doen zij wederom via een godsdienstig geloofssysteem of direct via persoonlijke magie. Als een vrouw tegen haar kind zegt: ‘Je mag nooit jokken, jokken is erg slecht,’ dan krijgt het kind automatisch een slecht geweten als het toch liegt. Waarom het ‘slecht’ is, dat hoeft het kind verder niet te weten; het gelooft eenvoudig wat hem verteld wordt omdat het er van uitgaat dat zijn moeder de waarheid

tegen hem zegt. (Wat onzin is, want moeders beliegen hun kinderen voortdurend.)
Met dezelfde magie overtuigt zij later haar man: 'Ontrouw is beneden je waarde, beloof, dat je me nooit zult bedriegen.' Of de zogenaamd 'ruimdenkende' zegt: 'Dat je me bedriegt is tot daaraan toe; als je me maar nooit in de steek laat.' De man gehoorzaamt deze bevelen - want dat zijn het - zonder ooit onrechtvaardigheid te vermoeden : hij zal zijn vrouw misschien wel eens bedriegen, verlaten zal hij haar zelden (hoewel het enorme onverschil waarvan zij duidelijk blijk geeft als 'ruimdenkende', voor hem toch een veelzeggend teken aan de wand zou dienen te zijn.)
Over het algemeen liegt de man alleen dan, wanneer hij zijn sterke geslachtsdrift ten prooi is gevallen en een vrouw bedrogen heeft waarvan hij veel houdt. In deze situatie komt de vrees voor de consequenties van zijn daad (dat de beminde vrouw hem hetzelfde zou kunnen aandoen) zo sterk bij hem op, dat de onlustgevoelens bij het liegen altijd nog draaglijker zijn dan het opbiechten van de waarheid. Gaat het echter om een ernstig auto-ongeluk waaraan hij schuld is, om menselijk verraad of een gespijbelde kantoor-dag, dan zal hij liever zijn hart luchten en alles bekennen.
Bij de vrouw ligt het precies andersom: zij houdt alles voor hem geheim behalve haar belangstelling voor een andere man of zijn enthousiasme voor haar. Uit deze belangstelling kan zij namelijk onmiddellijk munt slaan: haar man moet goed beseffen dat er nog andere mannen op de wereld zijn die eventueel voor haar zouden willen opdraaien. Hij zal dan braaf zijn best doen om haar 'waard' te blijven.
Over het mannelijk genot in onvrijheid staat aan het begin van dit boek al geschreven. Het behagen dat hij in zijn slaafsheid schept, brengt vanzelf de neiging tot adoreren, tot aanbidden, tot het gebed met zich mee. - Een moderne versie van het kindergebed is het liedje, de song die in de jazzwereld is opgekomen. Het woord God is uitgebannen ten behoeve van het zoveel begrijpelijker woord *vrouw,* (deze godin waarvan het geluk van de man in werkelijkheid afhangt) maar voor het overige toont de inhoud van de tekst alle overeenkomsten met het gebed: er is sprake van hoop, van vrees, van smart, er wordt geklaagd, gesmeekt, bewonderd en door alles heen klinkt de behoefte, zich uit te leveren; gebruikt, misbruikt en prijsgegeven, de onderworpene te zijn. Deze liedjes richten zich, precies als psalmen en gebeden, tot een almachtige instantie die wel en wee bestiert en werken daardoor kalmerend op de exis-tentieangst. Als alles mij gegeven wordt door de hand die mijn lot bepaalt, dan hoef ik nergens meer voor te vechten, dan valt het geluk mij toe buiten mijn eigen streven om, dan kan ik niets en hoef ik niets, behalve tonen, hoe onderworpen ik mij voel. Als een man volwassen is, dan is ook zijn levensangst groter geworden (want hij weet nu dat deze angst gegrond is) en hij verlangt dringend naar adempauzes - ogenblikken waarin hij zich kan laten gaan en zich gedragen voelt door de almacht van iets of iemand die boven hem staat. Vroeger plachten intellectuele jongeren liefdesgedichten te schrijven waarvan een soortgelijke kalmerende werking op hen uitging. Tegenwoordig is dat overbodig geworden, want het aanbod van teksten voor lichte muziek is zo groot en veelvuldig, dat zelfs de kieskeurigste luisteraar wel iets naar zijn gading vinden kan.
Zeker, er bestaan ook liedjes waarin de man het bewonderde object is; liedjes die door vrouwenstemmen moeten worden vertolkt. Meestal echter bezingen de vrouwen niet de man, maar de liefde (die voor de man niet denkbaar is zonder de vrouw, zodat zij eigenlijk

zichzelf bezingen). Zij gaan nog een stapje verder en komen daar eerlijk voor uit; prijzen hun eigen goddelijkheid, hun hardvochtigheid, hun wisselvalligheid en bezingen de manier, waarmee zij de mannen in hun net lokken om hem te verlossen of te gronde te richten al naar het hun uitkomt:

'Ich bin von Kopf bis Fuss auf Liebe eingestellt, denn das ist meine Welt und sonst gar nichts. Das ist, was soll ich machen, meine Natur, ich kann halt lieben nur und sonst gar nichts. Manner umschwirren mich wie Motten urn das Licht und wenn sie verbrennen, - ja, dafuer kann ich nichts!'

zingt Mariene Dietrich. En Nancy Sinatra zegt hetzelfde iets anders:

'These boots are made for walking and that's just what they 'II do one of these days those boots are gonna walk right over you.'

Dit is een 'hit' die zowel het mannelijke verlangen naar een wrede godin als het vrouwelijke streven naar almacht bevredigt.

Autodressuur

Het zou voor een dompteur ideaal zijn, een dier zo ver te brengen dat het zichzelf africht. Dat is nog nooit gebeurd. Bij de man ligt dat anders: op een bepaald niveau aangekomen doet hij dat wél (hij is immers veel intelligenter dan zijn dompteuse), onder voorwaarde dat hij doel, beloning en straf steeds voor ogen kan hebben.
Eén variatie van autodressuur kennen wij al; in de vorm van de songs die de vrouw zo gewillig op het voetstuk plaatsen dat kant en klaar voor haar gefabriceerd is. De grootste mogelijkheden tot zelf opvoeding in die richting liggen ongetwijfeld op het gebied der *reclame:* daar wordt de vrouw niet geïdealiseerd uit masochistische behoefte, daar wordt deze illusie een kwestie van broodwinning. Alleen de uitbuitsters beschikken over voldoende middelen en tijd om de aangeboden produkten te kopen en te consumeren. Om zijn eigen vrouw in haar bungalow voldoende middelen ter beschikking te stellen staat de man maar één weg open, namelijk een leger vrouwen op de been brengen, die al net zo verzot zijn op winkelen en geld uitgeven, zodat zijn eigen produkten grif van de hand gaan. Deze vicieuze cirkel zet zich steeds sneller in een roterende beweging en sleept hem mee tot acute ademnood hem verlamt. Dan neemt een andere man zijn plaats in want die plaats mag geen seconde onbezet blijven.
Hele bedrijven houden zich voortdurend bezig met marktonderzoek om na te gaan, welke wensen er nog in de vrouw sluimeren (alle andere wensen zijn allang bevredigd) en zij verkopen de resultaten van dat onderzoek voor veel geld aan de idustrie?n. Deze op hun beurt maken onmiddellijk van de zo gevonden 'hiaten' gebruik, (alsof het om werkelijk onmisbare produkten ging) en persen nieuwe konsumptieartikelen door het gevonden of gemaakte gat op de markt. Want de mannen gaan vaak nog verder: zij gaan uit zichzelf over tot het produceren van een nieuw artikel waarvan zij menen dat de vrouwen, na een intensieve reclamecampagne, wel gebruik zullen willen maken. Dit is niet altijd gelukt;

bijvoorbeeld heeft geen Europees land de prefab-huizen op grote schaal kunnen afzetten zoals dat in Amerika gebeurt.
Om de paar jaar gaat er een golf van verontwaardiging door de mannenwereld: de enorme verkwisting der onverzadigbare vrouwen wordt dan aan de kaak gesteld, maar jammer genoeg via het oude clich? dat het paard achter de wagen spant; de vrouw wordt gezien als het slachtoffer van mannelijke verleidingskunst! De mannen blijven met blindheid geslagen wat de vrouw betreft en zien haar als een prooi, die argeloos en vol vertrouwen (in haar domheid) door de reclame in de nek gegrepen wordt, gedwongen goederen aan te schaffen, die zij uit zich zelf nooit zou verlangen. De mannen zouden er goed aan doen, zich eens af te vragen, wie nu hier aan de touwtjes trekt: degene wiens verborgen verlangens ontdekt, vertroeteld en bevredigd worden of de ander, die tracht (om attentie en sym-patie te veroveren of te behouden) die verlangens te ontdekken en te bevredigen? Het hoogste doel van de man was sinds oerbegin, de heimelijke wensen van zijn geliefde te vervullen, 'aan haar ogen af te lezen' zoals dat in romans nog altijd heet. Tegenwoordig is het zover: er blijft geen vrouwelijke wens onvervuld, al leeft hij nog zo verborgen in haar onderbewustzijn, hij wordt ontdekt en de bevrediging staat tot haar beschikking.
Deze stand van zaken maakt de vrouwen steeds dommer, de mannen steeds intelligenter en waakzamer - zodat de afstand tussen deze twee menselijke polen voortdurend toeneemt, bijkans onoverbrugbaar wordt -. Dat valt nauwelijks iemand op. Het is echter een biologisch verschijnsel dat intelligentie zich via competitie uitbreidt. De vrouw staat buiten de wedstrijd; zit in haar huisje te dommelen omringd door overdadig comfort en laat op die manier ook de kleinste aanleg op geestelijk gebied verkommeren. Om de vrouw haar 'gezelligheid' en haar 'gemakken' toe te staan, boort de man voortdurend nieuwe bronnen van vindingrijkheid aan, belegt zijn geld in de realisatie van zijn uitvindingen en onderwijl stompt de vrouw steeds verder af, door luxe en overdaad omringd. Vrouwzijn betekende eens: te koop zijn en kunnen baren. Nu is het synoniem voor baren, *koopkracht* benevens *zwakzinnigheid.*
Wanneer Marx gelijk heeft met zijn bewering dat het *zijn* het *bewustzijn* bepaalt - bijvoorbeeld de uitvinding van de pil de instelling tot sex, de atoombom het vredes-ideaal - dan staat het bewustzijn van de westerse vrouw, wier levensvoorwaarden de laatste twintig jaar een radicale verandering ('verbetering') ondergingen, aan ingrijpende veranderingen bloot. Deze omwenteling - die uitsluitend de laatste stap naar totale afstomping betekenen kan - is zo ontstellend gevaarlijk omdat niemand zich bewust maakt, wat er gebeurt. Het 'image' van de vrouw wordt tegenwoordig namelijk niet eens meer door de vrouw zelf gemaakt, maar via de reclame aan de vrouw gebracht en wie het in zijn hoofd haalt aan deze image te twijfelen, krijgt een salvo van reclameteksten naar dit hoofd geslingerd: de vrouw is geestig, zij is begaafd, vol fantasie, zij is gevoelig, vol geduld, stroomt over van talent en handigheid. Als een milde godin brengt zij de ongeduldig popelende kinderschaar de nieuwste frisdranken en diepvriesprodukten ter tafel (in drie minuten klaar), de ogen van haar echtgenoot zijn vol adoratie op haar gevestigd terwijl hij zich de blikjeskost laat smaken en terwijl zij hem de bijzonder zachte badhanddoek aanreikt die in het allernieuwste naspoelmiddel werd gedrenkt. Dit image van de zorgzame, prijsbewuste vrouw - dat de man m??t gebruiken om zijn artikelen aan de vrouw te brengen -wordt op het westelijk halfrond ononderbroken via alle communicatiemiddelen in stand gehouden en

verspreid. Wie brengt dan nog de fantasie en inventiviteit op om daar tegenin te gaan? De vrouw doet het nit'c; de man kan het zich niet meer permitteren.
De vrouw consumeert, de man adverteert. Men wint geen klanten als men zegt: dit is nuttig en zijn geld waard; dit moet je aanschaffen. Men kan veel beter zijn toevlucht nemen tot complimenten in de zin van: 'Je bent een geweldige vrouw, je hebt het recht om niet met minder genoegen te nemen dan met het allerbeste; je hebt het verdiend! Voor jou is niets goed genoeg behalve mijn produkt!'
Afgezien van alles moet de man de vrouw ook nog prijzen *omdat* zij klant is (en hij haar als klant nodig heeft). Het verdient aandacht, dat hij op dit punt tot eendere maatregelen overgaat als de vrouw neemt wanneer het om het africhten van de man gaat, alleen met dien verstande dat deze methode onmiddellijk haar keerzijde laat zien: zij prijst hem om het werk dat hij voor haar verzet en hij prijst haar omdat zij zo goed is, zijn geld uit te geven. Op hetzelfde moment dat hij de buurvrouw overtuigt van haar behoefte aan een nieuw, vast kleed op de vloer, moet hij voorbereid zijn op het feit dat dezelfde buurman zijn eigen vrouw tot een verwarmd zitbad zal ompraten - hoe zou buurman anders in staat zijn die vloerbedekking te betalen?
De man zit in de val die hij zelf heeft gemaakt: terwijl de concurrentiestrijd steeds bitterder wordt, zit zijn vrouw thuis zwakzinnig te worden, vult zich zijn behuizing met steeds meer rommel, groeit volledig dicht met overbodige troep (want op die manier zet zijn buurman zoden aan de dijk.) De man die over het algemeen alleen van eenvoudige, doeltreffende, dus functionele zaken houdt, komt thuis in een oord waar de overdaad hoogtij viert en goederen zich lukraak op elkaar stapelen. Als hij in de badkamer nog een vrij plekje voor zijn scheerapparaat vindt, heeft hij geluk...
Het is ook vol betekenis dat men hem persoonlijk bijna nooit andere zaken verkopen kan dan degene waarmee hij indruk op een vrouw kan maken; een sportwagen, luxe-artikelen die de vrouw imponeren of ten goede komen (huishoudelijke apparaten) en dat hijzelf intussen bijkans een zwerver geworden is die nergens meer thuis is en zijn leven lang tussen kantoor en het vijandige thuis heen en weer pendelt... De vrouw zou hem graag van zijn eigen geld een geschenk geven en dat doet zij ook op feestdagen;
zij geeft hem dassen in overvloed, asbakken en portefeuilles, aanstekers en paraplu's (opdat hij haar kan bedienen wanneer zij samen uitgaan). Er is op dit punt alleen een klein probleem: de man namelijk heeft nauwelijks dingen nodig; hij is niet veeleisend. Zijn kleding laat nauwelijks variatie toe, zijn consumptie is beperkt wat spijs en drank betreft (anders schaadt het zijn arbeidscapaciteit) en afgezien van de sigaret, die hij soms gedurende zijn werk kan consumeren, ontbreekt het hem vooral aan tijd om van andere artikelen gebruik te kunnen maken. Daarom zijn ook alle pogingen van de industrie hem tot het gebruik van watertjes en modebewuste kleding te verleiden van zo korte en vergeefse duur. Slechts zeer jonge (financieel niet potente) mannen of de rijken (die toch al populair zijn), of kunstenaars (de clowns der vrouwen) of homo's nemen zich de tijd, 'modebewust' te reageren. Het is de reclamebranche nog steeds niet gelukt, de 'vaderdag' tot een zakelijk succes te maken, terwijl de 'moederdag' een gelukte vondst is geworden. Mannen gaan op hun gevierde dag eenvoudig een biertje drinken - en daarmee basta.

Afgezien van eten, drinken en roken, kent de man nog één ander gebied dat hem tot zelfstandige consumptie aanzet: het seksuele. Het is dus geen wonder dat hele industrietak-

ken zich specialiseren om hem op dit punt uit te buiten, dat wil zeggen dat de man om zich zelf te handhaven in de pijnlijke situatie verkeert, zijn seksegenoten tot geilheid te moeten aanzetten. Hij wekt op alle mogelijke manieren de erotische begeerte bij de mannelijke klanten op en doet dat al even handig als *Alexander Pawlow* bij zijn experiment met honden. Evenals deze de functie van de speekselklieren tenslotte kon veroorzaken door het luiden van een bel (die aan de maaltijd voorafging) kan de man zijn seksegenoten al prikkelen door hem de foto van een naakte borst, de zucht op een grammofoonplaat, een geschreven scène-tje voor te zetten. Hij produceert deze prikkelingen aan de lopende band en biedt ze te koop aan. Deze marktwaar stimuleert bovendien nog de verkoop van andere artikelen die voor de vrouw bestemd zijn, want alle consumptieartikelen varen er wel bij, via de beeltenis van een attractieve vrouw aan de markt te worden gebracht. Hij koopt een boek, gaat naar een bioscoop, leest een geïllustreerd blad in de hoop seksueel geprikkeld te worden en en marge wordt hem dan nog duidelijk gemaakt dat hij zijn beminde gelukkig kan maken door haar een weekendhuis, een wereldreis of tochten in een gloednieuwe sportwagen aan te bieden.
Een perfect voorbeeld van deze mannelijke autodressuur is het Amerikaanse blad 'Playboy' waarin tussen platen van prachtige boezems interessante artikelen staan (zodat hij weer wat op adem kan komen tussen alle borsten) en om de andere pagina vindt men schitterende kleurenfoto's van dure wagens, dranken, vrijetijdskleding en tabak. Vrouwen vinden het een luguber blad, maar de man is blijkbaar zo gewend aan de cultus van de vrouwelijke boezem, dat hij het groteske van de situatie niet meer beseft. Deze erotische industrie heeft hem zo uit en te na gesuggereerd dat de vrouwelijke borsten prikkelwerktuigen zijn, dat hun werkelijke functie geheel naar de achtergrond is verdrongen. Deze opzet is de industrie prachtig gelukt want sinds de uitvinding van het vloeibare produkt dat de moedermelk voor 100 procent kan vervangen, ziet hij nauwelijks ooit meer een vrouw de borst geven.

Kinderen als gijzelaars

Kinderen zijn allerliefst maar dat is nog lang geen reden om ze ter wereld te brengen. Wie kinderen maakt, maakt volwassenen - mannen en vrouwen dus. De meeste mannen leven echter zodra ze volwassen zijn in een hel. En wat het zogenaamde geluk der vrouwen betreft; het is dermate primitief en gaat *zozeer* ten koste van anderen dat er nauwelijks reden is vrouwen te verwekken.
Het zou niet waarheidsgetrouw zijn te beweren dat alleen vrouwen kinderen wensen: ook de mannen willen kinderen, aangezien kinderen een belangrijk excuus vormen voor zijn onderwerping aan de vrouw. De vrouw gebruikt haar kind als excuus voor haar luiheid, haar domheid en haar kortzichtige manier van leven. Zo wordt het kind door beide ouders op verschillende wijze misbruikt.
Hoewel de wereld gebukt gaat onder het schandaal van een menigte halfverhongerde weeskinderen, doet elk echtpaar weer aan persoonlijke voortplanting. De man moet immers een reden hebben om zich ook later nog, wanneer de vrouw allang niet meer begerenswaardig voor zijn seksuele activiteiten is, aan deze speciale vrouw te mogen onderwerpen. Zij heet dan: de moeder van *zijn* kinderen. Aangezien onze hedendaagse maatschappij volgens monogame patronen functioneert, zou een veel-godendom (meerdere

vrouwen) hem van dit patroon vervreemden en daardoor zou hij prijsgegeven zijn aan twijfel en onzekerheid; de vrijheid, waarvoor hij immers op de vlucht slaat, zou hem op de hielen zitten en dat is totaal zijn bedoeling niet.
Deze nachtmerrie gaat langs de vrouw heen. Zoals wij al zagen, denkt zij nooit abstract. Zij kent derhalve geen spirituele angsten en heeft geen behoefte aan een god, die haar bestaan zin zou verlenen door zijn genade. Het enige wat zij nodig heeft is een excuus voor het feit dat zij er een privé-werkman op nahoudt (iemand die niet eens meer graag met haar naar bed gaat) en daarom heeft zij de kinderen van deze werkkracht 'brood' nodig! Wanneer de zaken zo zouden liggen dat er op aarde een overschot aan mannen bestond, zou geen vrouw ethische bezwaren koesteren tegen het bezit van drie werkkrachten en drie kinderen van drie verschillende vaders (die zodoende in haar ban zouden blijven werken). Zij zou deze drie mannen tegen elkaar uitspelen en zodoende hun prestatie-capaciteit opvoeren, ter meerdere glorie van zichzelf en haar gemakken. De vrouw is - alle beweringen ten spijt - veel beter geschikt voor polygamie dan de man.
Wanneer een man kinderen bij een bepaalde vrouw verwekt dan geeft hij haar daardoor gijzelaars in de hand en hoopt, dat zij hem tot in lengte van dagen binden en chanteren zal. Dit is voor hem de beste manier, een houvast te vinden in dit absurde bestaan en de idiote slavernij waartoe hij is opgevoed nog een zin te geven. En als hij voor vrouw en kind werkt, werkt hij niet voor twee andere mensen waarvan de ene niets wil uitvoeren omdat zij vrouwelijk is en de ander niets doen kan omdat hij nog te klein is, neen, hij werkt in dienst van een systeem dat alles omvat wat arm, hulpeloos en argeloos is en bescherming nodig heeft (hij geeft zijn arbeid aan de abstracte existentie van deze concrete begrippen), hij schept veiligheid waar zij noodzakelijk is. Vrouw en kind verschaffen hem het alibi voor zijn existentierecht (deze barre existentie van een
broodwinnaar) en hij noemt dit systeem, deze quasi heilige groep, de tastbare neerslag van het ongrijpbare systeem: *zijn gezin.* In naam van 'het gezin' kan de vrouw zijn nederige diensten aanvaarden (hetgeen zij 'met liefde' doet!) en hem uitpersen tot het bittere einde.
Voor man en vrouw beiden is dus het hebben van kinderen voordelig (anders zouden zij geen kinderen maken). Voor de man betekent het dat zijn leven achteraf toch nog een ethische zin krijgt en dat hij eeuwig dienst mag doen en de vrouw legt beslag op alle voordelen die zijn instelling voor haar afwerpt. Deze voordelen zijn niet te versmaden gezien het feit dat bijna geen enkele vrouw het beroep boven het moederzijn verkiest.
Men zou geneigd zijn, hier tegenin te brengen dat vrouwen van kinderen houden en daarom hun beroep opgeven. Zonder meer valt dit argument in het luchtledige wanneer men er even bij stilstaat, dat kinderen zonder meer geen enkele reactie bij haar oproepen; het moeten haar *eigen* kinderen zijn. Liefde voor kinderen in het algemeen, dat is iets wat zij niet voelt. Slechts uit bittere noodzaak - wanneer elke ingreep vergeefs is geweest, zelfs kunstmatige bevruchting met het sperma van een onbekende man niet heeft mogen baten - neemt zij een kind aan dat niet 'van haar bloed' is. Hoewel de weeshuizen in alle landen barsten van hulpbehoevende, weerloze, naar bescherming en liefde snakkende kinderen, zowel de t.v. als de dagbladen dagelijks de afgrijselijke getallen vermelden van alle Afrikaanse, Indische, Zuidamerikaanse kindertjes die de dood door honger tegemoet zien, nemen vrouwen - die beweren van kinderen te *houden* - liever een zwerfkat op dan een onbekend kind.

Hoewel in statistieken en medische bladen de cijfers gepubliceerd worden van het aantal mismaakte kinderen dat ter wereld komt (een aanzienlijk cijfer: 1 op de 60 heeft een waterhoofd, mist ledematen, is doof, blind, debiel) gaat de vrouw onaangedaan haar kleine privé-paad-je en brengt het ene kind na het andere ter wereld ~ als waren alle vrouwen door een boze fee tot deze straf veroordeeld. Wanneer dan geschiedt wat als kans te voorzien was en zij een mismaakt kind ter wereld brengen, dan voelen zij het démasqué van hun egoisme niet en schamen zich, maar spelen integendeel de rol van de martelares en willen medelijden.
Over een vrouw die een abnormaal kind op de wereld heeft gezet spreekt men met veel respect en als ze nog geen gezonde kinderen heeft, zal ze zo snel mogelijk trachten, dat in te halen om hierdoor te bewijzen dat ze daartoe evengoed in staat is als de andere vrouwen (dat ze daardoor het gezonde kind dwingt, zijn hele jeugd in gezelschap van een geestelijk of lichamelijk gehandicapt wezentje door te brengen, speelt geen rol.)

De waarheid dat vrouwen niets om kinderen geven is zo moeilijk te achterhalen omdat zwangerschap, geboorte en kinderverzorging inderdaad enige inspanning vergt. Maar hoe gering is die, vergeleken met de levenslange veiligheid, het comfort en de almacht die een vrouw via het moeder worden bereikt? Wat zou een man niet moeten ondernemen om een dergelijke status te bereiken?
Dat de zwangerschap helemaal niet zo ondraaglijk is, weten langzamerhand al veel mannen. Menige vrouw voelt zich juist die maanden bijzonder prettig en het is tegenwoordig zelfs mode, dat toe te geven. Dat de vrouw er uiterlijk op achteruitgaat met haar plompe figuur en haar opgezette gezicht, een onzuivere huid en onhandelbare haren stoort haar niet; ze zoekt in die maanden geen man, ze heeft er immers al een en als die moet aanzien hoe zijn vlinder een rups wordt, dan heeft hij dat immers aan zichzelf te danken! Zij draagt *zijn* kind, *hij* heeft haar lelijk gemaakt ; waar zou hij dan het recht vandaan halen zich te beklagen? (Bovendien is ze bezig hem 'haar jeugd te schenken' zoals zij hem dat later nog menigmaal onder de neus zal wrijven.)
Over de baringsuren zelf doen nog zulke afschrikwekkende berichten de ronde dat de man nooit het idee zal kunnen krijgen, dat de geboorte van een kind haar ten goede komt en niet hem. De uitdrukking 'zij schonk hem een kind' raakt misschien iets uit de mode; niettemin staat deze onuitroeibaar in de mannelijke geest gegrift. De geboorte van zijn nakomelingen vervult hem nog steeds met schuldgevoelens. (Let wel: schuldgevoelens ten opzichte van de vrouw, niet tegenover het nieuwe wezen dat de wereld in moet.)
De man zou zich eens moeten voorstellen dat een zitting van zes uur bij de tandarts hem een levenslange lijfrente zou garanderen - zou hij dat niet doen? Zeer zeker; sommige baringen gaan met complicaties vergezeld - die zijn door toepassing van de narcose nauwelijks pijnlijker -meestal echter is een bevalling niet moeilijker te doorstaan dan een wat lange behandeling bij de tandarts. De verhalen die mannen over de bevalling te horen krijgen, zijn onbeschaamd overdreven. Het wilde gebrul dat door de deuren der kraamklinieken tot in de gang hoorbaar wordt, is gewoon het aangeleerde gebrek aan zelfbeheersing, waarmee vrouwen worden grootgebracht. Sinds jaren bestaat de pijnloze bevalling en brengen vrouwen na wat gymnastische training en informatie over het lichamelijke proces dat door verkeerde angst en spanningen *tegengehouden* wordt, zonder enige behoefte aan verdoving hun kinderen ter wereld. De vrouwen zouden het onderling

nu eens op een akkoordje moeten gooien of zij willen beweren dat baren wel of geen pijn doet. Zolang de één dit vertelt en de ander dat, klinkt het allemaal erg verdacht.
Natuurlijk heeft de vrouw nog meer redenen om kleine mensen voort te brengen dan de uitvlucht op die manier aan zware, verantwoordelijke arbeid te kunnen ontkomen. Op zekere dag komt zij er namelijk achter dat haar lichaam als een soort automaat werkt: je hoeft er maar iets nietigs in te stoppen en er komt iets geweldigs te voorschijn. Dit fascinerende spel vindt zij prachtig. Wanneer ze het een keer heeft gespeeld wil zij het herhalen, het liefst nog meerdere malen (het gaat bijna altijd op: precies negen maanden later komt er een mensje te voorschijn). Ze is er helemaal gek op en vindt zichzelf de geweldigste automaat ter wereld. (Het plezier in deze automaat is al even afschuwelijk als wanneer een mens de ander de schedel zou inslaan, uitsluitend, omdat hij dan zo aardig omkiept.) Als de gevolgen van het spel niet zo vermoeiend zouden zijn, zou zij haar lichaam jaar in jaar uit als automaat willen zien functioneren.
De zorg en moeite die kinderverzorging met zich meebrengt, beperkt haar experiment gelukkig en de grens die zij zich stelt staat meestal in verband met de graad van automatisering die in haar land bereikt is. In de welvaartsstaat neemt zij meestal genoegen met twee, driemaal automaat te spelen. Een enig kind is niet gewenst want het brengt niet genoeg voordeel op; een vrouw met één enkel kind lijkt nooit zo hulpeloos en zo aan huis gekluisterd, bovendien zou het kind iets kunnen overkomen en stel je voor, dat dat op een leeftijd gebeurt waarop de vrouw niet meer tot baren in staat is; wat dan? Dan zou zij geen enkele reden meer hebben om de man voor zich te laten sloven en hij zou, zonder dwang tot slavernij vrij in de wereld staan, zonder een enkel houvast! Bovendien mist een enig kind speelkameraad j es en dat zou de vrouw voor de taak stellen met hem te spelen - dat is het ergste wat een vrouw overkomen kan! Kinderen vragen voortdurend, willen van alles (en over alles) weten en de vrouw stelt principieel geen belang in wat dan ook (behalve dan haar huishouding en haar eigen lichaam). Het valt haar onnoemelijk zwaar op de avontuurlijke wereld van een kind in te gaan. Zij heeft een vaststaande woordenschat en een bepaald stemgeluid om kleine kinderen te amuseren ('wie komt daar aan? Zeg maar woef-woef tegen het hondje') maar zodra zij ouder worden en zelfstandig beginnen te denken valt dat quasi-contact in het niet. De bekende overeenkomsten tussen vader en zoon (vader speelt met de elektrische trein, vader laat de autootjes racen) bestaat niet tussen moeder en kind, zelfs niet tussen moeder en dochter. Als een vrouw zichzelf zover in de hand heeft dat zij het opbrengt een half uur per dag met haar kind te spelen, vindt zij zichzelf geweldig. 'Meer,' zegt zij, 'zou niet goed voor hem zijn en zijn eigen ontwikkeling maar in de weg staan!')

Meer dan twee, drie kinderen kunnen mensen in een welvaartsstaat zich niet permitteren (zij maken te veel herrie en de eeuwige was is ook geen statussymbool). Maar twee of drie, dat is het juiste getal. Het garandeert de vrouw eeuwige vrijheid, ook op latere leeftijd (als zij voor grootmoeder moet spelen), zij heeft dus levenslang met 'handenbindertjes' te maken en hoeft zich nergens meer bezorgd over te maken. Bovendien kunnen die kinderen met elkaar spelen terwijl zij de dingen doet die zij leuk vindt; noodzakelijke dingen zoals cake bakken en gordijntjes naaien. Zij let intussen op de kinderen, dat wil zeggen zij stopt ze in een ruimte en gaat pas kijken als oorverdovend gebrul catastrofes voorspelt.
Verder bieden twee of drie kinderen het voordeel dat zij veel gemakkelijker zijn op te

voeden dan een enkeling. Een enig kind moet via slinkse wegen 'tot inzicht worden gebracht' het stelt voortdurend eisen aan de fantasie van de opvoeder of het moet een pak rammel hebben om tot inzicht te komen (die vervelende taak mag vader op zich nemen als hij thuis komt).
Een paar kinderen tesamen zijn heel eenvoudig in het gareel te houden: zij reageren feilloos op chantage. Aangezien zij allemaal op de moederlijke goedkeuring zijn aangewezen is het voldoende één van de kinderen een beetje extra aandacht te schenken en hup, daar sloven de anderen zich al uit uit afgunst. Elk kind apart leeft in voortdurende paniek dat moeder 'minder van hem houdt' en al brengt deze houding weinig onderling contact tussen de kinderen tot stand, (hetgeen haar een zorg zal zijn) het jut ze wel op om haantje de voorste te worden en dat is gunstig; prestaties in onderlinge wedstrijd zijn bevorderlijk, Later als zij groot zijn, zullen zulke kinderen nog steeds dit wedstrijdelement in zich dragen en trachten, elkaar de loef af te steken in moeders ogen. Zoons beroepen zich dan op hun salarisverhoging, dochters pronken met hun bezit. Af en toe komen zulke kinderen bij moeder opdraven om hun nieuwste overwinningen te vertellen en op die manier ontstaan de familiereünies (het veelgeprezen familiegevoel...).
Een vrouw die meer kinderen heeft (hetgeen tegenwoordig alleen voorkomt wanneer de man zich door religieuze beloften verplicht voelt of wanneer er 'vergissingen' in het spel zijn) heeft inderdaad een paar drukke jaren voor de boeg of achter zich, maar altijd heeft zij de vrijheid, haar werk volgens haar eigen inzicht in te delen en de verantwoording voor het gezinsonderhoud ligt bij de man. Verantwoording in mannelijke zin voelt zij ook bij zes kinderen niet en zij heeft nooit met een meerdere te maken die haar werkzaamheden blootstelt aan strenge controle. Zij heeft die tien of twaalf jaar met 'niets of niemand te maken', kan er bovendien van op aan dat de man haar nooit verlaten zal want een man, die een vrouw met vier of meer kinderen 'in de steek' laat, wordt in onze maatschappij voor misdadiger uitgemaakt, hoezeer die vrouw ook op zijn zenuwen werkt.
Hoe dan ook; als het jongste kind de leeftijd van de kleuterschool bereikt heeft, staat ook deze moeder voor een zee van vrije tijd. Vaak beschikt zij dan ook over voldoende middelen om van haar leven te maken wat er van te maken valt. Zij gaat dan naar de kapper, zij schikt bloemen in vazen of tuinbedden, zij leest damesbladen, verft stoeltjes groen of rood volgens in die bladen verstrekte adviezen en 'werkt' aan haar uiterlijk. In de meeste landen vult de schooltijd een ganse dag en als er nog scholen bestaan waar kinderen niet 'over kunnen blijven' dan zal dat niet lang meer duren; daar zorgen de bezorgde mannen wel voor. Zij zijn namelijk tot de conclusie gekomen dat kinderen veel beter leren wanneer zij niet de halve dag lang aan de moederlijke invloed bloot gesteld worden. De vrouw neemt dat zonder meer aan, zonder beledigd te zijn (zij kent geen eergevoel zoals de man dat kent); het werkt in haar voordeel.

Het vrouwelijk tekort

Als de schone lakens keurig op stapeltjes in de kast zijn opgeborgen, als de rollade aan alle zijden dezelfde bruine kleur heeft gekregen, als een haarlok precies op de juiste manier over het voorhoofdje valt, de tint nagellak dezelfde is als die van de lipstick, de was buiten aan de

lijn wappert, de ramen zo schoon zijn dat zij de voorbijganger met hun glans verblinden, de man op tijd naar zijn werk is en de kinderen vredig in het zonnetje aan het spelen zijn, dan is de wereld voor de meeste vrouwen perfect. Op zulke momenten beleeft de vrouw het puurste geluk waartoe zij in staat is; zij staat op de allerhoogste top van genot en om een dergelijk gevoel zo lang mogelijk te kunnen behouden, bakt zij dan nog vlug even een taart, geeft de plantjes een extra waterbeurt of zet een nieuw truitje op voor haar jongste. Wie niet in het werkproces is ingeschakeld, kent andere vreugden: een vrouw hangt niet met de krant in een luie stoel rond, haar vrijetijdsbesteding is volledig verschillend als die van een man en daarom maakt zij ook zo'n ijverige indruk op iedereen. Als een vrouw zich niet in het arbeidsproces wil laten inschakelen dan is dat niet omdat zij zich wil ontspannen en uitrusten - waarvan zou zij moeten uitrusten? -, maar omdat zij haar eigen pleziertjes wil nakomen. Deze pleziertjes kosten tijd: bakken, strijken, naaien, ramen lappen, krulspelden inzetten, teennagels lakken en eventueel - bij de iets verder ontwikkelde vrouw waar wij later nog op terugkomen - machineschrijven en steno doen, daar gaat haar tijd inzitten: tot haar eigen
vermaak. Dat mag natuurlijk niet opvallen en daarom noemt zij die huiselijke pretjes 'werk'. Wat de lichaamsverzorging en verfraaiing betreft, die geschiedt terwille van de partner en wanneer zij zo zorgvuldig opgedost en beschilderd in de vertrekken van de werkende man achter een machine heeft plaatsgenomen om de kant en klare gedachten over te brengen op wit papier dan noemt zij dat 'boeiend geestelijk werk'. Zo vieren alle vrouwen op hun manier pennant feest, leven in een wereld van vrijheid en zwelgen in welbehagen zonder ook maar de minste verantwoording te dragen. Een dergelijk bestaan is voor de man niet eens denkbaar; in zijn stoutste verbeelding zou hij het wel de Zuidzeestammen op hun eilandjes toedichten, of de hippies die hij weleens langs ziet kuieren maar hij zou het nooit voor mogelijk houden dat het zich in zijn directe omgeving afspeelt.

Er zou natuurlijk geen enkel bezwaar tegen deze onschuldige orgiën van welbehagen bestaan, wanneer de mannen ervan op de hoogte waren dat het inderdaad zulke feesten zijn en niet hun leven ruïneerden in de veronderstelling dat de vrouwen er nog veel slechter aan toe zijn dan zijzelf. Maar op het idee dat de vrouw al deze dingen zuiver uit levenslust en plezier onderneemt, komen zij niet. Zij zouden dan eerst moeten begrijpen hoe ontstellend dom deze vrouwen zijn: zo dom, dat zich alleen maar op het allerlaagste niveau weten te amuseren en eeuwig op dezelfde manier. Domheid van een dergelijke omvang is voor een man niet voorstelbaar.

Zelfs de psychologen die de vrouw toch voortdurend op de korrel nemen (als man stellen zij nu eenmaal meer belang in haar dan in de eigen sekse) zijn nog nooit op de idee gekomen dat de 'vrouwelijke psyche' alleen maar daarom zo wonderlijk en onbegrijpelijk aandoet, omdat vrouwen zo oerstom zijn. Het is hen nog nooit te binnen geschoten dat alle 'vrouwelijke' bezigheden zo weerzinwekkend aandoen omdat het geen man lukt, zich de domheid voor te stellen die nodig is om er plezier in te scheppen. Wanneer deze beroepspsychologen tot de conclusie komen, dat schoolgaande meisjes bijna uitsluitend goede resultaten leveren in vakken waarbij men niet hoeft na te denken, alleen maar uit het hoofd te leren - terwijl toch allang bewezen is dat een goed geheugen niets met intelligentie te maken heeft en ook bij zwakzinnigen voorkomt - of die vakken, waar alles via strenge

regels en wetten in zijn werk gaat, (talen in het eerste, algebra in het tweede geval) hetgeen weer neerkomt op uit het hoofd leren, en dan verder tot de ontdekking komen dat deze meisjes het laten afweten zodra zij zich op de terreinen der biologie, der chemie of fysica moeten handhaven, dan komen zij niet tot de slotsom dat deze meisjes een gebrek aan intelligentie vertonen maar hebben het over 'een typisch vrouwelijke intelligentie'.

Dat dit fenomeen niets met intelligentie te maken heeft maar met een aangeleerde (dus niet aangeboren) domheid, die ontstaan is onder de leiding van een geborneerde moeder - die alles gedaan heeft wat zij kon om elke vorm van intelligentie de kop in te drukken, zodat het kleine meisje waarschijnlijk op haar vijfde jaar voor het laatst een originele gedachte heeft mogen uiten - dat begrijpen deze psychologen niet.

Ook de gewone mannen zijn nogal huiverig om eerlijk tegenover zichzelf te zijn. Weliswaar geven zij toe dat hun vrouwen geen uitblinkers zijn maar, zeggen ze, ze hebben wel intu?tie. Die zogenaamde 'vrouwelijke intu?tie' is ook zo'n gemeenplaats zonder inhoud. Waarschijnlijk komt het min of meer hierop neer: vrouwen mengen zich in elk gesprek, bemoeien zich overal mee en doen hun zegje; omdat zij zo ontstellend dom zijn merken zij niet, hoe belachelijk zij zich meestal maken en soms gebeurt het dan inderdaad dat hun vaagheden op een soort voorspellingen lijken die naderhand uitkomen.
'Dat loopt op een fiasco uit' of 'die vent lijkt me zo maar niet betrouwbaar' of 'ik weet het niet hoor, maar iets zegt me dat'... enz. Dergelijke voorspellingen hebben dezelfde waarde als de daghoroscoop van het ochtendblad die ook wel eens uitkomt... Een enkele keer zien vrouwen inder-deed scherper dan een man dat kan, omdat die altijd zijn gevoel laat meespreken. Daar hebben vrouwen geen last van.
Toch is de stommiteit der vrouwen een zeer logisch verschijnsel : wat kun je verwachten van iemand die als kind al de beslissing neemt, later op kosten van een man te gaan leven (kleine meisjes willen trouwen, willen een huisje en een kindje en als ze tien of twintig jaar geworden zijn dan willen ze dat nog steeds); wat moet zo iemand met intelligentie en alle complicaties die een zelfstandig verworven gezichtspunt met zich meebrengt? Zij moet toch 'vrij' blijven om haar man te kunnen volgen, dat wil zeggen om zich 'aan te passen' bij zijn levenskeuze (hem door zijn talenten al vroeg opgedrongen) en hoe kan zij nu van tevoren al weten hoe en wat die man zal zijn? In dat opzicht kan zij 'nog alle kanten op' om de beste aanbieding te aanvaarden; wat zou het nu voor nut hebben, aanhangster van het socialisme te worden (alle vrouwelijke studenten die in demonstraties meelopen, zijn gelieerd met een demonstrerende student) wanneer zij later de kans krijgt, haar keus op een schatrijke industrieel te laten vallen? Stel je voor, dat zij uit idealisme vegetarisch wordt en de beste aanbieding voor een huwelijk komt van een
veefokker uit Australië? En als zij besluit, atheiste te worden en later blijkt de beste man die zij kan krijgen dominee te zijn en in dat mooie, roze huis naast de kerk te wonen?
Wat had nu *Jacqueline Bouvier* bijvoorbeeld met een politieke overtuiging aangemoeten? Een hang naar de democratie was alleen maar op zijn plaats geweest bij haar eerste huwelijk met J. F. K. Kennedy en een tendens naar het fascisme was pas bij het tweede huwelijk te pas gekomen. Daar zij echter een van de uitgesproken 'vrouwelijke vrouwen' is, kan de opinie van de man haar toch al bijzonder weinig schelen; zij is er vooral op gebrand, indruk op de vrouwelijke helft van het mensdom te maken.
Het is dus zeer doeltreffend geredeneerd wanneer een opgroeiend meisje in deze

omstandigheden een heel klein beetje doet van alles: een beetje babbelen over kunst, goede manieren en wat talenkennis, dat is alles wat zij nodig heeft. Komt zij dan later als de vrouw van een actief man in de publieke aandacht, dan kan zij ongestraft beweren dat zij een 'echte' vrouw is, een vrouw die het als haar plicht voelt om voor man en kinderen te zorgen en deze nederigheid zal haar vanzelf op het voetstuk plaatsen waar zij onder bijval kan uitblinken als een 'echte vrouw'.
De domheid der vrouwen is zo verbijsterend groot dat alles, waarmee zij in aanraking komen er als het ware door wordt besmet. Dit valt niet op, om de eenvoudige reden dat elk mens er vanaf het prilste ogenblik van zijn leven in ondergedompeld was en er zodoende aan gewend is geraakt. Tot op de dag van vandaag stond er dan ook niemand bij stil; de mannen beschouwden die domheid als een typerend facet van het vrouw-zijn. Nu de mens echter tegenwoordig in toenemende mate over tijd en geld kan beschikken, krijgt de vrouw steeds meer noten op haar zang met het gevolg dat deze domheid het maatschappelijke leven steeds sterker gaat be?nvloeden. Niet alleen de paraplubak, de slaapkamergordijnen en alle snuisterijen in huis zijn meer de zichtbare neerslag van die domheid en zij viert niet slechts hoogtij op cocktailparty's, vernissages, feesten, en niet alleen de preek van de kansel is doordrenkt van haar aanwezigheid, neen, zij maakt zich overal meester van en legt nu ook beslag op de massamedia. T.v., radio en dagbladen houden rekening met de vrouwelijke snoeplust en wijden steeds meer tijd en steeds langere kolommen aan mode, horoscoop, kookrecepten, zedenschan-dalen en breipatronen. Voortdurend verschijnen nieuwe bladen om de sensatielust en de futiele belangstelling van de vrouw te bevredigen, zodat het niet veel meer scheelt of haar stem - de stem van haar domheid - is boven alles uit en door alles heen te horen en voert in het maatschappelijke leven de boventoon.

Er loopt een duidelijk herkenbare lijn tussen de publikaties die zich tot de man richten, wetenschappelijke of politieke onderwerpen tot thema hebben die min of meer intelligent behandeld worden, en de kolommen die voor de vrouw bestemd zijn en waar op dat verschrikkelijk kinderachtige, intieme toontje meubeltjes, roddeltjes, mode, make-up, recepten en romances besproken worden. Zowel de mannen als de vrouwen vinden elkaars lectuur zo afschrikwekkend saai dat ze zelfs bij de ergste verveling elkanders bladen en pagina's niet ter hand zullen nemen. Voor de man is het van belang om zijn mening over een politiek conflict te vormen en hij is echt nieuwsgierig of er op Mars levensvormen zullen worden waargenomen, enz. De vrouw laat zich liever een nieuw dieet aanpraten en verslindt het fictieve verslag over de echtelijke ruzie van twee beroemde filmsterren. Het enige thema dat beiden interesseert, is het thema Vrouw; verder leven zij keurig gescheiden, elk in een eigen wereld zonder ooit de wereld van de ander te willen betreden.
Vanzelfsprekend blijven de mannen niet gespaard voor de werkzaamheden die met de publikaties voor vrouwen gepaard gaan. Evenals dit bij de vrouwelijke mode het geval is die de man au fond totaal niet interesseert, worden deze publikaties door mannelijke slaven verwerkelijkt. (Wat de mode en modieuze verschijnselen betreft, zeggen de vrouwen dan rustig dat zij zich 'bukken' voor het gezag van een 'modekoning'.) Natuurlijk kunnen deze publikaties pas dan met succes aan de vrouw worden voorgelegd wanneer zij zich strikt aan het geestelijke niveau der lezeressen houden. Dit intelligentiepeil ligt echter zo ver onder het voorstellingsvermogen van de man, dat deze bladen gewoonlijk tot stand komen met behulp van een vrouwelijke staf die de redactie bijstaat op zijn droevige tocht in het rijk der

vrouwelijke belangstelling. De verantwoording voor de vormgeving, de verkoop en de groei van de oplaag blijft de man voorbehouden.
Er zijn op dit punt bladen te vinden die haar bezighouden (Ladies' Home Journal, McCall's), die haar roddela-rijen verkopen (Gente, Movie Life), die haar maskerade-wensen tegemoet komen (Vogue, Bazaar), en er zijn legio bladen in de handel die zich niet specialiseren maar van alles wat brengen. Hoe dan ook, al deze bladen hebben voor de vrouw één gemeenschappelijk kenmerk: zij ignore-ren het mannelijke bestaan. (In tegenstelling tot de amusementsbladen voor mannen, die de vrouw centraal stellen.) Hij komt slechts terloops als een onpersoonlijk schim op de achtergrond ter sprake ('Draagt u dit seizoen ook vlees-kleurig ondergoed? Mannen zijn er dol op' of: 'Een natuurlijke make-up voor het eerste rendez-vous' of: 'Kaarsen om hem in een romantische stemming te brengen' en ook: 'Drie gerechten om hem te verwennen' enz.) Deze gewichtige kennis omtrent zijn lievelingskleur, zijn lievelingsgerecht, zijn lievelingsgeur dient uitsluitend als aas om een willekeurige man te krijgen of te binden (de lezeressen zijn óf ongehuwd en zoeken hun mannelijke slaaf, of ze zijn getrouwd en moeten trachten, de buit te behouden). Het zijn in wezen gewoon gebruiksaanwijzingen om de robot te smeren en anderszins in goede conditie te houden of te brengen. De titels liegen er meestal niet om; daar staat dan bijvoorbeeld: 'Zo wint u een echtgenoot voor het leven', 'Tien geboden om zijn humeur op peil te houden', 'Wenken voor de eerste huwelijksjaren'. De aanwijzingen zijn duidelijk en overzichtelijk als ging het om het onderhoud van een ijskast of het wasvoorschrift bij een kasjmier-truitje.
De redactie van dit soort bladen heeft vaak met gebrek aan stof te kampen daar de vrouwelijke belangstelling zo ontstellend beperkt en eentonig is. Ten einde raad neemt men dan zijn toevlucht tot een zogenaamd 'mannenthema' (omdat mannen zich praktisch voor alles interesseren heerst daar overvloed) maar niet, zonder het grondig omgewerkt te hebben volgens een gecompliceerd procédé. De eerste stelregel daarvoor luidt: het artikel moet de indruk wekken dat het over vrouwen gaat. Onder de titel: 'De vrouwen maakten mij kapot' kan pas over een oudere bokser worden geschreven en het interview met een componist moet hier en daar opgeluisterd worden met sentimenteel gezwam over 'de inspirerende werking van vrouwen' enz. Indien deze bewerking van het zogenaamde 'mannelijke thema' goed lukt, kan men de lezeressen met van alles boeien. Het is zelfs mogelijk gebleken, een artikel over het ministerie van oorlog aan de vrouw te brengen wanneer men in de eerste plaats het gezinsleven van de minister ter sprake laat komen, (natuurlijk vergezeld van foto's van zijn vrouw en haar kinderen) en ook reportages over andere landen gaan er grif in, als men ze omwerkt tot het relaas van een vrouw uit het milieu der lezeressen, die door haar huwelijk naar dit land verhuisde. ('Mijn man is een Jap', 'Huwelijksfeest op de ambassade' enz.)
In bijzondere mate geldt deze methode van bewerking bij politieke onderwerpen. Aangezien vrouwen zich uitsluitend voor vrouwen interesseren kan men hen pas tot het lezen over politieke problemen overhalen wanneer men de indruk kan wekken dat een Europese vrouw het middelpunt is. De oorlog in Vietnam begon voor de Europese vrouw pas tekening te krijgen door de portretten van die wonderlijke mevrouw Nhu en de problemen van Ierland drongen pas door de foto's van Bernadette Devlin tot haar door. Het drama van de verstoten Soraya heeft waarschijnlijk meer publiciteit aan Iran gegeven dan

alle reportages over dat land bij elkaar.
Het eerste wat een vorst of een belangrijk politicus zou dienen te doen is trouwen met een zeer fotogenieke vrouw. Het is nauwelijks voor te stellen, hoeveel pluspunten het landen als India en Isra?l zou opleveren als Golda Meir of Indira Ghandi aan de strenge schoonheidsmaatstaven der vrouwen zouden voldoen zodat hun gezichten even zo vaak op de tijdschriftomslagen zouden verschijnen als die van Grace van Monaco, Farah Diba van Perzi?, Sirikit van Thailand. De reportages hadden dan titels gekregen in de zin van 'De juwelen van Golda Meir' of: 'Wat mannen zo bekoort aan Indira Ghandi' en op deze wijze was het dan gelukt, de andere helft van de wereldbevolking (de rijke helft) en passant opmerkzaam te maken op de aldaar heersende toestanden, laten we zeggen, op de honderdduizend kinderen die jaarlijks in India van de honger omkomen en die men gemakkelijk zou kunnen voeden met het geld dat vrouwen jaarlijks uitgeven aan nagellak en middeltjes om die lak weer te verwijderen.

Het vrouwelijk masker

Er bestaat nauwelijks verschil tussen een kale, naakte vrouw en een kale, naakte man. Afgezien van de voortplantingsorganen en de borsten die de zuigeling voedsel verschaffen zijn de verschillen kunstmatig. De man wordt man omdat hij zijn intelligentie ontwikkelt en daardoor produktief wordt (uiterlijk blijft hij onopvallend), de vrouw wordt vrouw doordat zij systematisch in het beginstadium haar kringetjes blijft draaien en haar uiterlijk aan een uitgebreide metamorfose onderwerpt.
Een man is pas 'mannelijk' geworden als hij met goed gevolg de vrouwelijke dressuurproeven heeft afgelegd en de vrouw schept onder eigen regie, met behulp van kleding, kosmetiek en haartooi een beeld van zichzelf dat 'een echte vrouw' genoemd wordt. Dit kunstmatig vervaardigde beeld van 'natuurlijkheid' ontstaat door de aandacht op de secundaire geslachtskenmerken te vestigen en door een sterk element van vervreemding toe te voegen: het masker. Die oneindige maskerade heeft maar één doel, namelijk het verschil tussen De vrouw en De man zo indrukwekkend mogelijk te maken.
Door de aandacht op de secundaire geslachtskenmerken te vestigen wekt zij de begeerte van de man, door het maskereffect bereikt zij de vervreemding die haar in staat stelt het andere, geheimzinnige, flonkerende, 'zwakke geslacht' te worden, dat zijn behoefte aan onderwerping tegemoet komt. Een 'echte' vrouw ziet er elke dag weer een tikkeltje anders uit, werkt steeds weer verrassend op de man en zij wint daar veel mee, o.a. tijd om haar eigen plannen ten uitvoer te brengen terwijl hij zich weer eens afvraagt wie of wat zij nu eigenlijk is. Die plannen bestaan eenvoudig in de opzet, hem via alle middelen die zij kent voor altijd en eeuwig in haar ban te slaan en hem vooral niet te laten merken, welke kwalijke dampen haar rottende geest aan de binnenkant van het schone masker afgeeft.
Een vrouw bekijkt zichzelf altijd als de *grondstof* voor het beeld *vrouw* dat zij van zichzelf gaat maken. Die grondstof speelt op zich geen rol; het is gewoon materie die behandeld gaat worden: zonder lipstick, zonder kapsel, zonder kettingen en armbanden zijn vrouwen in eigen ogen helemaal niet *aanwezig* - daarom lopen zij ook zo ongegeneerd rond met een hoofd vol krulspelden en een ingevet gezicht, want dat *zijn* ze niet zelf, ze moeten zich toch eerst nog *maken!* - Deze fictie gaat hun gemakkelijk af; hun intelligentie is er niet naar

tegenwerpingen te maken.
Wat de metamorfose zelf betreft: geen moeite is haar te veel, geen produkt te duur, geen behandeling te tijdrovend om het eindprodukt te voorschijn te toveren dat zo oneindig veel van de man verschilt! En daar ging het oorspronkelijk om: het verschil zoveel mogelijk te laten uitkomen, zodat de man zich wel af moest vragen: is dit wezen een mens, zoals ik? Zij verwarde, verontruste, biologeerde hem en dat was de bedoeling.

Dit oorspronkelijke doel van de vrouwelijke maskerade is tegenwoordig al bijna vergeten. De burgerlijke vrouw van heden is in de laatste decennia door welvaart en automatisering van een drukke, slovende dienster in een luie, verveelde maitresse veranderd. Van noodzaak weet zij niet veel meer af; de maskerade is tot een spel geworden waarmee de vrouwen elkaar onderling de loef afsteken. Tijd en geld heeft zij nu, en nu wil zij dus spelen. En aangezien zij het spelletje met haar eigen lichaam het fijnste vindt (in veel gevallen is het zelfs het enige spel dat voor haar in aanmerking komt; bij rijke vrouwen neemt het de plaats van huishoudelijk werk in), wordt het haar ook door de mannen van alle kanten aanbevolen: zowel door de redacteuren van de reeds besproken vrouwenbladen als door de fabrikanten die in de bladen adverteren, de mannen die de vrouwenuurtj'es voor radio en t.v. verzorgen. Al deze mannen leven er immers van, voortdurend nieuwe variaties te bedenken voor de vrouwelijke maskerade zodat er ook voortdurend weer nieuwe en andere produkten aangeschaft moeten worden, wil een vrouw 'up to date' zijn en mee kunnen doen aan deze lugubere wedstrijd. Er is hier inderdaad sprake van een heel aparte branche van kunstnijverheid die de vrouwen zich eigen maken en aan elkander toetsen zonder dat de gewone man, die zich niet beroepshalve op dit terrein beweegt, ook maar een notie heeft waar het eigenlijk om gaat.

'U moet ervoor zorgen dat de huid van uw lippen soepel blijft,' zo luidt de raad van een gerenommeerd damesblad een lezeres, die in een speciale klachtenrubriek 'te diepe' rimpeltjes betreurt, 'borstelt u uw lippen dagelijks met een vochtige tandenborstel en brengt u om de paar uur lippen-pommade aan. U moet een lippenstift zonder paarlmoer-glans nemen; dan vallen de rimpeltjes minder op.' In hetzelfde blad wordt aanbevolen, het lichaam nauwkeurig op te meten: 'De heupomvang mag op zijn hoogst 25 centimeter breder zijn dan de taille, de borstomvang mag in verhouding tot de heupen hoogstens 8 centimeter minder bedragen.' 'Borstel de wenkbrauwen eerst in vorm alvorens het wenkbrauwpotlood te hanteren. Teken de boog nooit in één lijn, teken de haartjes één voor één apart na. Het natuurlijkste effect wordt verkregen door de haartjes naast de neuswortel in verticale lijntjes te tekenen en het werkt ook mooier als u twee verschillende potloden door elkaar gebruikt, bijvoorbeeld een bruin en een grijs.' 'Hangt u een spiegeltje in de keuken boven de aanrecht, zodat u steeds kunt nagaan of u bij het koken onwillekeurig grimassen trekt, onnodige rimpels in het voorhoofd laat ontstaan en of uw haar nog goed zit.'
De vrouwen, blij met elke nieuwe spelregel (om die zelf te bedenken ontbreekt het hen aan fantasie) doen alles wat hun wordt opgedragen: zij meten hun heupen, borstelen hun lippen, tekenen haartjes in hun wenkbrauwen, hangen kleine spiegeltjes in de keuken om voorhoofdsrimpels te kunnen vermijden. Zodra zij hiermee klaar zijn, komen er weer nieuwe spelregels uit de bus: legio vrouwen houden hun borsten dagelijks tien minuten in koud water (dat maakt ze stevig) wrijven hun hele lichaam elke ochtend in met speciale

oliën, brengen om de dag dertig krulspelden aan in het haar en hebben voor het tekenen van hun ogen alleen al een half uur nodig. De man vindt al deze bezigheden absurd, maar dat neemt niet weg dat het vervreemdingseffect daardoor nog groter wordt en dat hij zich juist aan deze vrouwen - die steeds onechter, onbereikbaarder, *vrouwelijker* worden - het liefste onderwerpt.
Het spel gaat intussen verder en wie wil meedoen en zich niet uitgerangeerd wil voelen moet alle regels kennen en uitvoeren, want de maatstaf die de vrouwen onderling aanleggen, wordt strenger en strenger, (de man telt allang niet meer mee) het spel met het eigen lichaam, het spel van de gedaanteverwisseling breidt zich uit tot in het oneindige, wordt met de dag gecompliceerder. Het valt niet te vermijden dat veel vrouwen het bijltje er bij neerleggen, het spel de rug toekeren en zich weer in het kader van de huiselijke taak bezig gaan houden. Het inkomen van de man bepaalt de kwaliteit van de maskerade en die vrouwen die het spel tot in de kostbaarste finesses kunnen spelen, vormen een soort elite die via publikatieorganen door de minder geraffineerden wordt gadegeslagen om zodoende de eigen gebrekkige maskerade wat te compenseren. Deze elite wordt streng in het oog gehouden door de andere vrouwen zodat men eigenlijk van een klassesysteem kan spreken: uitmuntend, goed, voldoende.
Toch zijn de regels voor de middelmatig gemaskeerde vrouw nog gecompliceerd genoeg; zij mag bijvoorbeeld niet meer zonder een speciaal daarvoor vervaardigde makeup in het zwembad verschijnen, benen en oksels moeten babyachtig glad en onbehaard zijn. Zij kan onmogelijk naar de supermarkt zonder opgemaakt te zijn (laat zij haar ogen nog onbeschilderd, dan een donkere bril op, s.v.p.!). Gaat zij naar een begrafenis dan kiest zij een stille, bleke tint van huid, een nauwelijks roze lippenstift, een bijzonder zor;,' jldig aangebrachte ogenomlijsting en voor een zeer alledaagse cocktail, die zij misschien na een kwartier alweer verlaten zal, is zij uren voor de spiegel bezig. Vroeger kon zij volstaan met een enkele kleur ogenschaduw waar zij nu twee, drie kleuren moet aanbrengen, haar valse wimpers worden niet meer in ??n enkele strook opgeplakt maar in kleine plukjes (dat lijkt 'natuurlijker'), in het eigen haar tenslotte wordt meestal een haarstuk bevestigd dat bedrieglijk 'echt' lijkt (en door de kapper even zorgvuldig gewassen, gekruld en opgemaakt moet worden als het eigen hoofdhaar). Voor de make-up van haar ogen heeft de vrouw op het ogenblik de volgende produkten nodig: een band met onechte wimpers, speciale lijm en een pincet, een mascarastift, een eyeliner, een produkt om de al of niet echte wimpers te kleuren, oogschaduw (drie kleuren), wenkbrauwstiften (twee kleuren), poeder, penselen, borsteltje, speciale olie om de make-up van het oog te verwijderen en een crème om het aldus be-(mis)-handelde oog wat tot rust te laten komen.
De mannen die hun godinnen weliswaar zo goddelijk (zo vreemd, zo onwerkelijk, zo *vrouwelijk)* mogelijk willen hebben, maar dat uren en urenlange gepruts voor de spiegel niet kunnen aanzien, voelen zich steeds onbehaaglijker worden bij deze ontwikkeling. Net zo min als vroeger toen de vrouw zich in de huishouding onledig hield, kunnen zij nu vrede hebben met haar slaafse taken voor de spiegel. Geen man kan op het idee komen dat zij dit alles uit eigen wil op zich neemt - hoewel hij best weet dat hij het persoonlijk absoluut overbodig vindt dat zij nu drie kleuren op haar oogleden aanbrengt in plaats van een enkele - zoals hij trouwens ook kamerplanten overbodig vindt en kanten vitrages - en daarom veronderstelt hij dat de andere mannen dit van haar eisen; dat de *maatschappij* haar deze

taak *opdringt.* Hij heeft medelijden met haar en voelt er zich persoonlijk verantwoordelijk voor dat de zaken er zo voor staan. Hij voelt zich schuldig, want uit ervaring weet hij dat zijn seksegenoten naar vrouwen kijken als naar sex-symbolen, dat alleen hun uiterlijk telt (en waar zouden die mannen anders op moeten letten? Haar domheid is een bekend verschijnsel, haar gevoelsarmoede allesbehalve verleidelijk). Hij neemt dus aan, dat zij dit alles doet om op de mannelijke wereld - *zijn* wereld - een goede indruk te maken en schuldbewust laat hij zich door dit beeld van haar slaafse ijver ontroeren. Zij is, denkt hij, door ons toedoen tot object vernederd - tot *lustobject -;* wij in onze primitiviteit maken haar tot wat zij, gehoorzaam aan ons, wil worden: het zinnebeeld van onze eigen onzedelijkheid. Haar goede eigenschappen worden door ons onderdrukt... Zo denkt de man die de maskerade aanziet en loopt weer eens faliekant de verkeerde richting op, omdat hij de waarheid niet wil zien; de waarheid die te pijnlijk voor hem zijn zou; de vrouw denkt er namelijk niet aan, zich door mode en cosmetica tot object te maken, zij speelt slechts het spel met haar lichaam; het enige spel dat overeenkomt met haar geestelijk zo primitieve niveau.
En er is nog iets waarvan de man niet op de hoogte zijn kan: door dit maskeradespel vervreemdt de vrouw van haar eigen ik en dit stelt haar in staat zichzelf als een vreemde te zien; als iemand, die via strenge regels een volkomenheid bereikt. Op deze wijze lukt het haar, haar embryonaal gebleven behoefte aan een godsdienst, een verering voor iets of iemand te bevredigen; namelijk aan zichzelf. Wanneer de maskerade gelukt is mag zij zichzelf bewonderen vanuit de verte als was zij niet zichzelf, maar het toonbeeld van een, van *de* vrouw. Wanneer het lukt, is zij volkomen happy en daarom zal zij zelden een prooi worden van de systemen (ideologieën, religies, persoonsverheerlijking) die andere mensen nodig hebben om in de lust der onvrijheid te mogen bestaan.

Gezien alle moeite die vrouwen zich getroosten om hun uiterlijk in overeenstemming te brengen met hun schoon-heidsmaatstaven, rest de man slechts één logische gevolgtrekking: vrouwen kunnen mannen in geen geval mooi vinden zoals die er nu bijlopen. Er wordt vaak beweerd:
'Een man hoeft niet mooi te zijn' en dit gezegde wordt zelfs door mannen aangehaald zonder dat zij er een ironische bijbedoeling mee hebben - maar de zaak ligt toch duidelijk zó dat zij, zelfs al zouden zij wél mooi willen zijn, het in de ogen der vrouwen nooit zouden halen. Wanneer de vrouwen hun eigen belachelijke maskerade als summum van schoonheid aanzien (en niets bewijst het tegendeel), dan kunnen zij deze onopgemaakte, onversierde, saaie verschijningen onmogelijk aantrekkelijk vinden; in het allerbeste geval zouden zij deze uniforme gedaanten kunnen beschouwen als ruwe monsters van een ontwerp, als de materie voor een nog te vervaardigen kunstwerk. Zoals hij nu rondloopt, kan zij hem onmogelijk de moeite waard vinden en daarom kost het haar geen moeite bij haar keuze het uiterlijk van de man buiten beschouwing te laten en linea recta op haar doel af te gaan: een arbeidskracht te engageren die haar zoveel mogelijk status kan verschaffen. (De status waardoor zij in aanzien komt bij de eigen sekse!)
De gevoeligste mannen zijn daar tegenwoordig achter gekomen en trachten de maatstaf van de vrouw bij zichzelf aan te leggen, zodat zij eindelijk ook eens in aanmerking komen om mooi gevonden te worden en door hun uiterlijke verschijning indruk op haar te maken. Deze poging mag intussen als mislukt worden beschouwd; ten eerste kan geen man van de

ene dag op de andere het zinnebeeld worden van de vrouwelijke opvatting van 'mooi-zijn' (zijn lange haren zullen nooit zo zacht aanvoelen, zijn huid zal nooit zo glad en gaaf zijn en zijn garderobe kan de hare nooit overtroeven); ten tweede heeft het grote leger van keurig in het gareel lopende mannen zulke verraders onmiddellijk buitengesloten en de weg naar maatschappelijk succes gebarricadeerd.
De aanstellers die niettemin de maskerade adopteren en voortzetten - de dichters, de beatmusici, de hippies, toneelspelers, journalisten en fotografen - zijn zij, die in het kader van die vrouwelijke maskerade optreden als een soort hofnarren van de bourgeoisie en op die manier aan hun geld komen. Dit geld wordt dan in de meeste gevallen door een vrouw of vriendin weer in de roulatie gebracht;
een model, een groupie weet er snel raad mee. Zouden echter halskettingen en lange haren voor mannen mode worden (ook de mannenmode maakt van eeuw tot eeuw wel eens een nieuw stapje) dan zal de haardracht al spoedig een uniform karakter krijgen en zullen de kettingen al even discreet en onopvallend worden als de dassen, die zij dan vervangen.

Beroep als jachtterrein

De werkende vrouwen die men overal tegenkomt - de secretaresses, fabrieksarbeidsters, verkoopsters, stewardessen enz. - en de sportieve jonge meisjes die universiteiten en opleidingen volgen, zouden bijna de indruk wekken dat de vrouw de laatste twintig jaren toch wezenlijk veranderd is vergeleken bij vroeger. Het wekt de illusie dat de moderne jonge meisjes voordelig afsteken tegen hun moeders in hun besluit - misschien uit medelijden met het slachtoffer ontstaan - om niet meer als uitbuitster van de man door het leven te willen gaan maar als zijn faire partner.
Een illusie zoals ik al zeide, want niets is minder waar: de enige keuze waar het ook deze meisjes op aankomt, is de keuze van hun toekomstige echtgenoot (zij mag zich overal en in alles vergissen en blunders maken, alleen op dit punt niet). Zij kan het beste tot een feilloze keuze komen als zij zich op het arbeidsterrein van de man begeeft, hem aldaar kan toetsen en gadeslaan in hoeverre hij de doordouwer is die voor haar in aanmerking komt. Universiteiten, fabrieken, kantoren en opleidingsinstituten zijn voor haar één gigantische huwelijksmarkt.

Het inkomen van de man die voordien voor haar werkte - de vader dus - bepaalt meestal het kader waarin zij naar haar toekomstige slaaf op de loer ligt. Dochters van veel verdienende mannen gaan het liefste naar universiteiten, hogescholen of academies toe, want aldaar hebben zij de grootste kans een man te vinden die later op hetzelfde financiële niveau komt te leven. (Bovendien is quasi-studeren veel minder vermoeiend dan het een of andere beroep - al is het maar tijdelijk - dat zou zijn). De meisjes uit mindere milieus moeten tijdelijk hun toevlucht nemen tot het kiezen van een baan in een 'zaak', (dat kan een winkel, een bureau, een ziekenhuis of een industrie zijn). Deze 'beroepskeuze of opleiding' is provisorisch en duurt tot aan de dag van het huwelijk, in hardnekkige gevallen tot de zwangerschap is aangebroken - en zij leveren een geweldig voordeel op. Zo'n vrouw kan later met een gerust geweten beweren dat zij haar baan of studie opgegeven heeft terwille van *hem.* Zulke offers brengen voor 'hem' natuurlijk verplichtingen mee!

De vrouwelijke activiteiten in beroep en studie vertroebelen alleen maar de statistieken en zijn er de oorzaak van dat de man verstrikt raakt in slavernij - want zowel opleiding als beroep betekenen voor de man iets heel anders dan voor de vrouw.
In zijn beroep vecht de man letterlijk voor zijn leven. De eerste jaren vooral zijn één gevecht op leven en dood, want zij bepalen zijn toekomst. (Een man die met vijfentwintig nog geen vorderingen op de maatschappelijke ladder heeft gemaakt, behoort tot de 'hopeloze' gevallen). Hij ontplooit in die eerste jaren al zijn kracht en zijn capaciteiten en de concurrentiestrijd is moordend. Achter een masker van zogenaamde collegialiteit bespieden de mannen elkaar; elk teken van meerderheid wordt angstig geregistreerd en elk teken van zwakte onmiddellijk in eigen voordeel uitgebuit. Toch is elke man apart naar een nietig onderdeeltje van het gigantische raderwerk dat hem inzet en opgebruikt tot hij versleten is. Als hij anderen opjaagt, jaagt hij zichzelf op; als hij anderen bedilt, wordt hij van hoger hand daartoe gedwongen en als hij eens waarderend wordt toegesproken dan is dat niet om hem een pleziertje te verschaffen, maar om hem tot nog uitputtender prestaties aan te sporen. Voor hem die zo werd afgericht dat trots en eer bij een man op de eerste plaats dienen te staan, bestaat elke werkdag uit een reeks vernederingen; hij zet zich vol enthousiasme in voor produkten die hem niet interesseren, lacht om moppen die hem tegenstaan, verdedigt opinies die hij zelf niet heeft. Hij mag zich niettemin geen seconde laten gaan; het miniemste teken van onbehagen, de kleinste nalatigheid kan zijn carrière op slag beëindigen.
De vrouw, die de uiteindelijke inzet van deze gevechten vormt, ziet het allemaal gebeuren en bekijkt het rustig vanuit haar veilige verte. Voor haar betekent deze tijd in het kader van een 'beroep' een ruimte voor flirt, voor afspraakjes en plagerijtjes, onder het mom van werk waarmee in de meeste gevallen geen enkele verantwoording verbonden is. Zij weet bij voorbaat dat het allemaal maar tijdelijk is (wanneer dat niet opgaat heeft ze er toch jarenlang zo tegenover gestaan, al bleek de illusie uiteindelijk foutief). Zij maakt zich niet druk en mengt zich niet in die mannelijke strijd; hier en daar zwaait zij iemand lof toe, berispt hem of spreekt bemoedigende woorden. Terwijl zij koffie voor hen zet, hun post openmaakt, hun telefoongesprekken beluistert, doet zij rustig haar keuze en zodra zij de *man van haar leven* heeft ingepalmd, neemt zij afscheid van haar arbeidsterrein en staat haar plaats aan een opvolgster af.
Op universiteiten gaat het precies eender: in de Verenigde Staten staan meer vrouwelijke studenten ingeschreven dan ooit - en minder dan vóór de oorlog bereiken er de eindstreep. Onder de colleges ontwerpen de vrouwelijke studenten hun nieuwe voorjaarsjurk, in de pauzes staan zij koket te doen, bij de anatomieles schemeren hun lange, roodgelakte nagels door de handschoenen heen terwijl zij dapper het mes in een lijk zetten - en onderwijl gaat het bij de mannelijke studenten om alles of niets, om carri?re of mislukking. Voor de meisjesstudente telt de verlovingsring waarmee zij haar studie be?indigt; voor de jongens is het diploma pas een klein begin. Een diploma kun je halen als je uit je hoofd kunt leren (en weinig examinatoren doorzien de bluf en onderscheiden het van echte kennis); voor een man is dat echter niet voldoende; hij moet terdege weten waar het om gaat want zijn materi?le existentie is daarvan afhankelijk. Het gaat om zijn prestige en later om de mensenlevens die hem worden toevertrouwd.
De vrouw weet niets van deze strijdlust en dwang onder de mannen. Wanneer zij haar

studie afbreekt om ??n van de docenten te trouwen, heeft zij zonder energieverbruik hetzelfde bereikt als haar mannelijke collega over x jaren misschien zal klaarspelen. Trouwt zij echter met een fabrikant, dan zal zij - als ex-studente in de medische wetenschap - met meer eer gaan strijken dan haar echtgenooot (en nooit of te nimmer vergeleken worden met de werkneemster aan de lopende band van zijn fabriek). Automatisch valt haar de status en de levensstandaard van haar echtgenoot in de schoot; zij hoeft niets te doen en niets te bewijzen - dat doet hij. De korste weg naar maatschappelijk succes is voor haar dus altijd het huwelijk met een capabele man. En die krijgt zij niet door vlijt, prestatie of begaafdheid, maar uitsluitend via haar uiterlijke verschijning.

We weten nu langzamerhand, dat de goed afgerichte mannen hoge eisen stellen als het om het vrouwelijke uiterlijk gaat (van een binnenkant heeft hij immers nog nooit iets beleefd, laat staan er plezier van gehad). De handigste dompteuses krijgen daardoor automatisch de felste strijders in handen; de mannen die het 'het verste schoppen'. Deze zogenaamde 'mooie vrouwen' hebben meestal een gemakkelijke jeugd achter de rug en daardoor zijn hun geestelijke capaciteiten nauwelijks ontwikkeld (intelligentie groeit door concurrentie). De consequentie is duidelijk: succesvolle mannen hebben in het algemeen de allerstomste echtgenotes (tenzij men de bedrevenheid om voor lokaas te spelen met intelligentie in verband wil brengen...).

Het is al bijna vanzelfsprekend geworden dat een man die het 'ver geschopt heeft' als reder, dirigent, als indu-strie-potentaat of als financieel genie, op het hoogtepunt van zijn carrière (dus als tweede of derde vrouw) een fotomodel naar het altaar begeleidt. De mannen die van huis uit al rijk zijn kunnen zich voor de eerste huwelijksceremonie al een dergelijke supervrouw permitteren (die zij dan af en toe tegen een jongere editie inruilen). Een fotomodel is meestal een vrouw, die nog niet eens door de lagere school is heengekomen. Tot aan haar trouwdag heeft zij nauwelijks iets anders gepresteerd dan charmant voor de camera te poseren. Maar 'mooi' als ze is, hoort ze al bij voorbaat bij de rijken. (De schoonheid van een man heeft geen geldswaarde).

Zulke vrouwen hebben altijd een zogenaamde carrière achter de rug die zij 'voor de man in kwestie opgegeven hebben'. In hoeverre het de man tot eer strekt, een vrouw te trouwen die hij op het nippertje voor een mislukt eindexamen heeft gered, staat niet ter discussie; hij denkt daar liever niet over na, gelooft liever wat zij hem vertelt en geniet van deze weergaloze liefde die hem ten koste van alles voorrang verleende. Het is in ieder geval vleiend – maar het kan best zijn dat hij, man zijnde, zijn eigen maatstaf hanteert en werkelijk gelooft dat er een beroemde chirurge, ballerina of journaliste aan haar verloren is gegaan. Hij komt in ieder geval niet op het idee dat het voor haar veel gemakkelijker is om zijn vrouw te worden, zodat zij, zonder enige moeite of verantwoording op zich te nemen, zijn inkomsten kan delen en de voordelen van zijn prestige geniet. Hij besluit haar het leven zo aangenaam mogelijk te maken zodat zij niet te veel spijt van haar offer zal krijgen...

Een klein percentage vrouwelijke studenten (10-20 procent) komt in West-Europa toch tot het eindexamen. In het algemeen kan worden gezegd dat deze vrouwen tot de minder attractieven behoren die het niet gelukt is een bruikbare kerel aan de haak te slaan. Maar het aldus bereikte diploma bouwt nu mee aan hun marktwaarde; een bepaald soort mannen - die zelf niet over een titel beschikken - voelt zich gevleid dat een dusdanig intelligente vrouw zich voor hen interesseert (Hoe intelligent moet hij dan wel niet zijn?!) Heeft de

vrouw in kwestie dan nog een greintje sex appeal, dan is hij de gelukkigste man op aarde. Lang duurt zijn geluk niet - zelfs de juriste, de sociologe, de vrouwelijke arts zal 'haar carrière opofferen' of minstens 'op de tweede plaats' laten komen. Zij neemt bezit van de bungalow, baart kinderen, legt bloemperken aan, en vult het huis tot aan de rand met de gebruikelijke overbodige bezittingen. Deze activiteiten nemen haar zo in beslag dat zij een paar jaar later volslagen kwijt is wat zij aan 'kennis' uit het hoofd geleerd heeft; zodat zij niet veel verschilt van haar buurvrouw. (Hetgeen haar geenszins stoort.)

De 'geëmancipeerde vrouw'

Niettemin bestaan er werkende vrouwen boven de vijfentwintig. Verschillende oorzaken kunnen daartoe bijdragen:
a) De vrouw in kwestie is met een mislukkeling getrouwd (een man die niet genoeg verdient om haar de noodzakelijke overbodigheden te kunnen aanbieden).
b.) De vrouw blijft om biologische redenen kinderloos (er zijn mannen die dan geen redenen meer zien om voor alles op te draaien).
c) De vrouw is *lelijk.*
d) De vrouwis *geëmancipeerd.*
e) De vrouw stelt belang in haar beroep (doet bij voorbaat afstand van een persoonlijke slaaf en het hebben van eigen kinderen).
De motieven van a) en b) liggen duidelijk. Moeilijker zit het met de twee volgende groepen want de lelijke vrouw gaat soms voor geëmancipeerd door en dat is niet juist. De kans, een exemplaar uit de laatste categorie te ontmoeten is zeer gering (een vrouw die uit belangstelling voor geestelijke ontwikkeling - of zelfs uit sportiviteit! -geen waarde aan comfort of slaven hecht).
De *lelijke* vrouw (een vrouwelijk wezen dat door de mannen lelijk gevonden wordt omdat de secundaire geslachtskenmerken onvoldoende ontwikkeld zijn of niet duidelijk uitkomen, en haar gezicht niets 'kinderlijks' heeft) werkt gedwongen door dezelfde omstandigheden als de man: omdat niemand voor haar werkt. De man echter onderhoudt meestal vrouw en kinderen, werkt dus voor anderen, terwijl de lelijke vrouw voor zichzelf werkt en nooit om via haar inkomsten een mooie, jonge man te onderhouden.
Een dergelijke vrouw is meestal betrekkelijk intelligent. Aanvankelijk luisterde zij, zoals alle kleine meisjes naar moeders raad en stelde zich in op het vinden van een mannelijke slaaf zodat ze haar geestelijke capaciteiten verwaarloosde. Naderhand bleek de kans een slaaf te vinden nihil en op een goede dag kwam zij tot het besef dat zij maar beter zelf aan de slag kon gaan.
Enkele vrouwen van deze groep brengen het betrekkelijk ver; als schrijfster en journaliste, arts en jurist, in de politiek of de financiële wereld en slepen (juist *omdat* zij vrouwen zijn en intelligente vrouwen tot de uitzondering behoren) veel eer in de wacht. Dat komt de uitzuigsters in hun bungalowtjes goed van pas; ze roepen meteen: 'Zie je wel, dat vrouwen ook wat mans zijn? Maar wij offeren altijd alles op aan jullie bestaan! De man komt nu eenmaal op de eerste plaats!' Hun echtgenoten kijken vol ontzetting naar de portretten van die intelligente monsters en zijn er weer eens van overtuigd dat zij verstandig gekozen hebben : een intelligente vrouw is werkelijk niet om aan te zien en als je nu per se praten

wilt kun je dat toch met mannen doen?
De lelijke vrouw mag dan carrière maken: zij blijft haar vrouw-zijn toch poneren en verwacht als een soort wereldwonder vereerd te worden. Het is weerzinwekkend hoe zij voor persfotografen en t.v.-reporters de puddingen van haar borsten op haar grote schrijftafel laat bengelen en een klaagzang aanheft omdat zij het 'als vrouw' dubbel moeilijk heeft haar hoge positie te handhaven.
Niettemin is zij toch een waardiger representante van haar sekse dan de uitbuitster die ons overal omringt. Dat deze waardigheid haar in het begin gestolen kon blijven is een andere zaak. (Men hoeft haar gezicht maar te zien om te beseffen dat haar geen andere weg openstond dan voor zichzelf op te komen. Lelijk zijn is natuurlijk geen persoonlijke prestatie en getuigt niet a priori van karakter.)

Moeilijker ligt het geval van de *geëmancipeerde* vrouw. De eerste drie groepen zijn zonder meer bereid bij het eerste aannemelijke financiële aanbod hun beroep te laten voor wat het is maar de geëmancipeerde vrouw is het niet om geld te doen. Zij is van jongs af aan aantrekkelijk geweest, had altijd en overal een keuze van slaafse mannen bij de hand. Alleen bij een 'mooie' vrouw kan van emancipatie sprake zijn: de lelijke vrouw heeft net zo min als de man iets waarvan zij afstand zou *kunnen* doen; zij heeft geen keuze.
De geëmancipeerde vrouw heeft meestal ook geen kinderen (een of twee; meer niet), een comfortabel huis en alle kenmerken van een zekere status. Het verschil is alleen, dat zij haar pleziertjes niet thuis zoekt maar op het bal masque dat zij samen met haar seksegenoten organiseert en waar zij zich bij uitstek amuseert in een rol die haar een maximum aan publiek verschaft. Men komt haar tegen in de gangen van persgebouwen, in de spreekkamers van film-, toneel- en t.v. directeuren, zij verschijnt in de rol van regieassistente, van tolk, zij staat achter de balie van vlieghavens en de reisbureaus, in juwelierszaken, bij antiquairs, in de boutiques. Zij is overal te vinden waar rijke en interessante mensen elkaar ontmoeten en het geld dat zij daarmee verdient gebruikt zij uitsluitend om haar maskerade, haar uiterlijk op peil te houden zodat zij steeds weer verrassend nieuw ten tonele kan verschijnen. De geemancipeerde vrouw is namelijk precies even dom als de andere vrouwen, ze wil er alleen niet voor uitkomen. Voor huisvrouwen heeft zij minachting; zij verkeert in de veronderstelling dat haar werk haar intelligent maakt omdat ook een man haar baan zou kunnen accepteren. Zij vergeet intussen volledig dat een man niet werkt omdat hij intelligent is, maar omdat hij moet. De mannelijke intelligentie zou pas aan bod kunnen komen wanneer de mannen zich zouden kunnen bevrijden van hun financiele verplichtingen tegenover de vrouwen. De bekende huisvrouw in haar randstadvilla beschikt al over oneindig betere voorwaarden om geestelijke belangstellingen te kunnen verwerkelijken dan de man tussen zijn schrijfmachine, zijn dicteermachine en al zijn employés.
Het werk van de 'geëmancipeerde vrouw' gaat nauwelijks ooit met moeite of verantwoording gepaard, maar zelf vindt zij van wel. Zij beweert dat haar taak 'haar vervult', haar 'boeit' en dat zij niet zonder dit werk zou kunnen leven. Haar leven is echter, reëel gezien, nooit van haar werk afhankelijk; zij kan er elk willekeurig moment mee uitscheiden, in tegenstelling tot de lelijke vrouw die zichzelf moet *redden,* want zij heeft altijd wel een man die op de achtergrond blijft en niettemin klaarstaat voor het geval er inderdaad complicaties zouden optreden die boven haar pet en haar energie gaan.

Zij vindt het 'unfair' dat zij langzamer promoveert dan haar mannelijke collega's maar zij peinst er niet over aan hun gevechten deel te nemen; zij zegt eenvoudig: 'Zo is het nu eenmaal; als 'vrouw' kom je veel langzamer vooruit, je krijgt gewoon niet de kans die een man krijgt!' En in plaats van maatregelen te nemen die een eind maken aan deze discriminatie, loopt ze beschilderd en opgetut als een clown naar de eerste de beste 'vergadering' van haar kliek en gilt, glinsterend versierd als een kerstboom, om 'Gelijke Rechten'. Het zou nooit in haar breintje opkomen dat de vrouwen zelf schuld zijn aan deze toestand en niet de man; dat hun eeuwige zwangerschappen, hun maskerades, hun onbetrouwbaarheid, hun luiheid daartoe bijgedragen hebben (om nog maar niet te spreken over de schandalige opvoedingsmethoden waarmee zij de man zo ver gekregen hebben dat hij zijn eigen sekse uitmoordt om hun slaaf te mogen blijven.)
Nu zou men kunnen denken, dat de mannen van de geëmancipeerde vrouwen het beter hebben dan de rest, aangezien de verantwoording verdeeld ligt (en gedeelde smart is halve smart). Het tegendeel is het geval: de geëmancipeerde vrouw maakt haar man alleen maar ongelukkig. Deze man werd namelijk, precies als zijn seksegenoten, opgevoed en afgericht volgens het prestatiesysteem en moet er derhalve voor zorgen, dat hij haar steeds een paar passen vóór blijft. De vertaalster eist een auteur als man, de secretaresse verwacht dat hij chef zal worden van de afdeling, het meisje dat aan kunstnijverheid doet, wil een beeldhouwer enz.
De geëmancipeerde vrouw jaagt haar man nog meer op dan de andere vrouwen hun mannen opjagen: hoe hoger zij de ladder beklimt, hoe onbarmhartiger zij haar eisen stelt (en soms bereiken dergelijke vrouwen via een man - zij zijn immers aantrekkelijk - of gewoon door toeval werkelijk belangrijke posities). Elke vordering die zij maakt, elke opslag die zij krijgt, vormt een trauma voor hem; hij leeft voortdurend in paniek, vindt nergens rust en al de andere mannen die zij dagelijks in het kader van haar functie ontmoet, wekken zijn jaloezie op, verhevigen zijn onmachtsgevoelens. Hij vreest voortdurend dat zij hem niet meer nodig zal hebben, zodat het enige geluk dat mannen na hun dressuur nog kunnen beleven - het geluk der slaven - hem ontnomen zal worden.

Ook de kinderen van deze vrouwen zijn ongelukkig. Zij zijn immers in geen enkel opzicht beter dan de andere vrouwen; zij zijn alleen anders; doen liever stom kantoorwerk dan dat zij zich om haar intelligente kinderen bekommeren.
Maar moeder wil en zal zij worden want, zo zegt zij: 'Als vrouw heeft men een kind nodig, anders blijft er levenslang een soort gebrek, een leegte.' De ge?mancipeerde vrouw maakt *overal* aanspraak op; zij laat geen gerecht des levens aan zich voorbijgaan. Om haar 'boeiende intellectuele taak' niet in de steek te moeten laten, stopt zij haar kinderen in creches, stuurt ze naar kostscholen of laat ze door dezelfde moederlijke huisvrouwen opvoeden waar zij zich zo laatdunkend over uitlaat. De taken in huis neemt zij ook niet op zich; die deelt zij broederlijk met haar man. Na kantoortijd mag hij haar - onder aangename, gecultiveerde kout - behulpzaam zijn met stofzuigen, zilverpoetsen en plantjes water geven. Want één ding is zeker: zij zal zich niet beperken in de aanschaf van vrouwelijke statussymbolen; zij zal zich geen enkele beperking opleggen wat haar 'vrouw-zijn' betreft en doet zelfs van tijd tot tijd een aanval in de richting van de 'mannelijke privileges' (waarmee zij natuurlijk de hoger gesalarieerde banen bedoelt en niet de dienstplicht!).

Zij sluit zich voor dit doel aan bij een zogenaamde emancipatiebeweging en doet van

alles, om de aandacht van de wereld te trekken, draagt speciale kleren, verspreidt opruiende slogans enz. Regelmatig onderneemt zij pogingen om 'de vrijheid' te veroveren en zich van 'ketenen' te ontdoen. (Aangezien zij geen notie heeft, wat de geestelijke betekenis van deze woorden zou kunnen zijn, vat zij ze letterlijk op en bevrijdt zich van haar bustehouder (zoals in de 19de eeuw toen zij het korset liet zakken) en laat meteen haar mannelijke modeslaven de doorkijk-blouse op de markt brengen zodat haar 'actie' niemand zal kunnen ontgaan). De volgende emancipatiegolf zal zich misschien in het uittrekken van de lange rok manifesteren, die ze onlangs heeft aangetrokken om de mannen eens via 'de zedelijkheid' het hoofd op hol te brengen. Zij trekt van alles aan, zij trekt van alles uit in haar dolle behoefte aan maskerade; zij heeft alleen haar grenzeloze stommiteit, haar onoprechtheid, haar belachelijk gedoe en bespottelijk geklets nog nimmer bij een dergelijke gelegenheid opzijgezet.
Daarom zijn deze vrouwen, al verdienen zij nog zoveel, ook niet van plan het domein van hun huis ooit aan de man te laten en eens op hun beurt de verantwoording voor levensonderhoud en sociaal prestige op zich te nemen. Nee, nee, daar denkt zij niet aan, al is het inderdaad best mogelijk dat zij zich veel gelukkiger en voldaner voelt in haar baan dan een man zich ooit in een baan kan voelen, gevoelig en trots als hij immers is. Nooit zal hij er met haar verdiensten voor zorgen dat hij een prettig waardevol leven kan leiden. Evenmin als zij deuren voor hem openhoudt, sigaretten voor hem aansteekt, levensverzekeringen voor hem afsluit of bij scheiding alimentatie zou geven -dat zou immers 'onvrouwelijk' zijn. (Dat een man een dergelijke regeling niet zou accepteren omdat hij daar niet op is afgericht, is een andere kwestie.) De echtgenoot van de geëmancipeerde vrouw blijft nooit iets anders over dan zich na haar laatste kus weer in het strijdgewoel te storten en zijn krachtmeting met zijn eigen seksegenoten voort te zetten.

Wat is liefde?

De man wordt door de vrouw zo afgericht dat hij niet zonder haar leven kan en alles doet wat zij van hem verlangt. Hij vecht voor zijn leven en noemt dat: *liefde.* Mannen die met zelfmoord dreigen als hun aanbedene hun aanzoek afwijst, zijn niet zo onbegrijpelijk: zij leven in de veronderstelling dat hun bestaan geen zin meer heeft.
Toch kan de vrouw ook niet zonder man, zij voelt zich alleen zo verloren als een bijenkoningin zonder zwerm; is niet in staat voor zich zelf te zorgen. Ook zij vecht voor haar leven en noemt dat: *liefde.* De één heeft de ander nodig, dat is tenminste *iets* gemeenschappelijks; één gevoel dat beiden kennen. Maar oorzaak en gevolg van dit gevoel ligt voor beiden op een heel ander vlak:
Voor de vrouw betekent liefde macht, voor de man betekent zij onderwerping. Onder het voorwendsel van liefde gaat de vrouw op pad om de man materieel uit te buiten; onder het voorwendsel liefde betreedt de man het terrein van zijn slavendom. Uit 'liefde' doet de vrouw allemaal dingen die haar voordeel brengen, uit 'liefde' brengt de man schade toe aan zichzelf. Uit 'liefde' geeft de vrouw haar werk op wanneer zij een echtgenoot heeft gevonden, uit 'liefde' werkt de getrouwde man nu voor twee. Voor beiden is liefde een gevecht om zelfbehoud, maar de één triomfeert door overwinning, de ander door verlies.
Het is pure ironie dat vrouwen hun grootste overwinningen behalen in hun meest passieve

ogenblikken en dat de man hun harteloze bedrog nog de glorie van de 'overgave uit liefde' toekent.
Wat de man betreft, met het woord 'liefde' verbloemt hij zijn zelfbedrog en maakt zich uit lafheid wijs dat zijn zinloze slavernij voor vrouw en kinderen een nobele daad is; de inzet voor een hoger doel. Hij maakt zich dat wijs en is tevreden met zijn rol als slaaf. Aangezien de vrouw baat vindt bij het vasthouden aan dit corrupte systeem zal zij geen hand uitsteken om het te veranderen. Dat zijzelf daardoor corrupt is geworden, vindt iedereen heel gewoon.
Zolang de zaken er zo voor staan dat een vrouw haar 'liefde' blijft zien als een ruilmiddel dat tegen alle andere waarden opweegt, zal er niets veranderen. De man, die tot slaaf wordt afgericht kan niet meer aan de dans ontkomen en zal zich steeds verder van zichzelf verwijderen; al zijn prestaties zullen zich tegen hem keren en door de vrouwen worden uitgebuit. Hoe meer hij geeft, des te meer zal zij eisen, hoe sterker hij haar begeert, des te onaantrekkelijker zal hijzelf voor haar zijn, hoe groter de luxe wordt waarmee hij haar omgeeft, des te dommer en onmenselijker zal zij worden, des ten eenzamer zal hij zich voelen.
Alleen de vrouwen zouden in staat zijn deze vicieuze cirkel te doorbreken, maar er is geen enkele reden te bedenken waarom zij dat zouden willen. Vrouwen zijn gevoelloos en onbarmhartig, dus op hun medelijden hoeven we niet te rekenen. De wereld zal steeds dieper in deze barbaarse 'vrouwelijkheid' wegzinken, het niveau steeds lager worden, de stommiteit ten hemel schreiend en de mannen, die dromers van een betere wereld, zullen nooit uit hun dromen ontwaken.